

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

49'uncu Birleşim
12 Ocak 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas'a millî eğitim alanında yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, Samsun'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Siirt Milletvekili Sıdkı Taş'ın, Siirt'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yaptığı sosyal yardımlara ilişkin açıklaması
- 2.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Gençlik ve Spor Bakanlığının Amasya'daki ve diğer illerde sağladığı yurt yatak kapasitesindeki artışa ilişkin açıklaması
- 3.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 4.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, tütünün kilogram fiyatına ilişkin açıklaması
- 5.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Yunanistan basınında çıkan kışkırtıcı açıklamalara ilişkin açıklaması
- 6.- Antalya Milletvekili Atay Uslu'nun, Antalya'nın batısında geçen ay meydana gelen sel felaketi nedeniyle bölgeye yapılan yardıma ve Cumhurbaşkanının bölgeye yaptığı ziyarete ilişkin açıklaması
- 7.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Zilan katliamına ilişkin açıklaması
- 8.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, araç muayene ücretlerine ilişkin açıklaması
- 9.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, jeoloji mühendislerinin hem kamu hem de özel madencilikte mutlaka yer almaları gerektiğine ilişkin açıklaması
- 10.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, 2019-1'inci Dönem 4'üncü grup uzman erbaş adaylarına ilişkin açıklaması
- 11.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kaya'nın, AKP döneminde Tarım Kredi Kooperatiflerine ilişkin açıklaması
- 12.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'ın Kahta ilçesinin Narince köyünde ikamet eden Mustafa Kurt'a ilişkin açıklaması
- 13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Adalet Bakanlığı çalışanlarının ücretlerine ve özlük haklarına ilişkin açıklaması
- 14.- Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu'nun, Gelibolu'da birçok projenin hayata geçirildiğine ilişkin açıklaması
- 15.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, yirmi yıllık AKP iktidarına ve tek adam rejimine ilişkin açıklaması
- 16.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu Azdavay Belediye Başkanı Osman Nuri Civelek'e ilişkin açıklaması
- 17.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 11 Ocak Türkiye Sağlıkçılar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 18.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, yeni hazırlanan yargı paketinde boşanmayla ilgili getirilen düzenlemelere ilişkin açıklaması
- 19.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, iktidarın öğretmenlere verdiği talimata ilişkin açıklaması
- 20.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, emekliye ve çalışana verilen yüzde 30 zamma ilişkin açıklaması
- 21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 6 yaşında Ewing sarkomu hastası Yusuf Kerim Sayın'a ilişkin açıklaması
- 22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, astsubayların özlük haklarına, partili Cumhurbaşkanlığına, hem kamuda hem özel sektörde sürdürülebilir olmayan bir borçlanma kriziyle karşı karşıya olunduğuna, İYİ Partinin Plan ve Bütçe Komisyonunda verdiği teklife ve asgari ücrette işveren destek payının 400 liraya çıkarılmasına ilişkin açıklaması
- 23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, 12 Ocak 2016 tarihinde İstanbul Sultanahmet Meydanı'nda gerçekleştirilen menfur terör saldırısının yıl dönümüne, kronik Türk düşmanlığına ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türklüğün, Türk milletinin, Türk milletinin temel değerlerinin, cumhuriyetin kurucu değerlerinin her zaman ve her daim yanında olduklarına, bunlar için her türlü mücadeleyi göze alacaklarına ilişkin açıklaması
- 24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, gazeteci Abdurrahman Gök'e verilen cezaya, Ulusal Kanal muhabirinin Adalet Bakanlığına sorduğu soruya ve Bakan tarafından verilen cevaba, siyasi nedenlerle siyasi olarak rehin tutulmanın dünyada bir örneğinin olmadığına ve tecrit rejimini asla kabul etmeyeceklerine, İnsan Hakları İzleme Örgütünün 2023 Dünya Raporu'na, Hazine ve Maliye Bakanının yaptığı açıklamaya ve iktidarın enkaz bırakma konusundaki kararlılığına ilişkin açıklaması

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, FIRTINA öbüs teslim törenine, askerî vesayete, iktidarın tükenmişliğinin göstergelerine, kendisinin yapmış olduğu basın toplantısına ve basın toplantısından sonra yaşanan gelişmeye ilişkin açıklaması

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, "5 adım" olarak ifade ettikleri düzenlemelerin 4'üncüsü olan 500 bine yakın sözleşmeli personelin daimî, sürekli kadroya geçirilmesine ilişkin kanun teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunacak olmalarına, bundan sonra EYT'yle ilgili kanun teklifinin sırada olduğuna, bu şekilde verdikleri bütün sözleri yerine getirmiş olacaklarına, 500 bin sosyal konutluk projeye, Cumhurbaşkanının esnafa verdiği müjdeye, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin bahsettiği 250 milyar liralık krediye, Kızlıyolu Barajı'na, FIRTINA öbüslerinin orduya teslim töreninde Cumhurbaşkanının kuvvet komutanları tarafından alkışlanmasına ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin demokratik bir hukuk devleti olduğuna ilişkin açıklaması

27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, stajyer ve çırakların EYT düzenlemesiyle ilgili taleplerine ilişkin açıklaması

30.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, devlet alacaklarından olan gümrük borçlarına ilişkin açıklaması

31.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Serinyol-Madenli yoluna ve Karayolları yetkililerini bu yoldan feyiz alarak Hatay'da yol yapmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

32.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın 370 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Kırklareli Milletvekili Türedi Kaya'nın 370 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

36.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İsveç Parlamentosu Başkanı Andreas Norlen ile Finlandiya Parlamentosu Başkanı Matti Vanhanen'in beraberinde birer Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 26/12/2022 tarih ve 100 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/2238)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek Türk grubu için siyasi parti grup başkanlıklarınca aday gösterilen asıl ve yedek üyelere ilişkin tezkeresi (3/2239)

3.- Altı Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Geçici Başkanlığının, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/2240)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 21 milletvekili tarafından, esnafımızın yüksek kira, stopaj, zamlı elektrik ve doğal gaz faturaları gibi artan maliyetler nedeniyle yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 3/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından, insanca yaşanılacak ekonomik bir program için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 5/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve arkadaşları tarafından, Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinde yönetimin kararlarından dolayı ortakların uğradıkları zararların araştırılması amacıyla 17/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

3.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine satışması nedeniyle konuşması

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4736) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayı:370)

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Mardin Milletvekili Pero Dunder'in, Mardin'deki bir toplu açılış törenine,

- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, bir ilahiyatçı ve din kültürü öğretmeninin ihraç edilmesine ve ihracın sebeplerine,
- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, 2018-2022 yılları arasında Bakanlıkta çalışan yirmi beş yaş altı kamu personeline,
- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, Bingöl'ün Genç ilçesinde bir lisede karma eğitime aykırı bir uygulamaya, İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/76179), (7/76180), (7/76212), (7/76446)

12 Ocak 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), İshak GAZEL (Kütahya)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Sivas'a millî eğitim alanında yapılan yatırımlarla ilgili söz isteyen Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'ye aittir.

Buyurun Sayın Ekinci. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas'a millî eğitim alanında yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

SEMIHA EKİNCİ (Sivas) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; sultan şehir Sivas'ımıza yapılan eğitim yatırımlarıyla ilgili şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, bizleri ekranları başında izleyen kıymetli vatandaşlarımızı ve aziz yiğidoları sevgi, saygı, muhabbetle selamlıyorum.

Ülkemizin en değerli sermayesinin beşerî sermaye olduğunun bilincinde, yatırımlarımızı bu alanda da her yıl artırarak devam ettirmekteyiz. Sultan şehrimizde 2003-2021 yılları arasında 1 milyar 400 milyon liralık millî eğitim yatırımı, 3.671 ek derslik yapılmıştır. Derslik başına düşen öğrenci sayımız ilköğretimde 16, ortaöğretimde 20'dir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayımız ise ilköğretimde 12, ortaöğretimde 11'dir. Örgün ve açık öğretimde 130.397 öğrenci, 9.672 öğretmen, 724 okul, 7.075 derslik bulunmaktadır. 724 okulumuzun 714'ünde tekli eğitim verilmekte olup sadece 10 okulumuz Yık-Yap Projesi nedeniyle ikili eğitim vermektedir. 52 köy yaşam merkezi hizmete açılmış olup 41 köy yaşam merkezinin açılması da planlanmıştır. Sivas'ımızda bilim, sanat, kültür, spor, yaşam becerileri alanında hayata dokunmaya yönelik açılan tasarım, beceri atölyelerimizin sayısı da 140'tır.

Değerli milletvekilleri, bu dönemde ağırlık verdiğimiz konulardan en önemlisi okul öncesi eğitimde okullaşma oranını artırmaktır. Bunun sonucunda okul öncesi okullaşma oranı 2002'de yüzde 4,60'ken 2022 yılında bu oranı yüzde 98,18'e çıkarmış bulunmaktayız. Okullaşma oranı diğer kademelerde ise, ilkökulda yüzde 98,87; ortaokulda yüzde 98,73; ortaöğretimde yüzde 97,19'dur. Üstün gayretler sonucunda eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarımızı artırmış bulunmaktayız.

Değerli milletvekilleri, Sivas'ta kız çocuklarımızın okullaşma oranını artırma gayretimiz de olumlu sonuç vermiş, ortaöğretim düzeyinde kız öğrencilerimizin okuma yazma oranı yüzde 97,68'e yükselmiştir. Ayrıca, öğrencilerimizin eğitimini daha kaliteli hâle getirmek için 69 Z-Kütüphane, 724 kütüphane, 514 laboratuvar, 123 spor salonu hizmete alınmıştır. Çağın teknoloji çağı olduğu düşünülürse bu alanda da öğrencilerimizin imkânlarını en iyi hâle getirmek bizlerin görevi. Bu kapsamda, 11.100 bilgisayar, 639 ADSL bağlantısı, 348 bilişim sınıfı, 5.481 etkileşimli tahta, 17.957 tablet bilgisayar ve sayamadığımız çeşitli materyaller kıymetli evlatlarımızın hizmetine sunulmuştur.

Çocuklarımız bizim aydınlık geleceğimiz. Onların eğitim öğretim dönemini kolaylaştırmak kapsamında, 2003 yılından beri ücretsiz kitap dağıtımı devam etmekte olup her yıl olduğu gibi bu yıl da öğrencilerimizin -okullarıyla buluşmadan- ücretsiz ders kitapları okul sıralarındaki yerini almıştır. Destekleme ve yerleştirme kurslarıyla öğrencilerimiz hiçbir maddi bedel ödemediği okullarımızda eğitim almaya devam ediyor. Açılan kurs sayısı 5.679; kurslarımızda görevli öğretmen sayımız 2.162; kursa başvuran sayımız bu yıl 24.843'tür.

Bir diğer önemli konu ise meslek liseleridir. Sivas'ımızda 38 meslek lisesinde öğrenci sayımız 10.457; mesleki eğitim merkezinden yararlanan çırak, kalfa sayımız da 6.781'e ulaşmıştır. Mesleki eğitim merkezlerindeki 9, 10 ve 11'inci sınıflardaki öğrencilerimiz asgari ücretin yüzde 30'unu, 12'nci sınıftaki öğrencilerimiz de yüzde 50'sini almaktadır.

2022'de mesleki eğitimden faydalanan çırak ve kalfa sayımız 10 kat artmıştır. Meslek liselerimizden 7 tanesinde mobilya, çikolata, temizlik malzemeleri, motor bakımı ve grafik tasarımı gibi çalışmalar yapılmakta olup döner sermaye olarak bu liselerimiz 15 milyon TL ciro yapmıştır; bu şekilde öğrencilerimiz de okullarımız da kazanıyor ve ülke ekonomimize de katkı sunuyor.

2002-2023 yılı il ve devlet yatırım programları kapsamında, Sivas genelinde 70 proje yeni yapım, yık-yap ve güçlendirme kapsamında devam etmekte olup bu projelerden 14 tanesi tamamlanmış, 21 projenin ihalesi yapılmış, 35 projenin de ihale, iş ve işlemleri devam etmektedir. En kısa sürüde ihale sürecini bitirip hemşehrilerimize kazandırmanın mutluluğunu hep birlikte yaşayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SEMIHA EKİNCİ (Devamla) – Ayrıca, Sivas'ımızda; merkez, Akıncılar, Suşehri, Koyulhisar, Gölova, Zara, Kangal, Gürün, Şarkışla, Doğanşar öğretmenlerimiz misafirlerimize hizmet vermekte olup Sivas merkezdeki 210 yataklı 2'inci öğretmenevimizin yapımı devam etmekte ve herhangi bir ödenek sorunu bulunmamaktadır. Yeni yatırımlarımızla, yeni

projelerimizle geliştirdiğimiz Sivas'ımız millî eğitim alanında da örnek şehirlerden biri olmaya devam edecektir.

Sözlerime son verirken, bu vesileyle, başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Millî Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut Özer'e, önceki dönem Millî Eğitim Bakanımız, Grup Başkanımız Sayın İsmet Yılmaz'a teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İlimizin eğitimine katkı sunan idarecilerimizi, öğretmenlerimizi, öğrencilerimizi ve aziz hemşehirlerimi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, durmak yok, yola devam diyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Samsun'un sorunları hakkında söz isteyen Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'na ait.

Buyurun Sayın Hancıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, Samsun'un sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Samsun'u, Samsun'a yapılan haksızlıkları konuşacağım. İki gün önce Samsun Milletvekili Sayın Yaşar'ın bıraktığı yerden ben de anlatmaya devam edeceğim, ta ki duymayan kulaklar duyana, görmeyen gözler görene dek. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bir şehir düşünün; sanayi, tarım, ticaret, lojistik, turizm yönünden eşsiz bir potansiyel taşıyan, yapılacak her yatırımı, üst üste koyulacak her tuğanın ülkesine değer katacağı ve karşılığını vereceği bir şehir. İşte, Samsun tam da böyle bir şehir. Peki, bu potansiyele hayat verecek imkânlar Samsun'a sunuluyor mu? Kesinlikle hayır. İktidar, bırakın bu imkânları sunmayı, bu kente, bu bölgeye âdeta ihanet ediyor. Nasıl mı? İnatla hayata geçirilmeyen Samsun-Sarp Demiryolu Projesi işte bunun en somut örneğidir. Milyonlarca yurttaşımız hizmet alacak, milyarlarca dolarlık ihracat hacmi olacak, neymiş efendim, kamulaştırma maliyeti yüksekmiş, bu yüzden yapmayacaklarmış. Bir diğer hızlı tren projesi. "Hızlı tren 2023'te gelecek." diye diye yıllarca Samsun'u kandırdınız. Yıl oldu 2023, şimdi "2023'te beceremedik, 2053'e kadar sabredin." diyorsunuz. Sabretmiyoruz efendim! Yalanlarınızla bugüne dek oyaladığınız Samsun halkı artık sizin keyfinizi beklemeyecek.

Değerli milletvekilleri, geçenlerde Sayın Cumhurbaşkanı Samsun'a geldi, sözde açılış şovu yaptı, yine vaatler sıraladı, hayaller pazarladı ve gitti. Akıllı başında olan, vicdanı olan her Samsunlu gibi ben de şimdi şunu soruyorum: Salıpazarı, Terme ve Çarşamba'yı sel tehdidinden kurtaracak baraj projesi vardı, ihalesi ta 2017'de yapıldı, 2019'da "Bitti bitecek." deniyordu, ortada baraj yok. Hani, nerede baraj? Mart 2019'da gece vakti Tekkeköy'de devlet hastanesi için temel atma şovu yapmıştı Cumhurbaşkanı, yetinmeyip milletin önünde müteahhitte altı yüz günde bitirme pazarlığı yaptı, söz aldı. Aradan bin dört yüz gün geçti, ortada hastane yok. Hani, nerede bu hastane? Vezirköprü kenevir üretiminin merkezi olacaktı, Vezirköprü uçacaktı; üreticisiyle, sanayicisiyle kenevir binlerce kişiye ekmek kapısı olacak, istihdam patlayacaktı; sonuç, kenevir de Vezirköprü de sahipsiz kaldı. Allah aşkına, Samsun şehri, Samsun halkı bu haksızlığı hak edecek ne yaptı size? Yirmi yıldır 1'inci parti olarak sandıktan çıktınız. Yerel yönetim için yetki istediniz, belediyenin adını insan kaçakçılığı suçuna bulaştırdınız, Büyükşehir Belediyesinin kasasını emanet ettiğiniz kişi rüşvet ve zimmet suçlarından mahkûm oldu; lafa gelince "Hukuk devletiyiz." İmarla ilgili, şehir planlarıyla ilgili verilen mahkeme kararları var ama Samsun Büyükşehir Belediyesi bu yargı kararlarını tanımıyor, bildiğini okuyor.

Daha geçen hafta yeni bir rezalet yaşadık Samsun'da. Yeni alınan milyonluk makam araçları için yaptıkları şu savunmaya bakar mısınız, devlete para olarak vergi ödememek için lüks makam araçları alınmış. Ödemekten kaçtığınız o vergiyi nasıl olsa işçiden, memurdan, çiftçiden, yoksuldan söke söke alırsınız. 5'li çetelerin vergi borçlarını sile sile bugünlere geldiniz, belediyeleriniz bunu yapmış size kaç yazar! Sizin için milyonluk makam araçlarına binmek devlete vergi ödemekten çok daha önemli; yazıklar olsun!

Neyse ki mazideki şu meşhur dizi gibi bu yalan rüzgârının da artık sonuna geldik. Bütün Türkiye gibi Samsun da bu hesaplama için sandığı bekliyor. Göreceksiniz, Samsunlular kentine değer kazandıracak, kendisine değer verecek, kendisini yalanlarla aldatmayacak iradenin arkasında duracaktır ve o irade işbaşına geldiğinde, milletten çalınan ne varsa hepsi geri alınacak, yeniden milletimize teslim edilecek diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Siirt'in sorunları hakkında söz isteyen Siirt Milletvekili Sıdık Taş'a aittir.

Buyurunuz Sayın Taş. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- Siirt Milletvekili Sıdık Taş'ın, Siirt'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

SIDIK TAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama geçmeden önce şu anda cezaevlerinde rehin olarak tutulan tüm siyasi tutsak arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; resmî kayıtlara göre Türkiye'nin en yoksul illerine baktığımızda sıralama hiç değişmiyor; Mardin, Batman, şırnak, Siirt, Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan, Dersim şeklinde sıralanıyor. İktidarlar değişse de Kürt coğrafyasının makûs talihî hiç değişmiyor. Seçim bölgem Siirt'te AKP'yle birlikte yolsuzluk ve işsizlik derinleşmiş olsa da cumhuriyetle birlikte bilinçli bir politikayla Kürtler her zaman yoksulluğa ve yoksunluğa mahkûm edilip âdeta açlıkla terbiye edilmeye çalışılıyor. Biliyoruz ki Kürt coğrafyasının geri bırakılması dünden bugüne, değişmeyen, devletin resmî politikasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çetin Altan'ın kısa bir anısını aktararak devletin Kürtlere bakışını sizlerle paylaşmak istiyorum: Anadolu Kulübünde Başbakan şükrü Saraçoğlu ve Akşam gazetesinin sahibi, aynı zamanda başyazarı Necmettin Sadak sohbet etmektedirler, sohbetin konusu Kürt meselesidir. Necmettin Sadak Başbakana dönerek "Biraz yatırım yapmak lazım oralara." der. Saraçoğlu'nun cevabı Kürtlere bakış açısının özetidir âdeta: "İleride ne olacağı belli olmayan yerlere neden yatırım yapalım ki!" Cumhuriyetin kurucuları Kürt illerini "ileride ne olacağı belli olmayan yerler" diye tanımlayarak bütün eşitsizliklerin ve sürgünlerin coğrafyası hâline getirmişlerdir. Bugün, AKP ve MHP iktidarı o mirası devralarak farklı formlarda aynı politikaları sürdürmektedirler. Cumhuriyetin tercihiyle oluşan bölgesel eşitsizlikler günümüzde de Kürt düşmanı politikalarıyla sürdürölmektedir. Bölgedeki işsizlik ve yoksulluk Türkiye'nin ortalamasının çok üstünde ve giderek artmaktadır. Batıya göçe zorlanan Kürtler metropollerde ucuz, kayıt dışı ve güvencesiz iş gücü olarak çalıştırılmaktadır.

Cumhuriyetle başlayan müesses nizam politikalarından bir tanesi de Kürt halkının iradelerinin gasbedilmeleri ve belediye eş başkanlarının yerine sömürge valilerinin atanmasıdır. AKP döneminde bu politikalar tarihe geçecek şekilde zirve yapmıştır.

Değerli Başkan, Türkiye'nin Kürtlere uyguladığı kayyum politikası yeni bir şey değil. Kayyum politikasının geçmişi 1979 yılında Batman Belediye Başkanı Edip Solmaz'ın katledilmesi ve yerine kayyum atanmasıyla başlıyor. 1979 yılında Solmaz, Batman'da yapılan seçimlerde aday olur ve yapılan seçimlerde 3.876 oyla kazanır. Ancak göreve başladığının 28'inci gününde 12 Kasım 1979'da daha 27 yaşındayken öldürölür ve yerine kayyum atanır. Yine, aynı tarihte Urfa'nın Hilvan ilçesinde seçimleri kazanan Nadir Temel görevinden alınarak yerine kayyum atanır. Aradan geçen kırk dört yılda devletin Kürtlere olan bakışında en ufak bir değişiklik olmamıştır. Sömürge valileri kayyumlar, tek dil, tek din, tek millet paradigmasıyla Kürtleri hafızasız, kimliksiz, tarihsiz ve kültürsüz bırakmaya, kendilerine biat ettirme amacıyla Ahmed-i Hani, Cegerxwîn, Roboski ve Uğur Kaymaz'ın anıtları

ve Siirt'te Celadet Ali Bedirhan Kütüphanesi'ni yıktığı gibi büyük bir yıkımın ve acının yaşandığı Sur ve Cizre'de festivaller düzenliyor.

Bu arada "kayyum" demişken sadece Kürtlere değil, Türkiye'nin demokrasisine, adaletine ve özgürlüklerine atanmış en büyük kayyum Süleyman Soylu'dur. Bunu da böylece belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, AKP sömürgeci bir anlayışla Kürt coğrafyasını çoraklaştırarak cennet vaadiyle cehenneme çevirmektedir. Kayyumun Kürtlere ve Kürt kazanımlarına dönük bir silah olarak hep var olması, AKP'nin bunu rejim olarak kurumsallaştırması ve eşi benzeri olmayan bir şiddet aygıtına dönüştürmesiyle bugün de devam etmektedir. Sizin bir ajandanız varsa Kürt halkının da bunları not eden ajandası ve hafızası vardır. Günü geldiğinde ellerimizle, tırnaklarımızla ve gözyaşlarımızı harç yaparak acı tarihimizden yarınlara umutlu bir yaşamı yeniden inşa edeceğiz; bundan hiç kimsenin zerre kadar kuşkusu olmasın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Sayın Taşkın...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yaptığı sosyal yardımlara ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ iktidarı olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın koordinasyonunda engellilerden yaşlılara, çocuklardan kadınlara her kesimi destekleyerek ülkemizde hiçbir vatandaşımızın kendilerini kimsesiz hissetmemesi için çalışıyoruz. Bu amaçla, 2022 yılında yaptığımız sosyal yardım harcamalarının toplam tutarı 578 milyar lirayı buldu. Aile Sosyal Destek Programı kapsamında 4,1 milyon haneye doğrudan ulaşıldı; 2,8 milyon haneye elektrik yardımı başlatıldı, yakacak yardımına doğal gaz da ilave edildi. Yaklaşık 154 bin çocuğumuza kendi ailesinin yanında sosyal ve ekonomik destek hizmeti verildi. Kamuda görev yapan koruma altındaki çocuk sayısı 59 binin üzerine çıkarıldı. Evde bakım yardımı alan engelli sayımız 565 binin üzerine çıktı. Engelli istihdamı kapsamında kamuya atananların sayısı 65.700'e yaklaşıyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

2.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Gençlik ve Spor Bakanlığının Amasya'daki ve diğer illerde sağladığı yurt yatak kapasitesindeki artışa ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına birlik ve beraberlik içinde yürürken geleceğimizin teminatı olan gençlerimiz için üstün bir gayretle çalışmaya ve üretmeye devam edeceğiz. Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak 81 il ve 254 ilçede 800 yurt, 850 bin yatak kapasitesiyle gençlerimize ev konforunu yaşatmaya devam ediyoruz. Amasya'mızda 2002 yılında 1 yurt 1.982 öğrenci kapasitesi mevcuduna karşılık 2022 yılında 8 yurt, 4.287'si kız, 2.932'si erkek olmak kaydıyla toplam 7.219 öğrencimize hizmet veriyoruz. Bu sene yurtlarımızda sağladığımız beslenme yardımını günlük 60 lira seviyesine çıkardık. Bu ülke yıllarca yaşlı ve eskimiş bir siyasi akılla, çağ dışı yönetim anlayışıyla yönetilmişti. Yirmi yıl önce bu anlayışın değişmesiyle ülkenin, ülke gençliğinin de kaderi değişti. Gençliğe değer verirsiniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya...

3.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP iktidarı memleketin asıl meselelerini görmezden geldiği gibi "memleket meselesi" dedikleri meslek liselilerin staj ve çıraklık mağduriyetlerini de görmezden gelmeye devam ediyor. Yaptıkları zorunlu stajların sigortaları emekliliğe sayılmayan milyonlarca vatandaşımız hemen her gün bizlere ulaşarak seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Bu konuda Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuzun ve diğer muhalefet partilerinin teklifleri var, hatta iktidar ortağı MHP'nin de geçmiş yıllarda staj mağdurlarına verdiği sözler var. Buradan iktidara sesleniyorum, bu mağduriyeti artık giderin diyorum. 15-16 yaşlarında evlatlarımız "staj" adı altında fabrikalarda çalıştırılır, ucuz iş gücünden ve emeklerinden faydalanılır, şimdi haklarını alma zamanıdır. Staj ve çıraklık başlama tarihleri sigorta başlangıcı sayılmalı ve EYT kapsamına dâhil edilmelidir. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve bakanların "bugün yarın" diyerek oyuncağa çevirdiği EYT düzenlemesi bir an önce Meclise getirilmeli ve detayları vatandaşlarımızla paylaşılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

4.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, tütünün kilogram fiyatına ilişkin açıklaması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tütün üreticilerine hakkının verilmesini özellikle talep ediyorum. Şu anda, tütünü kilogram başına 55 ile 65 TL arasında almak istiyorlar ancak tütünün kilogram başına maliyeti 81 TL civarındadır; tarla hazırlığı, sürmesi, gübresi, fide hazırlığı, fide dikimi, suyu, çapalaması, kırması, dizmesi derken toplam maliyet 81 TL civarındadır. Çiftçiye boş belgeye imza atılmıştır. 55 TL ile 65 TL arasında almak istiyorlar. Ben de buradan sesleniyorum, tütünün kilogramına 100 TL'den aşağı fiyat vermeyin, çiftçinin hakkını verin diyorum ve de bunun takipçisi olacağımı özellikle belirtmek istiyorum. 100 TL'den aşağıya da çiftçimiz bunu kabul etmiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

5.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Yunanistan basınında çıkan kışkırtıcı açıklamalara ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yunanistan basınında "büyük seferberlik" adı altında servis edilen "Yunan donanması Ege'ye yıldırım getiriyor." şeklindeki kışkırtıcı açıklamaları takip ediyoruz. Türkiye'nin güçlenme süreci belli ki Yunanistan'ı rahatsız etmiştir. Yunanistan Batı'nın şımarık çocuğudur ve emperyalist güçlerin maşasıdır, tarihe bakıp ders almalı ve haddini aşmamalıdır. Türkiye'yi tehdit etmek Yunanistan'ın haddi değil, asla olamaz. Türkiye'nin sabrı Yunanistan'ı yanıltmamalıdır. Bu ucuz tehditler devam ederse ecdadına ne yaptıysak torunlarına da aynısını yaparız.

Türkiye hakkın ve hukukun mücadelesini vermeye, tarihinden aldığı güçle ilerlemeye devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Uslu...

6.- Antalya Milletvekili Atay Uslu'nun, Antalya'nın batısında geçen ay meydana gelen sel felaketi nedeniyle bölgeye yapılan yardıma ve Cumhurbaşkanının bölgeye yaptığı ziyarete ilişkin açıklaması

ATAY USLU (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Antalya'nın batısında geçen ay bir sel felaketi meydana gelmişti; Kumluca, Demre ve Finike ilçeleri bu sel felaketinden etkilendiler. Sel felaketi sonrası bölge afet bölgesi ilan edildi. Yaklaşık olarak bölgede 3 bin çiftçi, 12 bin dekar alan zarar gördü. Hemen afetten sonra ciddi bir çalışma yapıldı. "Aylarca temizlenemez." denen şehir merkezi kırk sekiz saat içinde temizlendi. Bugüne kadar 40 milyonu çiftçilere, 80 milyonu iş yeri ve araçlara, 25 milyonu da evlere, eşya zararı olmak üzere 150 milyon liranın üzerinde yardım yapıldı. İnşallah çiftçilere yeni yardımlar ve destekler içinde bulunacağız. Zararları hızla telafi ediyoruz. Çiftçilerimizin yanındayız.

Geçen hafta da bölgeyi Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan 8 bakanıyla beraber ziyaret etti. Bölgede yeni göletler, mendirekler ve dere yataklarıyla ilgili çalışmalar hızlı bir şekilde yapılıyor. Biz Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Orhan Işık...

7.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Zilan katliamına ilişkin açıklaması

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Cumhuriyet döneminde, hesabı verilmemiş vahşetlerden biri de 1930 yılında Ağrı Patnos Erciş bölgesinde yapılan Zilan katliamıdır. Katliama tanıklık etmiş insanlar yıllarca bunu anlattı. Serhat bölgesinde yüzlerce "...(*)" ağıt bu katliamı anlatır. Katliam bölgesindeki deliller su ve beton altında kalsın diye AKP Zilan katliam bölgesinde tüm itirazlar ve mahkeme kararlarına rağmen HES yaptı. Amaç tarihî hafızayı yok etmekti ama sularla gizlenmek istenen o katliam doksın yıl sonra su yüzüne çıktı. Aralık ayında HES'te tutulan suların çekilmesiyle bu toplu mezarlardan insan kemikleri ortaya çıktı. Ortalıkta katledilen yüzlerce insanın kafatasları ve kemikleri var. Konu hakkında bizim, insan hakları örgütlerinin ve kamuoyunun tüm çağrılarına rağmen savcılık herhangi bir inceleme ve soruşturma başlatmadı. Üç maymunu oynasanız da Zilan'da örtmeye çalıştığınız katliamda katledilen insanların doksın yıl sonra ortaya çıkan kemikleri hesap soruyor; bu gerçekle yüzleşmekten ve hesap vermekten kaçamayacaksınız.

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

8.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, araç muayene ücretlerine ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, insanımızın temel ihtiyaçlarını karşılamakta oldukça zorlandığı, akaryakıtı gelen zamlardan dolayı araçlarına dahi binemedikleri bir dönemi yaşıyoruz. Hâl böyleyken yeni yılda araç muayene ücretleri otomobilde 507 liradan 1.130 liraya, büyük araç muayenesinde 685 liradan 1.528 liraya, traktör ve motorlu bisiklet muayenesinde 258 liradan 575 lira seviyelerine çıkarılmıştır. Sadece on beş yirmi dakika kadar süren bu işlem için alınan bu fahiş ücret hangi akla ve mantığa dayanmaktadır? Bir cıvata bile sıkmadan insanımızdan alınan bu fahiş araç muayene ücretleri âdeta bir soygun mahiyetindedir. Bu soyguna bir an önce son verilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

9.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, jeoloji mühendislerinin hem kamu hem de özel madencilikte mutlaka yer almaları gerektiğine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizde maden kaynaklarının ön ve detay arama döneminde maden yerlerinin doğru belirlenmesi ve kullanımında iş cinayetlerinin önüne geçilmesi hususunda jeoloji mühendislerine büyük ihtiyaç var. Yer bilimciler madenlerde göçükler ve patlamalara karşı önlem alınması için sahalarda olmalıdır. Depremler, doğal afetler ve yanlış yapılaşmaya karşın bilimsel verilerle donanmış jeoloji mühendislerinin gerek bu alanlarda gerekse maden alanlarında geriye dönüşü olmayan yanlışlıkların asgari düzeye indirgenmesi ve hem kamu hem de özel madencilikte mutlaka yer almaları gerekiyor. Madenlerin işletme ruhsatı öncesi ve detaylı arama döneminde mutlaka jeoloji mühendisi zorunluluğu getirilmelidir. Yeni acılar yaşanmaması için, maden kaynaklarımızın heba olmaması için gerek Hükümetin gerekse özel sektörün buna önem vermesi gerekiyor. Jeoloji, jeofizik, ziraat, maden, inşaat mühendisleri ve çevre mühendisleri atanmalıdır.

BAŞKAN– Sayın Tuncer...

10.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, 2019-1'inci Dönem 4'üncü grup uzman erbaş adaylarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, Jandarma Genel Komutanlığının sözleşmeli uzman erbaş ihtiyacını karşılamak amacıyla 19 Mart-4 Nisan 2019 tarihleri arasında internet üzerinden ön başvurular alınmış ve sınavlara çağrılan 40 bin adayın sınavları 6-31 Mayıs 2019 tarihleri arasında icra edilmiştir. Sınavlar sonrasında "Jandarma Genel Komutanlığının personel temin yetiştirme planları ve artan uzman erbaş ihtiyacı doğrultusunda başvuru kılavuzunda belirtilen esaslar dâhilinde sınava çağrılmayan adayların tamamının müteakip dönemde yapılacak sınavlara çağırılması planlanmıştır..." denilmiş ve bu açıklama doğrultusunda 2019-1'inci Dönem 1'inci, 2'nci ve 3'üncü grup mülakata çağırılmış ancak 4'üncü grup hâlen mülakata çağırılmamıştır.

Sayın Millî Savunma Bakanı, yaptığınız açıklamanın arkasında durun ve 2019-1'inci Dönem 4'üncü grup uzman erbaş adaylarını da derhâl mülakata çağırın ve 20 bin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kayan...

11.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, AKP döneminde Tarım Kredi Kooperatiflerine ilişkin açıklaması

TÜREBİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tarım Kredi Kooperatifleri 1863 yılında kurulmuş, yüz altmış yıllık, çiftçiye destek veren bir kuruluştur. Bu kuruluş geçtiğimiz 2021 yılında ihtiyacı olan ayçiçeğini borca karşılık çiftçiden 5,40 Türk lirasından almıştır. Üç dört ay gibi kısa bir süre içinde ayçiçeği fiyatı 13, 14, 15, 18 liraya kadar çıkmıştır. Buradan elde ettiği kârdan çiftçiye 1 kuruş dahi pay vermeyen Tarım Kredi Kooperatifi bugün marketler açmakta ve bu marketler sayesinde de AKP'ye hizmet etmektedir. AKP, Tarım Kredi Kooperatiflerine marketler açtırarak burada, oradan elde ettiği parayı dağıtmakta ve aynı zamanda da Tarım Kredi Kooperatiflerini muazzam bir zarara sokmaktadır.

Şimdi, söylemek istediğim şu: Trakya Birlik 1 lira 20 kuruş destek vermiş iken Tarım Kredi Kooperatifleri orada 1 kuruş dahi destek vermemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

12.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'ın Kahta ilçesinin Narince köyünde ikamet eden Mustafa Kurt'a ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Kahta ilçemizin Narince köyünde ikamet eden ve aynı yer nüfusuna kayıtlı Mustafa Kurt'tan ailesi 19 Ocak 2021 tarihinden beri haber alamamaktadır. Anne, babası ile eşi kayıp tarihinden bu yana tüm adli mercilere başvurmuş ancak bugüne kadar aileye, çocuklarının hayatta olup olmadığı veya nerede olduğu konusunda yetkili makamlardan ve mercilerden herhangi bir cevap verilmemiştir. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonuna müracaat için gelen gözü yaşlı anne Hatice ve baba Mehmet, yetkililerden çocuklarının akıbeti hakkında açıklama bekliyorlar, bilgi bekliyorlar. Ben de buradan İçişleri Bakanlığına soruyorum: Mustafa Kurt nerede? Mustafa Kurt'un akıbeti hakkında aileye neden gerekli açıklama verilmiyor, neden gerekli bilgilendirme yapılmıyor?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güler...

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler'in, Adalet Bakanlığı çalışanlarının ücretlerine ve özlük haklarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜLER (Niğde) – Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü bünyesinde görevli psikolog, sosyolog ve sosyal hizmet uzmanlarının özlük haklarının iyileştirilmesini çalışanlar talep etmektedirler. Eşit iş yükü, eşit sorumluluk ve eşit zorlukta aynı görevi yapanların aynı şartlara erdirilmesi çalışma verimliliğini arttıracaktır. Bu çalışanların sendikal haklarının geliştirilmesi, 3600 ek göstergeden faydalanmaları, doksan gün fiilî hizmet artışından yararlanmaları, ücretlerinde iyileşme yapılması beklenendir.

Ayrıca, Adalet Bakanlığı çalışanlarının tümünün, infaz ve koruma memurları, psikolog, sosyolog ve sosyal hizmet uzmanları ile diğer birimlerde çalışanların ücretleri iyileştirilmeli, sorunlarına çözüm üretilmelidir. Infaz koruma memurları güvenlik hizmeti sınıfına alınmalı, Adalet Bakanlığında çalışanların çalışma koşullarının zorluğu dikkate alınarak onlara hak ettiği ücretler verilmeli, özlük haklarında gerekli düzenlemeler sağlanmalıdır.

BAŞKAN - Sayın İskenderoğlu...

14.- Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu'nun, Gelibolu'da birçok projenin hayata geçirildiğine ilişkin açıklaması

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Gelibolu, şanlı ecdadımızın büyük kahramanlık mücadelesiyle bilinen, Gazi Mustafa Kemal'in ayak izlerinin olduğu, aynı zamanda Türklerin Rumeli'ye ayak bastığı, Gazi Süleyman Paşa'nın, Ahmed Bican ve Mehmed Bican'ın hatıralarının olduğu özel topraklarımız, ülkemizin son dönem en önemli projelerinden birine, 1915Çanakkale Köprümüze de ev sahipliği yapmakta. Dev bir açık hava müzesine dönüştürdüğümüz Gelibolu Yarımadası, eşsiz batık envanteriyle sualtı dalış turizminde de iddialı hâle geldi. Dünyanın en büyük mevlavihanesine de ev sahipliği yapan Gelibolu'muzda doğal gaz, ulaşım ve altyapı olmak üzere birçok projemizi hayata geçirdik. Grup Başkan Vekilimiz Bülent Turan'la birlikte, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde hemşehrilerimizin yaşam kalitesini arttıran, ekonomimizi geliştiren proje ve yatırımları sürdüreceğiz.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sümer...

15.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, yirmi yıllık AKP iktidarına ve tek adam rejimine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Başkanım.

Vatandaşların ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen borçları 30 milyarı buldu. Millet borçlarıyla ve icralarla boğuşurken Sayıştay raporlarına yansıyan 3 büyük kamu bankası ise yaklaşık 53 milyar lira krediyi yandaşlara dağıtıp geri almak için tek bir işlem bile yapmamış. Dar gelirlilerin borç sarmalı içerisinde boğulmasının, milletin enflasyon belası altında ezilmesinin nedeni bellidir. Bugün büyükşehirlerde ev kirası üst düzey çalışanların maaşından fazlaysa, 1 litre süt 25, 1 kalıp peynir 170, 1 kilo et 200 liraysa sebebi yirmi yıllık AKP iktidarı ve tek adam rejimidir. Dünyanın hiçbir yerinde iktidar, halkı yoksulluk çekerken günlük masrafı 18 milyon lirayı bulan 1.100 odalı saraylarda yaşamıyor. 84 milyon vatandaşımız ülkede yaşananların farkında. Az kaldı, vatandaşın sırtından beslenen bu yağma düzeni mutlaka değişecektir.

BAŞKAN – Sayın Baltacı...

16.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu Azdavay Belediye Başkanı Osman Nuri Civelek'e ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

4 dönem yirmi yıldır AKP tarafından yönetilen Kastamonu Azdavay'da hemşehrilerimiz içme suyu problemi yaşamakta, musluklardan çamur akmaktadır. Azdavay'ı en temel belediye hizmetlerinden mahrum bırakan Azdavay Belediye Başkanı Osman Nuri Civelek söz konusu oğlu olduğunda belediyenin her imkânını seferber etmekten çekinmemektedir. Festival için yapılan harcamalara oğlunun düşün masraflarını ekleyip belediyeyi zarara uğratmaktan hakkında şikâyet olan Osman Nuri Civelek, şimdi de herkesin gözünün içine baka baka oğlunu belediyede işe almıştır. "Oğlum olduğu için değil, ihtiyaç duyduğumuzdan işe aldım." diyecek kadar da pişkin olan Civelek'in kimi örnek aldığı, kimin ayak izlerine bastığı ortadadır. Halkı değil, sarayı; Azdavay'ı değil, kendi çocuklarını düşünenler sonunda mutlaka hesap verecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Güneş...

17.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 11 Ocak Türkiye Sağlıkçılar Günü'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünya çapında olduğu gibi ülkemizde de hayatımızın her anını etkileyen Covid-19 salgını sürecinde varlıklarını daha çok hissettiğimiz doktorlarımız, hemşirelerimiz, sağlık memurlarımız ve her bir sağlık çalışanımız insan hayatının kutsallığından ödün vermeden, her türlü özveri ve gayretle mesleklerini her dönemde en iyi şekilde icra etmektedirler. Coronavirüs salgını sürecinde hayatını kaybeden başta sağlık personeli olmak üzere tüm vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde AK PARTİ iktidarlarında sağlığa yapılan devasa yatırımlar, tecrübeli ve özverili sağlık çalışanlarımız sayesinde sağlık hizmeti göstergelerimiz önemli derecede artmıştır. Sağlığımızı ve hayatımızı korumak için sağlıkçıları tehlikeye atarak özveriyle çalışan tüm sağlık çalışanlarımızın 11 Ocak Türkiye Sağlıkçılar Günü'nü kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

18.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, yeni hazırlanan yargı paketinde boşanmayla ilgili getirilen düzenlemelere ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, ülkemizde boşanmalar artmaktadır. Boşanma davaları çok uzamaktadır, bu da sorunların büyümesine neden olmaktadır. Boşanma davaları başlı başına sorundur ve milyonlarca kişiyi

ilgilendirmektedir. Boşanma sonrası ortaya çıkan çocuk velayeti, tazminat ve nafaka konuları da ilave sorunlara neden olmaktadır. Boşanma ve boşanmayla ilgili sorunlar birikmektedir. Bu sorunların çözümüyle ilgili toplumsal bir beklenti vardır, bunu da karşılamak gerekir. Yeni hazırlanan yargı paketinde boşanmayla ilgili sorunların çözümüyle ilgili düzenlemeler büyük beklenti hâline gelmiştir. Çocuk velayeti ortak olmalıdır, boşanmış olsalar da çocuğun velayeti anne ve babanın hakkıdır ve görevidir. Boşanma davalarını hızlı sonuçlandırmak gerekir. Tazminat ve nafaka konusunda da tarafları uzlaştırmak, sorunu çözmek toplumsal açıdan çok önemlidir. Bu konuda gerekli düzenlemelerin yapılmasını bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Arık...

19.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, iktidarın öğretmenlere verdiği talimata ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Bu iktidar uyguladığı yanlış politikalar sonucu toplumun büyük bir kısmını yokluk ve yoksulluğa mahkûm etti, şimdi kendileri insan içine çıkamıyorlar. Öğretmenlerimize “Evlere gidin, ihtiyaç sahiplerini belirleyin.” diye talimat veriyorlar.

Ey beceriksiz iktidar, uyguladığınız yanlış politikalar sonucu bugün öğretmenlerimiz bile yardıma muhtaç hâlde. Bir ücretli öğretmen aylık sınırının altında maaş alıyor, 6 bin lira ücret alıyor. Sizin bu güzel ülkeye yaptığınız kötülüğü dünya âlem bir araya gelse yapamaz. Camiye siyaset soktunuz, kışlaya siyaset soktunuz, şimdi de okullara siyaset sokmaya çalışıyorsunuz ama ne yaparsınız nafile; bu son çırpınışıdır. Geliyor gelmekte olan, gidiyor gitmekte olan!

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

20.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, emekliye ve çalışana verilen yüzde 30 zamma ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Emekliye ve çalışana verilen yüzde 30 zam dertlere çare değildir, mutfaklardaki yangını da söndürmez. 2002'de en düşük memur emekli aylığı asgari ücretin 2 katıydı. 2002'de asgari ücret oranını dikkate aldığımızda en düşük memur emekli aylığının 7.901 TL değil 16.417 lira olması gerekiyor. En düşük memur aylığı da 2002 yılında asgari ücretin 2 katından fazlaydı. Bu oranı dikkate alırsak 2023'teki en düşük memur aylığının 18.118 TL olması gerekiyor. Oysa bu miktar şimdi 11.837 lira. Yirmi yılın sonunda memur ve emekliyi yirmi yıl önceki refahını arar hâle getirdiniz. Yazıklar olsun size diyorum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 6 yaşında Ewing sarkomu hastası Yusuf Kerim Sayın'a ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şu gördüğünüz çocuğun kurtulması sizin elinizde. Meclisin tüm vekillerine sesleniyorum: 6 yaşında Ewing sarkomu hastası Yusuf Kerim Sayın üç aydır hastanede yatıyor ve oldukça hızlı ilerleyen bir kanser hastalığı mevcut, yüzde 20 yaşama şansı var. Annesi yirmi gün önce cezaevine girdi ve çocuğunun son günlerinde başında olmak için infaz erteleme talep etti fakat bu verilmedi. Bunun için yasaya mahpusun ağır hasta eşi veya çocuğu için infaz erteleme verilmesi, adli veya siyasi ayrımın yapılmaması gerekiyor ve yasanın değişmesi gerekiyor. Bakan Bozdağ temmuz ayından beri hasta mahpuslar için yasa getireceğini söyledi, ocak ayındayız, yedinci yargı paketine hasta mahpuslarla ilgili bir madde koymadı ve bu yasa gelmezse, Meclis böyle bir yasayı görüşmezse bu çocuk, başında annesiz ölecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz efendim.

22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, astsubayların özlük haklarına, partili Cumhurbaşkanlığına, hem kamuda hem özel sektörde sürdürülebilir olmayan bir borçlanma kriziyle karşı karşıya olunduğuna, İYİ Partinin Plan ve Bütçe Komisyonunda verdiği teklife ve asgari ücrette işveren destek payının 400 liraya çıkarılmasına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Önceki yasama yılında ısrarla gündeme getirdiğimiz astsubayların özlük haklarıyla ilgili düzenlemelerde birtakım iyileştirmeler yapılmıştı fakat eksik kalan ve hâlâ verilmeyen haklarla ilgili yeni bir çalışma henüz yapılmamaktadır. Daha önce de gündeme getirdiğimiz gibi astsubayların makam tazminatları verilmeli, sözleşmeli astsubaylar muvazzaf statüsüne çıkarılmalı ve sicil affı sağlanmalıdır. Astsubaylar emekliliklerine yansıyacak şekilde makam tazminatlarını alamamakta, maaşlarında da düşüş yaşanmaktadır. Millî Savunma Bakanı Sayın Hulusi Akar daha önce astsubayların makam tazminatlarının verilmesi için söz vermiş fakat bu zamana kadar gerekli adımlar atılmamıştır. Uzman erbaşların ise kıdemleri rütbeden sayılmalı, nöbet, atama ve özlük hakları gibi yasal dayanakları yönetmeliklerle net olarak belirlenmelidir. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı askerlerimizin taleplerine titizlikle yaklaşmalı ve ivedilikle gerekli adımları atmalıdır. İYİ Parti olarak astsubaylarımızın ve uzman erbaşlarımızın yanında durmaya, taleplerini Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündemde tutmaya devam edeceğiz.

Sayın milletvekilleri, partili Cumhurbaşkanlığının getirdiği kuralızsızlık ve hesapsızlık siyaset kurumuna, yargıya, bürokrasiye, dış politikaya, ekonomi yönetimine, en nihayetinde bütün devlet mekanizmalarına sirayet etti. Kişi hak ve hürriyetleri yerini bazı kişilerin suç işleme özgürlüğüne, liyakat ve kabiliyet yerini sadakat ve itaate bıraktı. Böyle bir karanlık tabloda müzakere, istişare ve en nihayetinde akılcı ekonomi politikalarıyla kalkınma hedefi elbette ki yerle yeksan oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Erdoğan'ın “Ben, bildiğiniz Cumhurbaşkanlarından olmayacağım.” diye açıklama yaptığı günden yani 2014 yılından bugüne milletimizin geliri 150 milyar dolar eridi. Keşke bildiğimiz Cumhurbaşkanlarından olsaydı da milletimiz böylesine bir yoksulluk ve fukaralığın içine sürüklenmemiş olsaydı. Geldiğimiz bu noktada, bu ekonomik yıkım sürecini en azından seçime kadar borçlarla telafi etme çabası içindesiniz. Daha geçen sene hazine 170 milyar lira nakit açığı verdi. Bunun karşılığında 437 milyar lira borçlanmaya gitti. Aradaki fark nerede, diyecek olursanız seçim tarihine kadar ucuz kredi vermeleri için bankalara tahsis edildi. Yola çıkarken “Her şey Türkiye için.” diyordunuz, şimdi ne oldu da acaba “Her şey seçim için.” diyorsunuz, doğrusunu isterseniz merak ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Türkiye'de hem kamuda hem özel sektörde sürdürülebilir olmayan bir borçlanma kriziyle karşı karşıyayız. Ödenmediği için takibe düşen krediler 160 milyar lirayı aştı, icra dairelerindeki dosya sayısı da

25 milyona yaklaştı. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarında bunu da görmüş olduk. İnsanların mezar yerlerine dahi haciz geliyor. Vatandaşlarımıza yaşarken gün yüzü göstermediniz, en azından mezarında rahat bırakın.

Sayın milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonunda İYİ Parti olarak bir teklif verdik ve dedik ki: Gelin, hep birlikte en düşük emekli maaşını asgari ücret seviyesine getirelim. Milletten taraf olan, siyaseti yalnız ve ancak milletin çıkarları, menfaatleri için yapan bir siyasi parti olarak tek bir gayemiz vardı; emekli vatandaşlarımıza tüm memleketi kuşatan hayat pahalılığı ve enflasyon karşısında siper olmak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ancak teklifimiz tarafınızdan reddedildi. Bu teklifimiz Cumhurbaşkanlığı tarafından İYİ Partinin seçim sathı mailindeki yükselişine katkı verebilir endişesiyle reddedilmemiş olsaydı yani siyasi saikler değil de millî menfaatler esas alınsaydı bu ay itibarıyla en düşük emekli maaşı 8.500 liraya ulaşmış olacaktı. Ayın sonunu bir tarafa bırakın ortasına kadar dahi dayanma gücü kalmamış emeklilerimize yapılan bu haksızlığın elbette hesabı sandıkta sorulacaktır ancak asıl hesabı ne zaman soracağız onu da seçimden sonra göreceksiniz. Asıl hesabı size millet soracak.

Hep söylediğimiz bir şey var, biz diyoruz ki İYİ Partinin çözümleri, projeleri teklifleri mirî maldır; alın, kullanın. Salt siyasi menfaat peşinde değiliz, hiç olmadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum efendim.

Yeter ki milletimiz faydalansın. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in çarşamba günü yaptığı grup toplantısında asgari ücrette işveren destek payının 250 liradan 400 liraya çıkarılması söylenmiş, ifade edilmişti. Sayın Genel Başkanımızın bu çıkışından tam bir saat sonra iktidar bloku bu teklifi gerçekleştirmiştir. İşverenlerimize hayırlı olsun. Millî iradenin tecellisiyle iktidarımızın başlayacağı ilk güne kadar milletin menfaati neredeyse orada duracak, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarına doğru bir yol gösterme irademizi ifade edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Size de teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Biz de teşekkür ediyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbul.

Buyurunuz efendim.

23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, 12 Ocak 2016 tarihinde İstanbul Sultanahmet Meydanı'nda gerçekleştirilen menfur terör saldırısının yıl dönümüne, kronik Türk düşmanlığına ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türklüğün, Türk milletinin, Türk milletinin temel değerlerinin, cumhuriyetin kurucu değerlerinin her zaman ve her daim yanında olduklarına, bunlar için her türlü mücadeleyi göze alacaklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 12 Ocak 2016 tarihinde İstanbul Sultanahmet Meydanı'nda terör örgütü DAESH'in özellikle turistleri hedef alarak düzenlemiş olduğu bombalı saldırıda 13 kişi hayatını kaybetmiş, 14 kişi ise yaralanmıştır. Bu menfur saldırının yıl dönümünde, hayatını kaybeden kişileri saygıyla anıyor; bu vesileyle terörün dili, dini, ırkı olmadığını ve tüm insanlığın ortak düşmanı olduğu hakikatiyle uluslararası alanda adı ne olursa olsun tüm terör örgütleriyle koşulsuz ve kararlılıkla mücadelenin gereğini bir defa daha buradan vurgulamak istiyorum.

Sayın Başkan, son zamanlarda özellikle Türklüğe, "Türk" kavramına karşı olarak kronik kin ve hasımlıkları bulunan çevrelerin siyasette ve diğer alanlarda birtakım hamleler içerisinde, manevralar içerisinde olduğunu görmekteyiz. Bu kronik Türk düşmanlarının, Türklük düşmanlarının Anayasa'dan "Türk" ifadesinin çıkarılmasına varacak kadar cumhuriyetimizin ve devletimizin temel değerlerine karşı duruşlarını ifade ettiği bir ortamda Boğaziçi Üniversitesinde yer alan bir kütüphanede her milletin edebiyatını kendi adıyla anarken, örneğin, "Alman edebiyatı", "Fransız edebiyatı" derken Türk edebiyatından nasıl bir rahatsızlık duyulduysa onu da "Türkiye edebiyatı" olarak böyle bilime, hukuka, tarihe aykırı, edebiyata aykırı bir değerlendirmeye burada bunu ifade ettiklerini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu ve buna benzer yine, Türk edebiyatı yerine Türkçe edebiyatı gibi zorlama ve suni girişimlerin maksadının ne olduğunu açıkçası bizler biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tabii, kronik mesele dediğimiz bu meseleyi, bu problemi, ülkemizde ne yazık ki ta, işte, Mehmet Kaplan Hocamızın, rahmetlinin ifade ettiği gibi, "Kültür ve Dil" kitabında ifade ettiği gibi Tommiks, Teksas eserleri, karikatürleri, çizgi romanları okunurken beyaz adama kendini satan, milletini, kendi insanlarını satan Kızılderili'ye nasıl bir muhabbet besletildiyse bu şekilde bugünümüzde de kendisinden olmayanlara karşı muhabbetle yetişen, muhabbet beslemekle yetişen, büyüyen ve bugün hizmetini onlara karşı sürdüren yapıların faaliyetleri olarak değerlendiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Biz hiçbir zaman ne o çizgi romanlarda ifade edilen şekilde kendi insanımızı, kendi milletimizi satan, onun değerlerine karşı çıkan durumunda olduk ne de bugün bu değerlere karşı yine her fırsatta baş göstermeye çalışan yapılarla beraberiz. Bu noktada, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Türklüğün, Türk milletinin, Türk milletinin temel değerlerinin, cumhuriyetimizin kurucu değerlerinin her zaman ve her daim yanında olduğumuzu, bunlar için her türlü mücadeleyi göze alacağımızı bir defa daha dile getiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurunuz efendim.

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, gazeteci Abdurrahman Gök'e verilen cezaya, Ulusal Kanal muhabirinin Adalet Bakanlığına sorduğu soruya ve Bakan tarafından verilen cevaba, siyasi nedenlerle siyasi olarak rehin tutulmanın dünyada bir örneğinin olmadığına ve tecrit rejimini asla kabul etmeyeceklerine, İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün 2023 Dünya Raporu'na, Hazine ve Maliye Bakanının yaptığı açıklamaya ve iktidarın enkaz bırakma konusundaki kararlılığına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Abdurrahman Gök bir gazeteci. İntikam duygusuyla bir ceza verilmişti, bir yıl altı ay; bu ceza onandı. Şimdi, bu ceza niye verildi, onu hatırlatmak istiyoruz. Abdurrahman Gök, Kemal Kurkut öldürüldüğü zaman, vurulduğu zaman o anı fotoğraflayan gazeteci. Yani bir polisin bir Kürt gencini vurduğu anı fotoğrafladığı için Abdurrahman Gök'e ceza verildi. Peki, vuran polise ne ceza verildi? Beraat. Ödül verildi, cezasızlık politikası. Yani bir Kürt gencini vuran polis ödüllendiriliyor, bunu tespit eden, fotoğraflayan gazeteci ceza alıyor; böyle bir durumla karşı karşıyayız. Gerçekten, bu cezasızlık politikasının, yargının

intikam yargılamalarının en ilginç örneklerinden bir tanesidir Abdurrahman Gök hakkında verilmiş olan ceza. Bunun ne hukuken, ne siyaseten, ne ahlaken izah edilebilir bir hâli yoktur ama Türkiye'deki mahkemelerin durumu budur, iktidar sayesinde bu hâle gelmiştir mahkemeler. Bir kez daha şunu vurgulayalım: Abdurrahman Gök gibi özgür basın çalışanı olan, haberleri, gerçekleri, hakikatleri verme, halka yansıtma noktasından uzak durmayan gazeteciler çalışmalarını bütün bu cezalara, baskılara, zulme rağmen sürdüreceklerdir. Bir kez daha, buradan, şu anda hem Diyarbakır'da hem Ankara'da cezaevinde olan özgür basın çalışanlarını saygıyla sevgiyle selamlıyoruz. Saygıyla sevgiyle selamlıyoruz özgür basın çalışanlarını, cezaevinde olan arkadaşları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Her gün yeni bir skandala şahit oluyoruz. Dün yine bir ilginç durumla karşı karşıya kalındı. Cumhurbaşkanlığı'nın bir ortağı var Çinci Doğu Perinçek; onun bir televizyon kanalı var, Ulusal Kanal. Onun muhabiri, Adalet Bakanına çanak soru soruyor, diyor ki: "Hapsedilen kişiler dijital yollarla mesaj atabiliyorlar, aslında hapsedilmemiş oluyorlar. Hükümlülerin sosyal medyayı kullanmasının önüne geçecek bir düzenleme yok mu?" Kimi kastediyor? Selahattin Demirtaş'ı, önceki dönem Eş Genel Başkanımızı kastederek örnek veriyor. Adalet Bakanı ne cevap veriyor? "Evet, bunu önemsiyoruz ve çalışıyoruz, dünyada örneklerine bakıyoruz 'Ne yapılabilir?' diye." Dünyada örneği yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Dünyada siyasi nedenlerle, siyasi olarak rehin tutulan bir örnek yok. Dünyada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Dairesinin kararına rağmen, "Salınması gerekir." kararına rağmen, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 18'inci maddesini çiğnediniz. Açıkça, siyasi nedenlerle siz bu insanı ve diğer vekilleri tutukladınız ve cezaevinde tutuyorsunuz." kararına rağmen salınmayan bir örnek yok. Baksanız dünyada böyle bir örnek bulamazsınız gerçekten. Yani bir yandan hükümlü olacaksınız, bir yandan mesaj vereceksiniz. Ya, hükümlü olmak ya da tutuklu olmak insanların tecrit edilmesi anlamına mı geliyor? İnsanların görüşlerini, fikirlerini açıklamaması anlamına mı geliyor? Yarın da diyeceksiniz ki: "Vatandaşın ama oy kullanıyorsunuz, olmaz, cezaevinde oy da kullanamazsınız." diyeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Hatta bir adım sonrası "Adalet ve Kalkınma Partisine destek vermiyorsunuz, teröristsiniz zaten." diyeceksiniz ve diyorsunuz.

Şimdi, bir kez daha söyleyelim: Bu toplumu tecrit rejimine alıştırdı bu iktidar, alıştırmaya devam etmek istiyor ama bu kabullenilebilecek bir durum değil. Bir tutuklu arkadaşımızın, siyasi olarak rehin tutulan bir arkadaşımızın attığı "tweet"ten dolayı bu kadar korkmayın, bu kadar panik olmayın; bunu engellemek için bu kadar büyük bir çaba içine, "Dünyayı araştırıyoruz." deme çalışması içine girmeyin. Söylüyoruz, bir kez daha söyleyeceğiz: Bu tecrit rejimini -nerede olursa olsun, ister İmralı'da ister Edirne'de isterse de başka yerde- asla kabul etmeyeceğiz ve siyasi olarak rehin tutulan arkadaşlarımızın siyasi görüşlerini açıklama haklarını savunmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bakın, merkezi New York'ta bulunan ve dünyadaki insan hakları ihlallerini araştıran İnsan Hakları İzleme Örgütü 2023 Raporu'nu açıkladı sayın vekiller, çok ilginç, uzun bir rapor, aktaramam size hepsini, inşallah günü geldiğinde kürsüden bir konuşmada daha uzun, detaylı aktarabilirim. Ne diyor biliyor musunuz? "Parlamento ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde Hükümeti eleştirenleri ve siyasi muhalifleri sistematik olarak hedef alan bir otoriter Hükümet var. Medya ile yargıyı güçlü bir şekilde baskı altında tutuyor." diyor raporunda İnsan Hakları İzleme Örgütü, çok önemli. Medya üzerine çok önemli tespitleri var; gazetecilerin çalışmaları nedeniyle tutuklandığı örnekler var, RTÜK'ün muhaliflere verdiği cezalar üzerine örnekler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Dezenformasyon yasasının aslında seçimlerden önce çıkarılmış ve ifade özgürlüğünü, haberleşme özgürlüğünü engellemek üzere çıkarılmış olan bir yasa olduğuna dair belirlemeler var. Kavala hakkında "Türkiye'deki mahkemeler üzerinde yüksek düzeyde siyasi denetim olduğunu gösteren bir örnektir." belirlemesi var AİHM kararına rağmen salınmaması konusunda ve Avrupa Konseyinin ihlal prosedürü başlatmasının Türkiye'de iktidar tarafından dikkate alınmadığına dair belirlemeler var ve elbette ki HDP'nin eski milletvekillerinin ve belediye eş başkanlarının cezaevinde olmaya devam ettiği ve bu kişilerin konuşma ve sosyal medya paylaşımı gibi şiddet içermeyen meşru siyasi faaliyetleri sebebiyle terör suçlarıyla suçlanarak hapiste tutuldukları belirlemeleri var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin derhâl serbest bırakma kararı olmasına rağmen, Demirtaş'ın ve seçilmişlerin, eski milletvekillerinin hâlâ cezaevinde tutulduğuna dair belirlemeler var yani burada her gün konuştuğumuz her konu, aslında İnsan Hakları İzleme Örgütü tarafından da bu iktidarın suçları olarak, bu iktidarın baskısı ve zulmü olarak kayıtlara geçiyor; bir kez daha hatırlatmış olalım.

Son değinmek istediğim bir örnek var. Hazine ve Maliye Bakanınız çok önemli açıklamalar yapıyor her zaman, biliyorsunuz, dün dedi ki: "Tüm makroekonomik göstergelerde tarihî iyileşmeler var." Gerçekten baktık, çok tarihî bir iyileşme var(!) Dün cari açık verileri açıklanmış ve diyor ki: "Türkiye ekonomisi on üç aydır kesintisiz cari açık veriyor." İyileşme ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Merkez Bankası kasım ayına ilişkin ödemeler dengesi verilerine göre, kasımda cari işlemler hesabı 3 milyar 666 milyon dolar açık vermiş. Ocak-kasım döneminde cari işlemler açığı 41 milyar dolar olmuş, son on iki aylık cari işlemler açığı neredeyse 45 milyar dolar olmuş. Açık, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 930 yükselmiş; bakın, işte, "Tüm makroekonomik göstergelerde tarihî iyileşmeler var." ifadesinin sonuçları. Bütçe açığı, dış ticaret açığı, ithalat patlaması, bunların hepsi makroekonomik göstergeler ve bunların iyileşme olduğunu söyleyen bir Hazine ve Maliye Bakanı var; gerçekten vahim bir durumla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bir cümle efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Bakın, son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu Hazine ve Maliye Bakanı ve bu iktidar bir enkaz bırakma konusunda çok kararlı, giderken bir enkaz bırakma konusunda çok kararlı. Ekonomide, sosyal alanda, makroekonomik verilerde ve mikroekonomik verilerde bir enkaz bırakma konusunda çok kararlı ama bu enkaz bırakma kararlılığınızı halk görüyor ve seçimlerde sandık yoluyla sizden bunun hesabını soracak, hiç merak etmeyin.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel.

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, FIRTINA obüs teslim törenine, askerî vesayete, iktidarın tükenmişliğinin göstergelerine, kendisinin yapmış olduğu basın toplantısına ve basın toplantısından sonra yaşanan gelişmeye ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yeni nesil 6 FIRTINA obüsünün teslim töreninde yaşananlar ülke kamuoyunda gündeme gelmiş ve orada yaşanan bir tablo bizleri de çok rahatsız etmişti. Kuvvet kademesindeki komutanlar, FIRTINA obüslerinin teslimi ya da fabrikanın durumuyla ilgili kısımlar dışında, İktidar Partisi Genel Başkanının Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanına siyasi nezaketten uzak bir dille polemik yaptığı, saldırdığı sırada kuvvet komutanları alkışa iştirak etmişler ve uzun süre alkışlamışlardı. Biz buna tepki gösterdik, Genel Başkanımız da gösterdi; siyaset yapmak isteyenlerin üniformayı çıkarmasını, askerî siyasete müdahalesinin sadece iktidara karşı olduğunda vesayet olmadığını, muhalefete karşı yapılan hamlelerin de askerî vesayet olduğunu, darbe özlemi olduğunu, dört ay sonra yürütmenin başına gelecek bir partinin liderine yapılmış olan muamelenin aşkın zamanlı, ileri vadeli bir tehdit olduğunu ifade etmiştik.

Bugün sabah Sahil Güvenlik Komutanlığımızın 2022 yılı değerlendirme toplantısına İçişleri Bakanı Süleyman Soylu katıldı ve orada Genel Başkanımızın ve bizim bu olaya gösterdiğimiz tepkiye tepki gösterdi ve siyasi tartışmayı orada yürüttü. Karşısında Sahil Güvenlik Komutanlığının üniformalı personeli var, orası siyaset yeri değil; tam da söylediğimiz sorun bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Geçmişte kaymakam adaylarını topluyor, Cumhuriyet Halk Partisine laf söylüyor, İYİ Partiye laf söylüyor, HDP'ye laf söylüyor; kardeşim yer mi yok? İçişleri Bakanlığında söyle, önünde söyle, partinde söyle, meydanda söyle ama kaymakam adayının önünde niye söylüyorsun? Valileri topluyor söylüyor; il başkanı mı onlar? Bugün de Sahil Güvenlik Komutanlığında söylüyor. Bu bir tükenmişliğin, bir acziyetin göstergesi. Nelerden medet umuyorlar! 28 Şubat sürecinin mağduriyetini, "Asker bize karşı, millet sahip çıksın bize." diyenler, şimdi "Millet bize karşı, asker sahip çıksın bize." diyor. Bu nasıl bir anlayış, nasıl bir tükenmişlik, nasıl bir savrulma! Nereden nereye geldiniz! Ben bu vakitten sonra vallahi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Zor bir seçim süreci bekliyorduk bizi, geçen ay "Çetin bir seçim sürecine gireceğiz." diyorduk. 81 il, bine yakın ilçe, otobüsün üstü, büyük bir mücadele; valla otursak yerimizde AK PARTİ zaten seçimi kazandırıyor bize. Geçen ay dünyanın en bilindik metropolünün, Türkiye'nin göz bebeği İstanbul'un seçilmiş belediye başkanına, 2 kere seçilmiş, YSK darbesinden sonra demokrasi tokadıyla bir daha seçilmiş, İstanbullunun, bu darbe girişimine had bildirerek seçtiği kişiye yargı darbesi; ardından demokratik siyasete türlü müdahaleler, milletvekillerinin dokunulmazlığını kaldırma ucuzlukları falan; şimdi de gitmişler, FIRTINA obüsünde kuvvet komutanlarını ana muhalefete karşı alkışlatmalar, Sahil Güvenlik Komutanlığının pırıl pırıl personelinin karşısında siyaset yapmalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Millet bunun hesabını sandıkta çok fena sorar. Milletimize güveniyoruz; ne sizden ne sizin paramillerlerinizden ne de umduğunuz militer destekten korkmuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, ikinci husus; biraz önce bir basın toplantısı yaptım. O zaten izlendi, izlenecek, konuşulacak ama yaşanan bir gelişme var. Basın toplantısında, 2010 yılından beri Süleyman Soylu'nun yanında olan "Emin Şen" adlı, "eminimsi" sosyal medya adlı, Twitter hesaplı bir kişinin "Bakanlık Müşaviri" olarak görev yaptığını, Bakanlığın sitesinde 4 Ekim 2016'dan beri müşavirlik görevine atandığının yazdığını, bu kişinin devlet memuru olmasa da Devlet Memurları Kanunu'nda yazdığı üzere "Bakan Müşavirleri..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "...Devlet Memurları Kanunu'na tabidir; herhangi bir şirket yönetemezler, belli şirketler -anonim şirket- dışında hissedar olamazlar." yasağına uymak zorunda olduğunu, kendisinin SM360 -Sosyal Medya 360- şirketinin on yıldır kurucusu olduğunu ve hâlen yöneticisi olduğunu; bu şirketin geçmişte, Süleyman Soylu Sosyal Güvenlik Bakanı iken oranın bütün işlerini aldığını, İçişleri Bakanı olduktan sonra İçişleri Bakanlığının bütün işlerini aldığını; o şirketin yöneticisi "eminimsi"nin trol ordularını yönettiğini, bu yönettiği trol ordularının itibar suikastlarında her birimize küfürleri, hakaretleri organize ettiğini; gizli, 25 kişilik bir sosyal medya iletişiminde, Telegram'da 25 yöneticiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "...Ekrem İmamoğlu'na bu videoyu çektik, paylaştıran. Kemal Kılıçdaroğlu'nun paylaşımının altına şunu yazın. Ali Mahir'e 'satılmış' yazarak etiketleyin. Meral Akşener'e şunu yapın." kararlarını verdiklerini, Süleyman Soylu için hazırlanan videoları 8 bin trole dağıttıklarını ve bu kişinin şirketinin aldığı ihalelerle trol ordularını finanse ettiğini, hepimize küfrettirdiğini; bugüne kadar trollerin ne yaptığını gördüğümüzü ama ne yiyip ne içtiklerine gelince, milletin kaynaklarını yediklerini içtiklerini, aldıkları bütün ihalelerle 23 milyonluk parayı nasıl trollere dağıttıklarını konuştuk. O sırada İçişleri Bakanlığı "Kendisi müşavirimiz değildir." diye paylaşım yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayınız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Siteyi açtık, canlı yayında tarihini, resmî İçişleri Bakanlığı sitesinin "Müşavirliğe atanmıştır." yazısını gösterdik. Ne yaptılar biliyor musunuz Sayın Başkan? İçişleri Bakanlığı sitesini kapattılar, giriyorsunuz: "404 böyle bir site bulunamadı." Koskoca Türkiye Cumhuriyeti devleti... On beş dakika sonra site açıldı, Emin Şen'e "Bakan Danışmanı" yazmışlar, müşavir değil; atama tarihini, kararını kaldırmışlar. Bir devlet bu hâle gelir mi ya!

Şimdi biz o "eminimsi"yle, o trollerle neyi de ispatladık, onu da sizin şahsınızda yüce Türk milletinin iradesinin tecellîgâhı Meclisin tutanaklarına emanet edeyim: Kemal Bey Süleyman Soylu'yu eleştirdiğinde, hani Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı sanki onları eleştirmişiz gibi paylaşım yapıp Kemal Kılıçdaroğlu'na yanıt vermişti ya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...o yanıtların “eminimsi” denen Emin Şen’in cep telefonundan -devletin Jandarma Genel Komutanlığı hesabı ve Emniyet Genel Müdürlüğü hesabı aynı cep telefonunda- gecenin bir yarısında atıldığını ispatladık.

Şunu görüyoruz: 7/24, üç yüz altmış beş gün, yılbaşı, bayram demeden o çalışan binada, o sosyal medya hesabını en güvenli odada birisi yazar, birisi onaylar, komutan tasdik eder; Jandarma Genel Komutanı “Yunanistan’la savaşa girdik.” dese ne olacak? O hesap birisinin arka cebinde geziyor. Emniyet Genel Müdürlüğü; Allah göstermesin, o telefonu ele geçiren biri o hesaptan tutsa, yazsa “Filanca lidere suikast girişimi başarılı oldu, başımız sağ olsun.” diye, Türkiye ne olacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu saçmalıkları milletimize şikâyet ettik. Tutmuşlar, gereğini yapmak yerine koskoca siteyi erişime kapatıp... Sonra ne oldu? “Eminimsi” denilen kişi bütün hesaplarını gizli hesaba çevirdi, bütün o trol ordularının 8 bin kişilik, içine girip takip edebileceğiniz hesaplarını kapatıyorlar. Bunun hesabı sorulur. Yarın araştırma önergesi getirsem oylarınızla reddedilir; dört ay sonra soruşturma önergesi kabul edilecek, Yüce Divanda hesap vereceksiniz! (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammet Emin Akbaşoğlu.

Buyurunuz Sayın Akbaşoğlu.

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, “5 adım” olarak ifade ettikleri düzenlemelerin 4’üncüsü olan 500 bine yakın sözleşmeli personelin daimî, sürekli kadroya geçirilmesine ilişkin kanun teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunacak olmalarına, bundan sonra EYT’yle ilgili kanun teklifinin sırada olduğuna, bu şekilde verdikleri bütün sözleri yerine getirmiş olacaklarına, 500 bin sosyal konutluk projeye, Cumhurbaşkanının esnafa verdiği müjdeye, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati’nin bahsettiği 250 milyar liralık krediye, Kızlaryolu Barajı’na, FIRTINA obüslerinin orduya teslim töreninde Cumhurbaşkanının kuvvet komutanları tarafından alkışlanmasına ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin demokratik bir hukuk devleti olduğuna ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi hürmetle selamlıyorum.

“5 adım atacağız.” demiştik; Allah’a çok şükür, bugün, o 5 adımın 4’üncüsünü de kanun teklifi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunacağız. Neydi o 5 adım? 1’incisi “Asgari ücretlerle ilgili düzenlemeyi yapacağız.” demiştik. Ardından, memur ve emeklilerle ilgili BAĞ-KUR, SSK, Emekli Sandığına ilişkin bütün emeklilerimizi kapsamı içerisine alan bir düzenlemeyi... “3600 ek göstergeyi inşallah yasalaştıracacağız.” demiştik. “Sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesini teklif olarak hazırlayacağız ve getireceğiz.” demiştik. Bir sıralama ve süreç yönetimi olarak da inşallah, 5’inci adım olarak da “EYT’yle ilgili düzenlemeyi getireceğiz.” demiştik. Bunlarla ilgili, malum, dün bir yasa çalışmasını hep beraber buradan geçirdik. Hayırlı ve uğurlu olsun diyorum. Gerçekten, 17 milyona yakın insanımızı doğrudan ilgilendiren ve bütün memurlarımızın ve emeklilerimizin altı aylık zaman dilimine ilişkin olmak üzere maaşlarının yüzde 30 net zamlanması ve en düşük emekli maaşının da 3.500 liradan 5.500 liraya çıkartılarak yaklaşık yüzde 60’a yakın bir zam oranının yasalaşması söz konusu oldu. Bu mealde, 3600’le ilgili düzenlemeyi daha önce, haziran ayında yapmıştık; ocak ayında yani bu ay, inşallah, bütün memurlarımızla ve emeklilerimizle ilgili 3600 ek göstergeyi düzenleyen yasal düzenleme de cari olmuş olacak, yürürlüğe girmiş olacak. Bütün bunlar, hepsi aziz milletimizin bütün fertlerine hayırlı olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aynı zamanda, biliyorsunuz, geçen sene asgari ücretle ilgili bir devrime imza atmıştık. Geçen sene temmuzda yaptığımız zamlarla 5.500 liraya kadar çıkardığımız asgari ücret miktarını malumunuz, 8.507 liraya çıkarmak suretiyle net ücret olarak bir düzenleme yaptık ve bu miktara kadar asgari ücretle ilgili miktarın bütün çalışanlardan bir vergi muafiyeti çerçevesinde ayrıca bir gelir elde edilmesine de imkân tanındı; bu da hayırlı olsun.

Aynı zamanda, dün yasalaştırdığımız bu kanun teklifinde bütün işverenlere, istihdam sağlayan herkese işçi başına 400 liralık bir destek de yasalaşmış oldu; hayırlı ve uğurlu olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İnşallah, bugün, AK PARTİ Grubumuz adına milletvekillerimizin hazırlamış olduğu, 500 bine yakın sözleşmeli personelin daimî, sürekli kadroya geçirilmesine ilişkin kanun teklifimizi de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına vereceğiz; hayırlı ve uğurlu olsun. İnşallah, o yasalaştıktan sonra da hemen akabinde EYT’li kardeşlerimizle ilgili, evveleminde 2 milyon 250 bin kardeşimizi ilgilendiren ve yaş şartı aranmaksızın 8 Eylül 1999’dan önceki hukuki statüye göre emekli olabilme imkânlarını muhtevi olan kanuni düzenlemeyi teklif olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunacağız ve o konuda 5’inci adımımızı da tamamlayarak bütün sözlerimizi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da yerine getireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bununla beraber tabii ki güzel işler devam ediyor. Daha önce Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız ve Maliye Bakanlığımızda açıklanan birçok proje vardı; 500 bin sosyal konutun bu konuda ihtiyacı olan vatandaşlarımızla buluşturulması. 5 milyonun üzerinde bir müracaat söz konusuydu. Evveleminde 500 bin konutluk projenin ilk etapta 250 bin konutuna ilişkin kuralar çeşitli illerde çekilmeye başlandı ve inşallah bu mart ayına kadar da bu süreç nihayetlendirilmiş olacak ve inşallah bu konuyla ilgili sosyal desteklerimiz insanlarımızla, milletimizle buluşmaya devam edecek.

Esnafımıza ilişkin güzel dokunuşlarda bulunmaya devam ediyoruz. Geçtiğimiz günlerde Sayın Cumhurbaşkanımız, esnaflarla beraber bir araya geldiklerinde orada destekleme paketiyle ilgili müjdeli haberleri paylaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Daha önce çiftçilerimizle de aynı şekilde bu konudaki desteklerimizi hep beraber paylaşmıştık. Dün Maliye Bakanımız, KGF’yle ilgili, istihdamda, yatırıma dönük çok güzel bir perspektifle 250 milyar liralık yeni bir kredi durumundan müjdelilerle bahsederek bunu: İşverenlerimizle, işçilerimizle, esnafımızla, sanayicimizle toplumun üretimine, yatırıma, ihracatına, istihdamına ve cari fazla yoluyla büyüme ekonomi modelimize katkı verecek yeni hamleleri de inşallah atıyoruz. Bu çerçevede işçimizi, çiftçimizi, memurumuzu, emeklimizi, esnafımızı, sanayicimizi; velhasıl toplumun bütün kesimleriyle ilgili, onların sorunlarını çözme, ekonomik refahı artırma, alım gücünü artırma, Türkiye’nin zenginliklerini büyütme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Adil bir paylaşım, dengeli bir büyümeyle, büyük ve güçlü Türkiye olarak yüzyılı, hakikaten yeni bir yüzyılı başlatan yüzyılın lideri Sayın Erdoğan'la Türkiye Yüzyılı'nı başlatmak suretiyle büyük ve güçlü Türkiye'nin öncülüğünde yepyeni bir dünyayı insanlığa hediye etme ufkumuz artarak devam ediyor. Bunun somut çıktıları hep beraber müşahade ediyoruz.

Bir konu dün gündeme gelmişti Sayın Başkan. Değerli milletvekilleri, inkâr edilen bir Kızlaryolu Barajı vardı, ben de “Göstereceğim.” demiştim. Bakın, bu inkâr edildi dün, tutanaklara bakılırsa “Kayıp bir baraj.” dendi. Çankırı'da Çankırı tarihinin en büyük kamu yatırımı: Kızlaryolu Barajı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çankırı, Kastamonu ve Çorum'da yaklaşık 140 kilometrelik hat boyunca 160 bin dekar araziye sulayacak bu Kızlaryolu Barajı. “Kayıp baraj” “hayali baraj” dendiği için, ben de “Fotoğrafını göstereceğim.” dediğim için, sözümü yerine getirmek bakımından, bunu zapta geçirmek bakımından ifade ediyorum ve kısaca bu barajla ilgili ifade edeyim ki: Üçte 2'sine yakını bitti bu barajın, bu sene tamamı bitiyor ve 160 bin dekar arazi sulanacak, kuyruğu vesaireyle 8,5 kilometrelik bir su havzasında 130 milyon metreküp su toplamı söz konusu olacak. 5 megavat kurulu elektrik gücüyle hidroelektrik santrali fonksiyonlarını da icra edecek bir baraj ve bölgenin de en büyük yatırımlarından bir tanesi, bir hayat damarı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ayrıca, Çankırı'nın yüzyıllık içme suyu ihtiyacını da beraberinde giderebilecek bir potansiyele sahip; nüfusu 3 misline çıktığı takdirde bile yeterli su kaynağı anlamında çok büyük bir proje. Bu projeye ilgili, bunu hayata geçirmenin, buna vesile olmanın büyük bahtıyarlığı içerisindeyiz, hem Çankırı'mıza hem bölgemize hem ülkemize Kızlaryolu Barajı hayırlı ve uğurlu olsun diyorum. Aynı zamanda, Sayın Cumhurbaşkanımıza, beraber temeline attığımız Sayın Veysel Eroğlu'na, devam ettirdiğimiz Bekir Pakdemirli ve Vahit Kirişçi Bakanlarımıza, Devlet Su İşlerinin bütün işçilerine, emekçilerine, mühendislerine, yükleniciye buradan da teşekkürlerimi sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aynı zamanda, yeni yaptığımız ve İstanbul'u, Ankara'yı Çankırı üzerinden 40 kilometre yakınlaştıracak Çankırı, Korgun-Kurşunlu yoluyla beraber de inşallah, bütün Çankırı'nın ve bölgenin bir sayfiye yeri olabilecek böyle güzel bir barajın, yaşam alanının, güzel bir tarım sulama imkânı verecek, yüz binlerce çiftçimizin yüzünü güldürecek, rekolteyi artıracak ve üç dört yıl gibi bir zaman diliminde kendini amorti edecek bu büyük yatırımın ülkemize de hayırlı olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Sayın Başkan, son olarak şunu ifade etmek isterim ki: 1982 Anayasası elimde. 104'üncü madde Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerini belirliyor. Buna göre “Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.” Aynı maddeye göre Türkiye Büyük Millet Meclisi adına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Anayasa'nın 104'üncü maddesi “Cumhurbaşkanı -millet tarafından seçilen Cumhurbaşkanı- Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder. Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.” diyor, bunu Anayasa diyor, milletimizin kabul ettiği Anayasa. Egemenlik kayıtsız şartsız millete ait, millet ne derse o olur, milletten yetki almakla bunlar söz konusu edilebilir. Milletimize ait, devletimize ait, Millî Savunma Bakanlığına ait askerî bir fabrikada, 6 tane FIRTINA obüsünün, bu konuyla ilgili bütün yetki kapasitesi alanını genişleten, yenilenmeyle çok daha fonksiyonel hâle getirilen bu FIRTINA obüslerinin ordumuza teslimiyle ilgili bir törende Cumhurbaşkanımızın alkışlanmasından daha doğal ne olabilir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sonuç itibarıyla, ordunun başkomutanını, ordularımızın başkomandanı olan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı kuvvet komutanlarımızın FIRTINA obüslerinin teslim töreninde alkışlamasından daha doğal ne olabilir?

AHMET KAYA (Trabzon) – Üniforma siyasete alet edilmez.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben bütün kuvvet komutanlarımızı, bütün kurmay kadromuzu, bütün Mehmetçik'imizi tebrik ediyorum. Terörün başını ezen...

ORHAN SÜMER (Adana) – Ya, terörü inkâr eden yok; sorun o değil ki.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ya, yeter be; yeter, yeter!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...İHA'lar, SİHA'lar, TİHA'larla, Millî Muharip Uçak'la, hep beraber, içerideki ve dışarıdaki devlet düşmanlarına, millet düşmanlarına, vatan düşmanlarına haddini bildiren bütün güvenlik güçlerimize de buradan selam ve hürmetlerimi sunuyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Biz de sunuyoruz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ya, yeter, yeter; hamaseti bırakın artık ya, zamanımızı çalılıyorsunuz.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sorun o değil, sorun o değil. Sorun, askerlerin önünde siyaset yapmanız.

AHMET KAYA (Trabzon) – Askerleri siyasete alet etmek, o üniformayla...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bunun dışında, şunu ifade edeyim ki: Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik bir hukuk devletidir, Ceza Kanunu bellidir. Herkesin bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Doymuyorsunuz konuşmaya ya. Konuştuğunuz da bir şey olsa!

ORHAN SÜMER (Adana) – Sorun üniformayı siyasete alet etmek; sorun o.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla, Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir. Bağımsız ve tarafsız yargı kendi görev alanında ve yetki alanında kalmakla beraber bu konuda herkesle ilgili, hepimizle ilgili bağımsız karar verebilme yetkisini haizdir. Dolayısıyla, suç bellidir; işleyen de suç da fiil de ortaya çıktığında bu konuyla ilgili Anayasa ve ilgili mevzuatın uygulanmasından daha doğal bir durum yoktur. Genel Kurul da komisyon da mahkeme de devletin

bütün kurum ve kuruluşları da kendi gündemine hâkimdir ve devlet mekanizması mevzuata uygun bir şekilde çalışmaktadır; aykırı hareket eden varsa da yargı önünde hesabını vermektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle, bütün yüce Meclisi, sayın vekilleri hürmetle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – İkinci tur olmayacak Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, nasıl söylemeyeceğiz, cevap vermeyeceğiz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yani bir şey demedim. Bir şey demedim yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Daha ne diyeceksin? Yirmi dakika konuştun. Kaç dakika konuştun?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, bakın, bak, “Yok.” dediğiniz...

ORHAN SÜMER (Adana) – Çankırı Barajı, 2018’de Veysel Eroğlu temel atmıştı, bizim arkadaşlar gitti, temel yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bak, bak... Yanlış yere gitmişler, yanlış.

ORHAN SÜMER (Adana) – Hayır, hayır. 2018’de temel atılmış, 2020’den sonra...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yanlış yere gitmişler, ben onları götürüyüm. Ben onları götürüyüm, alakası

yok.

ORHAN SÜMER (Adana) – Siz o zaman rahatsızdınız.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok, yok.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ne alakası yok! 2018’de bizim arkadaşlar seçimde, Veysel Bey o zaman...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben 2020’de rahatsızdım, 2020’de.

ORHAN SÜMER (Adana) – Veysel Bey o zaman temel atmıştı.

AHMET KAYA (Trabzon) – Arkadaşlar gitti oraya, hiçbir şey yoktu.

CAVİT ARI (Antalya) – Ya, olmayan bir...

ORHAN SÜMER (Adana) – 2020’de bizim arkadaşlar gitti oraya; heyet gitti, heyet.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Heyet yanlış yere gitmiş.

ORHAN SÜMER (Adana) – Olur mu? Daha yeni, yeni.

AHMET KAYA (Trabzon) – Yapma ya!

CAVİT ARI (Antalya) – E, götürün de görelim o zaman.

BAŞKAN – Sayın Özel, neye cevap verecektiniz efendim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, birincisi, baraj hususuna ve “Askerin, Cumhurbaşkanını alkışlamasından daha doğal bir şey yoktur.” kısmına.

BAŞKAN – Dünden beri efendim o konuyu görüşüyoruz, konuşuyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne yapayım, benim suçum mu Başkanım?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bizim suçumuz mu? Biz cevap vermeyecek miyiz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır...

BAŞKAN – Ama, ama bakın... Bakınız Sayın Başkanlar...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiçbir sataşma yok, hiçbir sataşma yok cümlelerimde.

BAŞKAN – Sayın Başkanlar, süreyi sizin insafınıza emanet ettim, siz konuştunuz ve tamamladınız. Eğer ikinci turda da aynısını yaparsanız o zaman akşama kadar böyle götürelim bu işi.

Buyurunuz Sayın Özel, buyurunuz.

27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, birincisi, şimdi, eğer iki yıl önce bizim arkadaşlarımız gidip “Bu baraj ne oldu?” dediğinde bu resim çıksaydı anlamlıydı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çıktı, çıktı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 2015 yılında sözü verilen, 2018’de temeli atılan barajın yerinde, 2020’de gittik, temel yerinde yeller esiyordu. O büyük sansasyondan sonra ve o beldede ortaya çıkan o mağduriyetten sonra barajın 2023 yılında fotoğrafı gösterilebiliyorsa Çankırılıının söyleyeceği söz “Ya Kemal Bey olmasaydı?” olur. (CHP sıralarından alkışlar)

İkinci kısım, çok kısa, Cumhurbaşkanını kuvvet kademelerinin alkışlamasına... Biz, Cumhurbaşkanı resmî törende konuşuyor, siyaset yapmıyor, Cumhurbaşkanı sıfatına uygun konuşuyor ve asker alkışlıyorsa, bugüne kadar yüzlerce örneği var, birini eleştirmedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika vereceğim efendim.

Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama Cumhurbaşkanı orada “Bay Kemal” diyerek, bizimle birlikte bulunan arkadaşlarımızı ve bizi hedef göstererek, alay ederek ve gündelik siyaset yaparak konuştuğu için oradaki alkışın siyasete alet olan üniforma alkışı olduğunu söylüyoruz. Beş ay sonra Cumhurbaşkanı bizden olunca Cumhurbaşkanı çıkıp ağzına geleni size söyleyince kuvvet komutanları alkışlarsa “Ne yapıyorsunuz beyler, aklınızı başınıza toplayın!” demeyen namerttir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, bir dakika, bir dakika...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, ne dedim şimdi?

BAŞKAN – Baraj mı efendim?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tabii tabii, bir dakika...

BAŞKAN – Buyurun efendim, buyurun.

28.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

AHMET KAYA (Trabzon) – Ya, barajda daha su yok ya. O baraj yapıldıysa bizim sayemizde yapıldı, arkadaşlarımız gittikten sonra...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, bu zihniyeti çok iyi tanımak lazım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Bay Kemal” var iyi ki.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu zihniyeti iyi tanımak lazım.

CAVİT ARI (Antalya) – Olmayan barajdan bahsettiniz, sayemizde baraja kavuştu Çankırı!

BAŞKAN – Müsaade edin efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Geçen sene Bozkurt'ta doğal bir felaket nedeniyle...

ORHAN SÜMER (Adana) – Ya, Sayın Başkan, biz 2018'de atılan temeli sorduk.

CAVİT ARI (Antalya) – Baraj yoktu, baraj!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İki günlük yağmurun iki...

AHMET KAYA (Trabzon) – Arkadaşlar gitmeseydi oraya, o barajın yerinde yeller esiyordu şimdi, hiçbir şey yoktu.

BAŞKAN – Dinleyelim sayın arkadaşlar.

AHMET KAYA (Trabzon) – Tarihler belli.

ORHAN SÜMER (Adana) – 2018'de...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yeniden açarsanız...

Bakın, ben dinledim.

BAŞKAN – Bir dakika daha vereceğim efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Grup...

BAŞKAN – Siz devam edin efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yeniden açarsanız, evet...

BAŞKAN – Açarız efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim.

AHMET KAYA (Trabzon) – Ya, baraj bitmemiş hâlâ, bak...

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Akbaşıoğlu, biz 2018'de Veysel Bey'in attığı temelden bahsediyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, ben dinledim; biraz nezaket, siyasi centilmenlik gösterin.

AHMET KAYA (Trabzon) – Elbette.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sizde hiç yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dinliyoruz biz, biz herkesi dinleriz, herkese cevabını da okkalı bir şekilde veririz, merak etmeyin; o kadar! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET KAYA (Trabzon) – Ağabey, sadece bize teşekkür etmeniz lazım, arkadaşlarımız oraya gittiği için teşekkür etmeniz lazım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yani, bizim öyle konuşturmamak gibi bir şeyimiz yok ama siz hakikati duymaktan çekiniyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

Genel Kurula hitap edin efendim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Onun için, konuşmamıza müsaade etmek istemiyorsunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayemizde memleketiniz baraja kavuştu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, diyorum ki, şunu net ifade ediyorum: Geçen sene Bozkurt'ta bir doğal felaket yaşandı.

CAVİT ARI (Antalya) – Genel Başkanımız olmasa baraja falan kavuşacağınız yoktu.

AHMET KAYA (Trabzon) – Oradaki vatandaş bize teşekkür ediyor bize.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ortalama bir yıllık yağmur iki günde yağdı.

CAVİT ARI (Antalya) – Olmayan barajı "Var." diye yutturdunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Oradaki CHP'lilerin, CHP milletvekillerinin açıkça beyanları var "Buradaki felaket Bozkurt'taki HES'in patlaması neticesinde oldu." dediler, video görüntüleri var; sonra, millettten özür dilemediler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu ne ya!

AHMET KAYA (Trabzon) – Ağabey, konu ne?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Orada HES mes yok, orada patlayacak bir HES yok.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ne alakası var ya!

AHMET KAYA (Trabzon) – Muhammet ağabey, karıştırıyorsun, biz başka bir şeyi tartışıyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Olmayan bir baraja "Var." dendi ama var olan bir baraja ise "Yok." diyen zihniyeti milletimize havale ediyorum, milletimize! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET KAYA (Trabzon) – Ağabey, bugün var, 2020'de arkadaşlar gitti, yoktu, hiçbir şey yoktu, onlarca arkadaşımız gitti oraya.

ORHAN SÜMER (Adana) – 2020'den bahsediyoruz, 2020'den.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, tutanağa geçsin; o söylediği diğer baraj meselesinde ilçedeki yaygın bir söylem, dezenformasyona dönüşmüş bir söylem kulaklarına geldi, söylediler, ardından o konuda heyetimiz gerekli açıklamayı yaptı. Siyasi muhataplarını takip etmiyorsa eksiklik, ifadeleri tahrif ediyorsa bu yapılan siyasi nezaketsizliktir. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Yani, ne yapsanız ara vermeyeceğim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim, hayır, şöyle: Tutanaklara geçmesi açısından, bakın, söz almıyorum...

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben, Bozkurt'taki sel felaketinde şöyle...

BAŞKAN – Ara versek bitecek yani bu tartışma.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle, Sayın Başkan, Bozkurt'taki sel felaketinin hemen akabinde bölgedeydim, ertesi gün yine bölgedeydim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, teşekkür ediyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Orada CHP'nin siyasi temsilcileri açıkça bunu benim de bulunduğum ortamda ifade ettiler, ifade etmeye devam ettiler.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri, teşekkür ediyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla, ancak hak ve hakikat üzerine bir siyasi anlayışımız vardır. Asla yalan ve iftira değil ve olamaz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP sıralarından "Yalan ve iftiradır!" sesleri)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yalan ve iftiradır! Yalan ve iftiradır!

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup bilgilerinize sunacağım.
İlk tezkereyi okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İsveç Parlamentosu Başkanı Andreas Norlen ile Finlandiya Parlamentosu Başkanı Matti Vanhanen'in beraberinde birer Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 26/12/2022 tarih ve 100 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/2238)

12/1/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

İsveç Parlamentosu Başkanı Andreas Norlen ile Finlandiya Parlamentosu Başkanı Matti Vanhanen'in beraberinde birer Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 26/12/2022 tarih ve 100 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetlerin ülkemizi ziyareti, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında 3620 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek Türk grubu için siyasi parti grup başkanlıklarınca aday gösterilen asıl ve yedek üyelere ilişkin tezkeresi (3/2239)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi uyarınca Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) Türk Grubunun, Adalet ve Kalkınma Partisi (AK PARTİ) kontenjanından boşalan yedek üyeliklerine AK PARTİ Grup Başkanlığınca Denizli Milletvekili Nilgün Ök, Bolu Milletvekili Arzu Aydın, İstanbul Milletvekili Müşerref Pervin Tuba Durgut; Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) kontenjanından boşalan AKPM Türk Grubu yedek üyeliklerine CHP Grup Başkanlığınca Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu, Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü ve İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir aday gösterilmiştir. Ayrıca, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Grup Başkanlığınca hâlihazırda asil üye olan Erzurum Milletvekili Kamil Aydın, AKPM Türk Grubu yedek üyesi, hâlihazırda yedek üye olan İstanbul Milletvekili Arzu Erdem Türk Grubu asil üyesi olarak bildirilmiştir.

Mezkûr Kanun'un 12'nci maddesinde öngörülen yabancı dil şartını karşıladığı 5 Ocak 2023 tarihli ve 102 sayılı Başkanlık Divanı Kararı'yla tespit edilen adaylar Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, 6 Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçimine dair bir tezkeresi vardır.

Okutuyorum:

3.- Altı Yaşındaki Bir Kız Çocuğunun Evlilik Adı Altında Cinsel İstismara Maruz Bırakılması Olayının Araştırılarak Benzer Olayların Yaşanmaması ve Her Türlü Çocuk İstismarının Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Geçici Başkanlığının, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi (3/2240)

12/1/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuz Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçimi için 12/1/2023 Perşembe günü saat 13.30'da toplanmış ve kullanılan (15) adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılıklarından gösterilen oyu alarak, İç Tüzük'ün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Cengiz Aydoğdu
Aksaray
Komisyon Geçici Başkanı

Başkan	: Cengiz Aydoğdu	Aksaray Milletvekili	(11) Oy
Başkan Vekili	: Arzu Aydın	Bolu Milletvekili	(11) Oy
Sözcü	: Mustafa Arslan	Tokat Milletvekili	(11) Oy
Kâtip	: Halil Öztürk	Kırıkkale Milletvekili	(11) Oy

4 adet boş oy kullanılmıştır.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 21 milletvekili tarafından, esnaflarımızın yüksek kira, stopaj, zamlı elektrik ve doğal gaz faturaları gibi artan maliyetler nedeniyle yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 3/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 12/1/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasına saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu
İzmir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 21 milletvekili tarafından, esnaflarımızın yüksek kira, stopaj, zamli elektrik ve doğal gaz faturaları gibi artan maliyetler nedeniyle yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması amacıyla 3/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 12/1/2023 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurunuz Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de değerli milletvekili arkadaşımız Neslihan Hancıoğlu'nun kaldığı yerden, Samsun'un esnafının sorunlarının, özelde ve genelde de Türkiye esnafının sorunlarının araştırılmasına yönelik vermiş olduğumuz önerge üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi de saygıyla selamlıyorum.

Sayıları yaklaşık 2 milyonu aşan esnaf kesiminin istihdamdaki payı yüzde 70'ler mertebesinde, yine, ülke ekonomisine katkısı da yüzde 60'lar seviyesinde. Tabii, bu kadar istihdamı sağlayan, ekonomiye bu kadar katkı sağlayan esnafımız maalesef unutulmuş vaziyettedir. Özellikle 2021 yılının sekiz aylık döneminde yaklaşık 49.506 esnafımız yaşanan ekonomik kriz yüzünden kepenk kapatırken 2022 yılının sekiz aylık döneminde de 60 bin esnafımız maalesef kepenk kapatmıştır. Yine, son dönemde getirdiğiniz EYT daha Meclise gelmemiş olmasına rağmen... Etnaf için çalışma süresi 9000 iş günü, SSK'lilerinki ise 7200 iş günü; yine, EYT'ye tabi olanlarda da bu 5000 iş günü. Yani haftanın yedi günü yirmi dört saati çalışan esnaflarımız bu yönde bile maalesef ayrımcılığa uğramıştır. Ümit ediyoruz ki bu arada hiç olmazsa bu denklıklar sağlansın.

Bugün esnaf ve kefalet kooperatifleri yardımıyla sağlanan yardımlar 500-600 bin lira civarındadır. Bu kredinin kullanılmasına yönelik bile esnaktan istenmeyen hiçbir şey kalmamıştır. Yani bugün hepimiz caddede, sokakta esnafı ziyaret ediyorsunuz; elektrik faturaları, su faturaları, kira faturaları, doğal gaz faturalarının toplam cirodaki payının yüzde 15'ler civarında olması lazımkken bugün maalesef neredeyse kendi maaşını zor çıkaracak duruma gelmiştir. Çünkü konuşmamda söylediğim gibi, özellikle asgari ücret 8.500 lira ama bunu ödeyen esnafımıza maliyeti 11.700 lira. Bu rakamı bile ödemekten maalesef esnafımız âciz duruma düşmüştür. Ümit ediyoruz ki... Bu kesimi, orta direği -Özal'ın tabiriyle- desteklemediğimiz sürece çadır çöktüğü anda hepimiz bunun altında kalırız. Müteaddit defalar buradan söylüyorum; bizler, Türkiye'nin en büyük problemi istihdam diyoruz, istihdamın bu kadar önemli bir kısmını sağlayan esnafımızın her daim yanında olmamız lazım ama maalesef, sağladığınız imkânlarla... Zaman zaman burada söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: "İşte şu destekleri sağlıyoruz, bu destekleri sağlıyoruz." Ama ben size söyleyeyim kapanan esnaf sayısını: 2021 yılının ilk sekiz aylık döneminde 49.506 esnafımız yaşanan ekonomik kriz yüzünden kepenk kapatırken 2022 yılının sekiz ayında 60 bin esnafımız kepenk kapatmak zorunda kalmıştır.

UGUR AYDEMİR (Manisa) – Açılan var mı?

BEDRİ YAŞAR (Devamlı) – Gayet tabii ki açılan da olacaktır, hayatın doğal akışında size rağmen, ortaya koyduğunuz ekonomik rakamlara rağmen...

UGUR AYDEMİR (Manisa) – Açılan mı fazla?

BEDRİ YAŞAR (Devamlı) – ...göstergelere rağmen tabii ki hayat devam edecektir, açılan da olacaktır. Ama asıl olan şu: Toplam gelirin içerisindeki, gayrisafi millî hasıla içerisindeki orta gelir grubunun payı her geçen gün düşmüş, aşağıdakiler ve yukarıdakiler oluşmuştur, gelir adaletsizliği oluşmuştur yani bugün, çalışanların yaklaşık yüzde 50'si, 55'i asgari ücretle çalışmaktadır. O gün söyledik, burada da söyledik, dedik ki: Bakın, asgari ücret normal fiyat olmaya başladı. Sizin rakamlarınızla, diyorsunuz ki: "Desteklediğimiz, sosyal güvenlik kurumlarından desteklenenlerin sayısı 2 milyondan 6 milyona çıktı." Fakirleştüğimizin işaretidir. Sizin destekleyeceğiniz alan tam da burası. Bugün elektrik faturaları... Eskiden elektrik, su, doğal gaz faturaları hiç dikkate alınmazken bugün kiralardan üzerinde. Sayın Vekilim, sizin bölgenizde de böyledir, siz de gidiyorsunuz bunları görüyorsunuz yani her gün değişen fiyatları sokağınızdaki bakkala gidin, uğrayın, sorun, "Değişen fiyatları biz müşterilerimize izah edemiyoruz." diyorlar. Ülkenin geldiği nokta bu, dolayısıyla bu konunun muhakkak araştırılması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

BEDRİ YAŞAR (Devamlı) – Toparlıyorum Başkanım.

Bu kadar istihdam sağlayan, ülkeye bu kadar ekonomik katkı sağlayan bu kısmın muhakkak desteklenmesi lazım. Yine, aynı şekilde bu gruptan otobüsçüler, taksiciler, minibüsçüler, servisçiler, bunlara da hiç olmazsa akaryakıt olarak muhakkak destek olunması lazım.

Bakın, bugün ülkeyi getirdiğiniz durumu söyleyeyim. 5.500 lira emekli maaşı alan bir yakınınızı düşünün. "Ya, benim İstanbul'da evlatlarım var, bunları bir ziyarete gideyim." dese, ben Samsun'dan örnek vereyim, bugün Samsun-İstanbul bileti sayın vekillerim, 400 lira, 400 de geliş 800 lira, hanımefendiyi de yanında götürse torunlarını ziyaret etmek için, 1.600 lira. 5.500 liranın 1.600 lirasını sadece yola veriyor. Yanında "Hediye alıp çocukları sevindireyim." dese inanın Samsun'a dönecek parası kalmaz yani ülkeyi getirdiğiniz durum bu. Bu konunun muhakkak araştırılması lazım. Bu konuda desteklerinizi bekliyorum ama yapacağınıza dair hiçbir güvencemiz de yok.

Az kaldı, inşallah en kısa zamanda millet size gerekeni sandıkta söyleyecek diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Sayın Erdal Aydemir.

Buyurunuz Sayın Aydemir. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, esnafın Türkiye'deki durumu bir dokun bin ah işit. Etnafı konuşulduğu zaman artık nefes alamaz, oksijen çadırında, âdeta AKP iktidarı tarafından entübe edilmiş bir hâlde. Etnafın feryadını duyan yok.

Vekili bulunduğum Bingöl ilinde yaklaşık elli iki yıldan beridir lokantacı esnafı olan Fevzi Koç, diğer ismiyle Lokanta Koç... Bingöl'de yaşayanların ve Bingöl'ü bilenlerin hemen hemen hepsi Koç Lokantası'nın lezzetli yemeklerinden yemişlerdir. Tam elli iki yıldır lokantacılık yapan Fevzi Koç gelin görün ki şu anda çok ciddi ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya; elli iki yıllık dükkânını, lokantasını ekonomik sıkıntılardan dolayı çeviremez bir hâldedir.

Bakın, sevgili, saygıdeğer Fevzi Koç yapmış olduğumuz sohbette şikâyetlerini nasıl sıraladı: En başta çok ciddi bir kira sorunuyla karşı karşıya olduğunu söyledi. Yine, doğal gaz faturasının ödemiş olduğu kiranın çok üstünde olduğunu belirtti. Ayrıca, elektrik faturasının çok yüklü geldiğini ve bütün bu faturaları ödemekte zorlandığını, dolayısıyla dükkânını, lokantasını çevirmekte... Umarız ki bu zorlu dönemde dükkânını kapatmakla karşı karşıya kalmamasın.

Yine, Bingöl'de yaşayan şehirler arası otobüs işletmecisi Mehmet Akdemir otobüs işletmecilerinin sorunlarını dile getirdi. En başta kasko bedellerine çok ciddi bir şekilde, yüzde 300 dolayında zam yapılmasından dolayı 1 otobüs başına yıllık 250-300 bin lira kasko bedeli ödemek zorunda kaldıklarını söyledi.

Yine, ülkemizde yata, jeti ve uçağı olanların akaryakıt alımlarında özel tüketim vergisinden ve katma değer vergisinden muaf tutulduğunu... Bu da AKP iktidarının zenginlere bakış açısını ortaya koyduğu bir durum olarak karşımızda durmaktadır.

Başta şehirler arası otobüs işletmeleri olmak üzere, taksici esnafı, dolmuş esnafı da kendilerine yakıt konusunda yardımcı olunmasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERDAL AYDEMİR (Devamla) – Otobüs esnafı, taksici esnafı, dolmuş esnafı, servisçi esnafı; yat ve jet sahiplerine AKP iktidarı tarafından uygulanan ÖTV ve KDV muafiyetinin kendi akaryakıt ve yakıt alımlarında da uygulanmasını beklemektedirler. Bu olmazsa olmaz talepleri bir şekilde ortada durmakta ve buna da çözüm beklemektedirler. En son olarak da “Bizi kim bu AKP zulmünden, kim bu AKP belasından kurtaracak?” diye beklemektedirler. Biz de Meclis kürsüsünden diyoruz ki: Sizi AKP zulmünden, sizi AKP belasından kurtaracak olan halkların partisi HDP, üç ay, dört ay sonra iktidarda olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Biraz önce İYİ Parti de aynısını söyledi.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Kemal Zeybek.

Buyurunuz Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Samsun Milletvekilimiz Sayın Bedri Yaşar Bey esnafımızın ekonomik ve sosyal olarak zor durumda olduğunu gerekçeleriyle anlattı burada. Şimdi, burada anlatılanların hepsine, benden önce konuşan arkadaşların dediklerinin hepsine eklenmesi gereken bir sürü olay daha var: Bakkal, büfeci, berber, kahvehaneci, küçük market sahipleri, sanayide iş yapan tamirci arkadaşlarımız çok zor durumdadır. Bunların iyileştirilmesi, tabii, bugünkü ekonomik koşullarda mümkün gözüküyor, hele hele bugünkü siyasal iktidarın politikalarıyla bu ekonomik sorunların çözülmesi hiç beklenmiyor.

Diğer taraftan, esnafımızın, tamamen kira ödeyen vatandaşlarımız çok zor durumda, mutlaka bir iyileştirme yapılmalıdır. Kiracıların vergi alınmaması gerekiyor. Şöyle ki: Kiracı kirasını ödüyor, bir de siz oradan vergi almaya kalkıyorsunuz; bu doğru değildir.

Diğer taraftan -arkadaşlarımız anlattı- sanayici ve esnafımızın, küçük sanatkârın kullanmış olduğu iş yerlerindeki doğal gaz ve elektriklerden yüksek oranlarda ÖTV ve KDV alınmaktadır. Bundan vazgeçilmelidir, hele hele bugünkü koşullarda tamamen vazgeçilmesi gerekmektedir.

Esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatiflerinin kullanmış olduğu krediler düşüktür, plasman yetersizliği vardır; esnaflar, sanatkârlar krediyi bulabilecek yer bulamamaktadır ve burada anlattıklarına göre “Krediyi bol bol veriyoruz.” diyorlar. Ama düşük krediyle olduğu zaman tabii ki ortalıkta yok.

Diğer taraftan, BAĞ-KUR’lu esnaf ve çiftçilerimiz 9200 prim iş günü ödemesi yaparak emekli olabiliyor. Bu durum eşitliğe aykırıdır, BAĞ-KUR’luların da SSK’liler gibi aynı şartlarda emekli edilmesi gerekiyor, bunun kesinlikle yapılması gerekiyor ve hele hele bu dönemde, seçime gidilmeden bunun yapılmasını bekliyoruz. En düşük emekli maaşlarının asgari ücret oranında olması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

KEMAL ZEYBEK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, dolmuşçu, taksici ve nakliyeciler esnafımız zor günler geçiriyor. Günlük mazot fiyatları değişmekte, bir bakıyorsunuz, bir gün öncesinde yüzde 20 zam yapılıyor, ertesi gün yüzde 10 indiriliyor. Ne yapacaklarını şaşırmış durumdadır. Nakliyeciler hangi rakamla, nasıl nakliye yapacağını bilmemektedir. Her almış olduğu mazotta, gittiği yerde, mutlaka, giderlerinin karşılığında zarar etmektedir. Bunun mutlaka giderilmesi gerekiyor, bir sabitlemesi gerekiyor. Nakliyeciler ve otobüs firmalarını değerli arkadaşlarımız anlattı, bunların da durumlarının iyileştirilmesi gerekiyor. ÖTV, KDV alınmasından kesinlikle vazgeçilmesi gerekiyor değerli arkadaşlarımız.

Diğer taraftan, tabii, asgari ücret 5.500 lira iken asgari ücretten alınan vergi 2.103 TL idi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KEMAL ZEYBEK (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika daha, lütfen.

BAŞKAN – Buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, asgari ücret 5.500 lira iken işverenden alınan vergi 2.103 TL’ydi çünkü şu andaki mevcut devlete, Hükûmete hiçbir zararı yoktu, tam tersine, 8.506 liraya yükseltildi ama aldığı vergi 3.253 liraya çıktı. Yani siz asgari ücreti yükseltiyorsunuz, doğru, aslında asgari ücretlinin şu anda alacağı maaşın 10.500 lira olması gerekiyordu. Bu yapılmadığı gibi diğer taraftan asgari ücretten alınan işverenin vergisini de yükselttiniz. Bunun düzeltilmesi gerekiyor arkadaşlar yani bundan vazgeçilmediği sürece esnaf ve sanatkârlarımızın, çalışanlarımızın durumunu iyileştiremeyiz. O zaman siz direkt vermek istiyorsunuz ücreti, emekliye niye vermiyorsunuz? Emekli de bugün en az 8.500 lira maaş almalıdır diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Hacı Özkan.

Buyurunuz Sayın Özkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HACI ÖZKAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun esnaf ve sanatkârlarla ilgili önergesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ her zaman esnaf ve sanatkârların yanında oldu, olmaya da devam edecektir.

Gerek pandemi öncesinde gerek pandemi sürecinde AK PARTİ olarak esnaf ve sanatkârlarımıza verdiğimiz desteklerden kısaca bahsetmek istiyorum. Verilen kira desteği şartlarını taşıyan ve iş yeri kira olan esnafımıza büyükşehirlerde aylık 750 lira, diğer illerde ise 500 lira kira desteği yaptık. Buna göre, ayda 432 milyon liradan toplamda 1 milyar 300 milyon liralık bir kira desteğini esnafımıza hibe olarak verdik. Yıllık cirosu 240 bin TL’nin altındaki yaklaşık 850 bin esnafımızı vergiden muaf bıraktık. Değerli milletvekilleri, bu, cumhuriyet tarihinde ortalama olarak bir iktidardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayrıca, kredi üst limitlerini 350 bin liradan 500 bin liraya çıkardık. İş yeri edindirme ve taşıt kredisi limitlerini de 1 milyon liradan 1,5 milyon liraya

yükselttik.

Önergede "Yaklaşık 20 bin okul kantini esnafımıza yardım yapılmıyor." diye bahsetmişsiniz. Millî Eğitim Bakanlığımız açıkladı, takip ettiyseniz okullarda bulunan kantin benzeri yerlerin kira bedellerinde 11 Eylül 2023'e kadar yapılacak kira artışı bir önceki yılın kira bedelinin yüzde 25'i oranında uygulanacaktır. Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Yüz Yüze Türkiye Esnaf Buluşması Programı'nda verdiği müjdelere esnafımızda mutluluk etkisi yaratmıştır. Bu bağlamda esnaf destek paketini 50 milyar TL ilaveyle 150 milyar TL'ye çıkardık, Halkbankta Paraf Troy Esnaf Kredi Kartı limitini 100 bin liradan 150 bin liraya çıkardık. Ayrıca, esnafımıza üç ay ödemesiz, toplam on iki ay vadeli ve yüzde 9,75 gibi düşük faizle taksitlendirme fırsatı verildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HACI ÖZKAN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, sözlerime son verirken her zaman esnaf ve sanatkârların yanında yer alan Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a esnafıktan gelen bir milletvekili olarak şükranlarımı sunuyorum. Esnaf, güvenin kapısıdır; esnaf, kardeşliğin teminatıdır; esnaf, ekonomimizin temel taşıdır; esnaf, toplumumuzun taşıyıcı omurgasıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından, insanca yaşanılacak ekonomik bir program için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 5/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

12/1/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 12/1/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

5 Ocak 2023 tarihinde Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından verilen (23375) grup numaralı, insanca yaşanılacak ekonomik bir program için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 12/1/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan.

Buyurunuz Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ekonomik olarak içinden bir türlü çıkamadığımız bir kriz konjonktürü yakamıza yapışmış durumda ve gerçekten bütün dengeleri altüst ediyor.

Dünyada durum ne? Dünyada da evet, 2008 krizinden sonra ve bu kriz sanki sönümleniyormuş gibiyken, ardından bir pandemi krizinin başlamasıyla birlikte, çoklu niteliğe sahip olan, metropol ülkelerde büyüme oranlarının düşmesiyle karakterize, ondan sonra, enflasyonun artmasıyla karakterize bir durumla karşı karşıyayız; bunu teslim etmek lazım fakat iktidarın anlattığı gibi, bizdeki makroekonomik dengesizliklerin, bozulmaların temel sebebinin uluslararası alan olarak gösterirsek burada doğru söylememiş oluruz. Niye doğru söylememiş oluruz? Eğer kıyaslama yapılacaksa, mesela, serçe kuşu ile deve kuşunu kıyaslamak adaletli bir kıyaslamaysa, evet, o zaman iktidar doğru söylüyor olabilir. Yani, yurt dışında da enflasyon var, Türkiye'de de enflasyon var; onların uğraştığı enflasyon yüzde 3-yüzde 4 civarında bir enflasyon iken bizde reel olarak -çarşıya, pazara yansıyanını söyleyemiyorum ama- TÜİK'in enflasyonu bile dünyanın 5'inci en yüksek enflasyonlu ülkesi hâline gelmemize sebep oluyor.

Makroekonomik göstergelere şöyle bir, tek tek bakmak lazım: "Büyüme" diyoruz; 4'üncü çeyrek henüz açıklanmadı ama büyük olasılıkla eksi büyüme yaşayacağız arkadaşlar, büyük olasılıkla eksi büyüme yaşayacağız çünkü bu trend giderek düşmeye başladı. "İstihdam" diyoruz; geçtiğimiz günlerde TÜİK, istihdam verilerini açıkladı. TÜİK'in istihdam verileri dikkate alındığında istihdamda "Ya, paçayı kurtardık, sorunları çözdük." diyeceğimiz bir düzelme yok. Düzelme var mı? Aslında düzelme de yok yani az ya da çok düzelme de yok. Zaten Türkiye'deki istihdamın niteliğini biliyoruz, güvencesiz bir istihdam, asgari ücret -dün çıkan yasayla birlikte- çevresinde kümelenmiş milyonların olduğu bir istihdam modeline sahibiz ne yazık ki.

Kamu maliyesi açısından durum ne? Burada devasa bir bütçe açığı var, bütçe açığının finanse edilmesi için her gün bankalara daha fazla baskı uygulanıyor, günün sonuna devletin kamu maliyesi krizi ile bir bankacılık krizinin yan yana başlamış durumda patlamayacağının garantisi yok yani gidişat ne yazık ki bu tarafa doğru gidiyor.

Enflasyondan bahsettim, gerçekten el yakmaya devam ediyor. "Baz etkisi" diye bir şeye enflasyonla mücadeleyi iktidar devretmiş durumda. Kendisi antienflasyonist bir politika izlemiyor, dikkat edin. "Enflasyon düşecek." diyenlere hep şunu soruyorum: Ne yaptınız da düşecek? Hangi antienflasyonist politikanız var, bunun sonucunda düşecek? Tek bir şey var, o da bir politika değil, matematik hesabı -baz etkisi- bu sebeple enflasyon düşüyor görünüyor. Ama fiyat artışlarının önümüzdeki dönemde devam edeceğini bugünden biliyoruz çünkü bu düşüşe rağmen hâlâ çarşıda pazarda fiyatlar artma eğilimi içerisinde. Dolayısıyla, para politikasının ve maliye politikasının araçlarının uygun biçimde kullanılmaması sebebiyle enflasyon yapışkan bir niteliğe sahip oldu, bir enflasyon vergisi niteliğine sahip oldu ve bunların daha da üstünde bir yaşam maliyeti krizine dönüşmeye başladı.

Şimdi, bu veriler hikâyeden değil yani sihirli küreye bakıp söylüyor falan değilim, bütün iktisatçıların da üzerinde hemfikir olduğu şeylerden bahsediyorum. Yurt içi finansal piyasalar konuşulacaksa herhâlde borsayı konuşmak lazım. Son girenlerin söğüşlendiği bir borsa mekaniğiyle karşı karşıyayız, içinde yabancı kalmadı "Aman Allah!" deyip yabancılar memleketi kaldırılabildikleri kadar değerle terk ettiler, orada da hayırlı bir sonuç yok. Ödemeler dengesinde 110 milyar dolarla bir rekor kırılmış durumda. Her açıklanan cari açık bir öncekinden daha fazla, rekordan rekora koşuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

RİDVAN TURAN (Devamla) – Bu bilgileri bir kenara koyalım ama sonuçta vatandaş, işçi, memur, düşük ve orta gelirli olan insanlar ciddi bir yaşam maliyeti kriziyle karşı karşıya; geçinmiyor insanlar, çocuğuna üst baş alamıyor, beslenemiyor, evini

doğru dürüst ısıtıyor, dahası insan onuruna yaraşır bir evde ikamet edemiyor. Dolayısıyla han duvarı gibi bir kriz konjonktürü ortada ve iktidar meseleye şuradan yaklaşıyor: Biz iktisat biliminin bütün kurallarını tepetaklak ettik, etmeye devam edeceğiz, sağ popülist politikaları seçime kadar elden geldiğince şahlandıracacağız, seçimi alırsak aldık, bizden sonrası tufan diye bakıyor. Oysa olası sizden sonraki durum yine memleket bu memleket olacak; çocuğumuz çocuğumuz, eşimiz dostumuz aynı ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya kalacak oluşturmuş olduğunuz yapısal sorunlar sebebiyle. O sebeple, bu meseleyi Meclisin araştırması, irdelemesi, işin içinden nasıl çıkacağına ilişkin ivedi tedbirleri görüşmesi gerekiyor.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın İsmail Koncuk.

Buyurunuz Sayın Koncuk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugünlerde hem kamu çalışanlarının, memurlarımızın hem emeklilerimizin maaş zammı gündemde. “Asgari ücret” diye bir zam yapıldı, henüz ceplerine bir şey girmeden, tabii, enflasyon o 8.500’ü de yavaş yavaş eritmeye başladı. Ama memurlarımızın, emeklilerimizin faydalandığı bu yüzde 30’dan ocak ayı itibarıyla kamu işçilerinin faydalanmayacağını biliyoruz çünkü kamu işçileri toplu sözleşme sonrasında, 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren yeni maaş artışlarını almaya hak kazanacaklar. Tabii, burada ben geçen TÜRK-İŞ’ten bir uzmanla görüştüm. “Bu oaktan geçerli talebinizi duymadım yani bir mahsuplaşma yapılabilirdi, kamu işçilerine de yüzde 30 zam yapıp toplu sözleşme sonrasında bir mahsuplaşma yapılabilirdi.” dediğimde, o “Bizim zararımıza olabilir.” dedi. Dolayısıyla, burada sendikanın bir stratejisi mutlaka vardır, onu bozmamak adına bunu talep etmiyorum ama şunu yapmak lazım: Kamu işçilerinin de toplu sözleşmesini öne çekmek lazım çünkü gerçekten 2021, 2022 bütün toplum kesimleri için; işçisi, memuru, emeklisi, asgari ücretlisi için çok zor geçti, dolayısıyla kamu işçileri de bu zorluğun, ağırlığın altında bu bedeli ödedi. Toplu sözleşmeyi -Çalışma Bakanlığı da Sayın Vedat Bilgin de Hükümet de bunu değerlendirmeye almalı- öne çekme zamanı en makul ne zamansa o zamana çekerek... Çünkü eğer altı ay olursa, haziran gibi filan yapılırsa bu altı ayda kamu işçisinin bu zayıf omuzları bu yükü kaldıramayabilir. Onun için daha önceye, mart ayına filan çekmek belki de mümkün olabilir bunu. Bunu da buradan ben İYİ Parti Grubu adına ifade etmiş olayım. Kamu işçileri öksüz, yetim bırakılmamalı. İşçi sendikalarımızın da bu toplu sözleşmeyi öne çekmek için bir irade beyanı ortaya koymaları lazım, onlardan böyle bir beklenti var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Bu adil gelir dağılımıyla ilgili, yirmi yıldır ülkeyi yöneten iktidarın ülkemizde adil gelir dağılımını sağlayamadığını, hatta bunu yerle yeksan ettiğini hepimiz biliyoruz çünkü millî bütçeden, hazine den çalışanların aldığı pay ha bire geriye gitmiş oranladığınız zaman. Devleti yönetmek iddiası şudur ki; eğitim, sağlık, güvenlik ve istihdam problemini ve adil gelir dağılımı problemini çözmek durumundasınız. Eğer siz Türkiye’de bu 4 temel hükümet olma sebeplerinden birini dahi ihmal etmiş olsanız -ki siz hepsini ihmal ettiniz- sizin yirmi yıllık iktidarınız boşa geçmiş bir zaman demektir milletimiz adına. İşte bu adil gelir dağılımını sağlamak adına maalesef adım atmadınız, hâlâ da inatla atıyorsunuz.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Süleyman Girgin.

Buyurunuz Sayın Girgin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bir toplumda emekçilerin gelirlerinin artması, geçim standartlarının yükselmesi ve ulusal gelirden daha fazla pay alabilmesi için, işçilerin yaşam koşullarının yükseltilmesi için her şeyden önce işçilerin, yaşam koşulları üzerinde söz sahibi olması gerekir. Bu, ancak örgütlülükle olur. Sendikal örgütlülüğün olduğu yerde işçi kâr getirmeye programlanmış maliyet unsuru değil, hak sahibi yurttaş olarak görülür. İşçinin yemek parası olur, yol parası olur ve söz sahibi olur; bir anda işsiz kalma, kudsini alamama derdinden kurtulur; mobbinge, tacize maruz kaldığında sendikasını devreye sokar ve haysiyetini korur; toplu iş sözleşmesi yapar, asgari ücret tuzağından kurtulur, üretim artar, iş kazası riski azalır.

Sayın Çalışma Bakanı “Sendikal örgütlülüğü artırmalıyız.” dedi. Haydi, hep beraber örgütlenmeyi, toplu sözleşmeyi kolaylaştıracak düzenlemeler yapalım, var mısınız? Cevabı biliyoruz, yoksunuz. Çünkü iktidara göre yoksullaştıran büyümenin devam etmesi gerekiyor. Çalışanları yoksullukta eşitliyorsunuz. Bugün resmî sendikalaşma oranı yüzde 14, toplu iş sözleşmesi kapsamı yüzde 10’un, özel sektörde ise yüzde 6’nın altındadır. Toplu iş sözleşmesi kapsamı OECD ülkelerinde yüzde 32, Avrupa Birliği ülkelerinde ise yüzde 60’tır. Avrupa Birliği ülkelerinde sendikalaşma oranı ortalama yüzde 20-25 civarındayken toplu iş sözleşmesi kapsamındaki işçi oranı yüzde 65’e yaklaşmaktadır. Teşmil uygulamaları yoluyla sendika üyesi olmayan işçiler de sendikaların imzaladığı toplu iş sözleşmelerinden yararlanmaktadır. Teşmil uygulaması TİS kapsamının bu kadar düşük olduğu ülkemizde mutlaka hayata geçirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, sendikal örgütlenmenin önündeki önemli engellerden biri, işverenin sendikal örgütlenme sürecini yargı oyunları ile sekteye uğratması. Bu yargı oyunlarının merkezinde, yetki tespitine itiraz süreci yer alıyor. Süreç şu şekilde işliyor: İşçi sendikası Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvuruyor, şartlar yerine getirilmişse Bakanlık sendikaya yetkiyi veriyor ancak işverene altı gün içinde itiraz etme hakkı tanınıyor. Yasa diyor ki: “İtiraz, karar kesinleşinceye kadar yetki işlemlerini durdurur.” Ve “Durması gerekiyor.” deniliyor. İş koluna itiraz süreci nasıl toplu sözleşme sürecini durdurmuyorsa burada da aynısının geçerli olması gerekiyor. Bu yetki tespiti davası beş ve altı yıl sürüyor, o süreçte ne sendika kalıyor ne örgütlülük, bu hüküm kötüye kullanımın önünü açıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) - Bugün acilen grev yasakları durdurulmalı, hak grevi hakkı kullanılabilir, iş kolu barajı kaldırılmalı, özgür pazarlık yapabilmenin önü açılabilir. Son dönemlerde yoğunlaşan biçimde işletmeler yargı kararlarıyla iş yeri kabul edilerek üye sayısında yüzde 40 yerine yüzde 50 oranını hâle getirilmeye başlandı yani yetki alınması zorlaştırılmaya başlandı. Buna son verilmeli. Grev öncesi işçi eylemleri yasaklanmamalı, örgütlenme engellenmemeli, süreci uzatmak için yargıya yapılan başvurular yetki sürecini kesmemeli, dayanışma grevi yasallaşmalıdır. Bunlar hayata geçtiğinde, anayasal hak olan sendika haklarına saygı gösterildiğinde işverenin keyfiyetine ve inisiyatifine bırakılmadığı takdirde ancak gerçek bir örgütlülüğün bahsetmek mümkün olur. İşte o zaman amaç hasıl olur ve yaşam koşulları yükselir. Şu anda Muğla’da olduğu gibi kamuda çalışan idarecilere, personele baskı yaparak odalara ve derneklere baskı kurarak, mitinginize zorla insan getirmek için efor sarf edeceğinize, sendikalı olduğu için işten atılan işçilere saygı gösterin ve onlara sahip çıkın.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Ekrem Çelebi.

Buyurunuz Sayın Çelebi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EKREM ÇELEBİ (Ağrı) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekilleri, işçi ücretlerine ilişkin HDP grup önerisi hakkında AK PARTİ Grubu adına aleyhte söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, bizden önce hatip arkadaşlar konuştu; elbette ki herkes kendi partisinin görüşünü, herkes kendi görüşünü burada belirtmekle mükelleftir. Dolayısıyla hani birileri söyledi ya işte "Son döneminiz, son aylarınız, siz gelip gidiyorsunuz." ama şunu da unutmayın: Bu ülkede ne varsa, özellikle 2002 sonrasında, yeni nesil teknoloji dâhil olmak üzere, özellikle büyümede, istihdamda, üretimde, ihracatta; bu, Recep Tayyip Erdoğan'ın başında bulunmuş olduğu AK PARTİ iktidarları döneminde gelişmiştir, bunu özellikle belirtmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Elbette ki eleştirebilirsiniz, bunu her zaman için söylüyoruz ama şöyle: Eleştirdiğiniz zaman bunun yerine ne koyuyorsunuz? Şöyle baktığınız zaman, organize sanayileri, AK PARTİ hükümetleri döneminde kurulan ve gelişen birçok organize sanayi bölgesi, endüstri bölgeleri, özellikle AR-GE ve inovasyon merkezleri, lojistik merkezleri, Togg'umuz, İHA'mız, SİHA'mız... Dolayısıyla şunu gösteriyor: Eğer sizin bir birlikteliğiniz, bir istikrarınız yoksa kendi ülkenizin geliştirme imkânı olmaz.

Bu vesileyle, AK PARTİ hükümetlerinin geldiği 2002'den bugüne kadar -bakın, bizim temel felsefemiz şu- "İnsanı yücelt ki devlet yükselsin." anlayışını benimsemek suretiyle bizler, özellikle emekçilerimizin sorunlarını kendi meselemiz olarak gördük; sendikalarımızla, sivil toplum kuruluşlarımızla hep istişare hâlinde emekçilerimizin sorunlarının çözümü için uğraştık ve didindik.

Saygıdeğer milletvekilleri, ülkemizin refahını ve zenginliğini toplumumuzun her kesimine eşit yansıtmak amacıyla çok titiz bir şekilde uğraştık. Bundan dolayı 2002 yılından bugüne kadar enflasyon ve maaş artış oranlarında sizlere bilgi arz etmek istiyorum.

Bakın, net asgari ücretimizi gerek işveren gerek işçi tarafıyla Hükümetimizin yapmış olduğu görüşmelerde 8.500 TL'ye yükselttik; işçilerimize hayırlı uğurlu olsun. Yine, en düşük SSK emekli aylığı, bakın, yüzde 2.270 oranında artarak 6.093 TL'ye çıkmıştır yani reel artışı yüzde 85 oranında. En düşük tarım BAĞ-KUR emekli aylığı yüzde 8.259 oranında artarak 5.500 TL'ye çıkmıştır yani reel artışı yüzde 552. Yine, en düşük esnaf BAĞ-KUR emekli aylığımız yüzde 3.599 oranında artarak 5.500 TL'ye çıkmıştır yani reel artışı yüzde 188.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Bakın, yine, 65 yaş aylığımız yüzde 8.058 oranında artarak 1.998 TL'ye çıkmıştır yani reel artışı yüzde 536. Bakın, bizler muhtar aylıklarını -AK PARTİ hükümetleri döneminde muhtarlarımıza verilen bir hak, burada da hayırlı olsun- 8.507 TL'ye yükselttik ve reel artışı yüzde 581.

Yine, saygıdeğer milletvekillerimiz, enflasyonla mücadele kapsamında, özellikle Hükümetimiz tarafından sağlanan desteklerin birkaç tanesini sizlere arz etmek istiyorum. Elektrik faturalarında yüzde 18 olan KDV oranını yüzde 8'e indirdik. Evlerde doğal gazın yüzde 81'ini, elektriğin ise yüzde 61'ini sübvans ediyoruz. Gıda, temizlik ürünleri ve yeme, içme hizmetlerinde KDV indirimlerini yaptık. Asgari ücreti gelir vergisi dışında tuttuk ve tarihin en yüksek seviyesine çıkardık. Ücretli çalışanlara sağlanan gıda ve yakacak yardımlarını gelir vergisinden istisna ettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Saygıdeğer Başkanım, ben bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum, hepinize hürmet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Filiz...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, stajyer ve çırakların EYT düzenlemesiyle ilgili taleplerine ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

EYT düzenlemesinde stajyerlerin taleplerini sunmak istiyorum. Mevcut gündemde olan düzenlemede avukatların ve doktorların staj borçlanma hakkı var ama mesleki ve teknik lise, üniversite ve çıraklık okullarının zorunlu stajını yapanlar için bu hak verilmiyor. Bu gruptaki kişiler uygulama sırasında meydana gelebilecek risklere karşı kısa vadeli sigorta kolları kapsamında sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmaktadır. Çalışma Bakanı Sayın Vedat Bilgin "Stajyerler, çıraklar çalışan değil öğrencidir." şeklinde bir ifade kullansa da stajyer, çırak ve kursiyerler okul ya da iş yerlerinde fiilen çalışmakta, üretime katkıda bulunmaktadır yani işçi gibi çalışmaktalar. Bu bakımdan EYT düzenlemesinde sağlık sigortası başlangıç tarihi esas alınarak stajyer ve çırakların borçlanma yapabilmelerinin ve bu sürenin emeklilik süresine dâhil edilmesinin yeniden gözden geçirilmesini ve taleplerin karşılanmasını talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Koç...

30.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, devlet alacaklarından olan gümrük borçlarına ilişkin açıklaması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Devlet kurumlarına olan borçlardan özellikle gümrüklerden dolayı kesinleşmiş birçok alacak bulunmaktadır. Bu alacakların çoğu icrada olup faiz işlemektedir ve yurttaş haciz tehdidi altındadır. Devlet alacaklarından olan gümrük borçlarının tüm faizlerinin silinmesi ve yapılandırmaya gidilmesi halkımızın talebidir. Bu konuda derhâl bir düzenlemenin yapılması elzemdir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

31.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Serinyol-Madenli yoluna ve Karayolları yetkililerini bu yoldan feyiz alarak Hatay'da yol yapmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başından beri takibini yaptığım 9 ilçeyi denize bağlayacak olan Antakya-Arsuz yolunu 20 kilometre ve süresini de kırk dakika azaltacak olan Serinyol-Madenli yolunun temelini geçtiğimiz cuma günü attık. Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımız tarafından yapılan bu yolun bir an önce bitirilmesi için, hem Serinyol hem de Madenli tarafından yani 2 yönlü olarak yapımına başlanıyor. Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Lütfü Savaş'a ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, tüm Hataylı hemşehrilerime hayırlı olsun diyorum.

Antakya-Samandağ yolunu, Antakya-Altınöz yolunu bitiremeyen, Edirne'den başlayıp Belen'e kadar olan otoyolu Belen'de kesip sonraki o 8 kilometreyi yapamayan Karayolları yetkililerini bu yoldan feyiz alarak Hatay'da yol yapmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve arkadaşları tarafından, Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinde yönetimin kararlarından dolayı ortakların uğradıkları zararların araştırılması amacıyla 17/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

12/1/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 12/1/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve arkadaşları tarafından Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinde yönetimin kararlarından dolayı ortakların uğradıkları zararların araştırılması amacıyla 17/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (3779 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 12/1/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Edirne Milletvekili Sayın Okan Gaytancıoğlu.

Buyurunuz Sayın Gaytancıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım Kredi Kooperatiflerini konuşacağız. Çiftçimizin en önemli kuruluşu, kökü Osmanlı'ya kadar dayanıyor ama Gazi Mustafa Kemal Atatürk o kadar çok önem vermiş ki 1 no.lu ortak olmuş, dilekçe vererek 1 no.lu ortak olmuş. Her 3 köye Tarım Kredi Kooperatifini götürmüşüz. Çiftçi, zamanında çok memnun olmuş. Niye? En yakın komşusu, en yakın dostu diye oradan gübre almış, ilaç almış, tohum almış, mazot almış, veresiye yazdırmış, hasat zamanı ödemiş ve Tarım Kredi Kooperatifleri de büyümeye başlamış; gübre fabrikaları kurmuş, ilaç fabrikaları kurmuş, yem fabrikaları, tohumculuk tesisleri, sulama sistemleri her şeyi kurmuş; bir sürü gayrimenkuller, araziler, varlıklar edinmiş; sonra, AKP iktidar olmuş. AKP iktidarının ilk yıllarında nedense Tarım Kredinin bu varlıkları çok dikkat çekmemiş çünkü TÜPRAŞ var, TELEKOM var, limanlar var, bankalar var, sigorta şirketleri var. (CHP sıralarından alkışlar) Siz, bunlara dalmışsınız, beton ekonomisine yönelmişsiniz, sonra, nedense su bitmiş, sıra gelmiş Tarım Kredi Kooperatiflerine. “Ya, burada bir cevher varmış. Buraya biz yandaşlarımızı atayalım, bizden adamları atayalım.” demişsiniz. Hatta atadığınız birisi, referandumda çiftçilere mesaj çekmiş, şöyle dememiş: Gel, bizde gübre ucuz al. “Yarın referandum var ‘evet’ oyu ver.” demiş. Böyle yöneticileri siz buraya atadınız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Haramzadeler!

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – AKP, âdeta son yıllarda Tarım Krediyi çökmüş. Tarım Kredi, çiftçinin dostu olarak gitmiş... Bakın, bu şekilde icradan satılık traktörler; bunları yapan Tarım Kredi.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yazıklar olsun, çiftçiye uzanan eller kırılın! Yazıklar olsun bunlara!

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Bu da Ziraat Bankası, arkasında da ne tesadüf.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İnanmadan söylüyorsunuz.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – İnanmadan niye söyleyeyim?

Evet ve gayrimenkul raporları var, bakın, burada bir rapor var, bunu ben basınla da paylaşacağım; diyor ki: Tarım Kredinin bir arazisi var Ankara'da, 6 katlı blok yapabilirsiniz, değeri 1 milyarın üzerinde ama siz 473 milyon lira değer biçmişsiniz, bu rakamı bile almamışsınız. Yerel seçimler geldiği zaman 2019'da siz büyük şehirlerin meydanlarına tanzim satış mağazaları açtınız, çadırlar açtınız; hepsi zarar etti. Ne satıyorsunuz şimdi marketlerde de? Bakın, bu da Kanada mercimeği, Kanada yazıyor burada, Kanada'dan ithal ettiniz; Mardin'deki, Urfa'daki kırmızı mercimek üreticisini bitirdiniz, Kanada çiftçisine para kazandırıyor sunuz. Dün de Yunan pirincini göstermiştim; Edirne'de satılıyor; Edirne de en büyük üretici bölgemiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yerli ve millîler ya bunlar... Yazıklar olsun!

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Önce, eski bir AKP milletvekili yani geçen dönemki Genel Müdür önce bir AKP milletvekiliydi, şimdiki Genel Müdür ise Ziraat Bankasının çiftçiye aktarması gereken kaynakları tüpçüye aktaran bir kişi. Tarım Kredi marketleri açtınız, çok zarar ediyorlar. Soruyoruz: Ne kadar zarar ediyorlar? Söylemiyorsunuz. Ey Türk çiftçisi AKP seni soyuyor, uyguladığı fiyat politikalarıyla soyuyor, hasat zamanı ithalatla soyuyor, senin kuruluşun olan Tarım Kredi Kooperatiflerinin içini boşaltarak soyuyor.

Bakın, esas konuya gelmedik, esas konu, OYAK'ın da iştiraki olduğu, Tarım Kredinin hissesi olduğu -elli yıldan beri hisseleri var- HEKTAŞ ilaç firmasını, nedense para lazım olmuş, 1,1 milyar liraya sattılar. Ne zaman? Ağustos ayında. Nedense şirket birden kârlandı, 3,7 milyar lira oldu yani çiftçinin 2,6 milyar lirasını da gasbettiniz. Borsa İstanbul'da peyderpey satılsaydı buradan çiftçi para kazanacaktı, üç ayda böyle bir kâr hiçbir yerde yok. Ne oldu da hiç satılmamış hisseler bu Genel Müdür gelince, Tarım Krediyi görevler verince satılmaya başlandı? AKP Genel Başkanı “Bu marketlerin sayısını artıracacağız.” diyor, bu zararların nereden karşılandığını, çiftçinin giden parasını söylemiyor. Tarım Kredi marketlerinin zararlarını açıklayın. Tarım Kredinin zararını biz az çok biliyoruz, 30 milyar liralardan bahsediliyor. Bu, çalınan, çiftçimizin parası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Tabii, bu işler şimdiki Genel Müdürlü başlamadı, daha önceden de oldu. Bir konu daha var, daha önce de bunu yaşamıştık, GÜBRETAS. GÜBRETAS'ın da Bilecik Söğüt'te bir sahası var, altın çıktı buradan, altın madeni, 6-7 milyar dolar olduğu söyleniyor. O zaman sizin bir dostunuz vardı, FETÖ.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ortakları, ortakları; patronları.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – FETÖ'den bunu aldınız, varlık şirketine verdiniz ve nedense, eski genel müdürünüzün bir akrabası GÜBRETAS hisselerini borsadan toplamaya başladı, bu topladıkça tavan yaptı. Yani bu paralar kimin? Çiftçinin. Bu paraları soruyoruz soruyoruz, önergelerimize cevap vermiyorsunuz.

Bir zamanlar çiftçi dostu olan Tarım Kredi, bugünlerde gübre fabrikası olmasına rağmen piyasada gübreyi en yüksek fiyatla satan kurum hâline geldi. Gübre fabrikası olmasına rağmen, 20.20.0 gübre üretebilecek hâlde iken gidiyor, Cengiz İnşaatın

kurduğu gübre firmasından gübre satın alıyor. Yani ister bugün komisyon kuralım, kuramazsanız da dört ay sonra soruşturma komisyonu biz sizin her şeyinizi inceleyeceğiz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Gaytancıoğlu, tam bir çiftliğe çevirdiler, tam bir çiftlik; ne ararsan var, ne ararsan var çiftlikte.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir de size verilen oylar helal olsun Vekilim, tutanağa geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinde yönetim kararlarından dolayı ortakların uğradığı zararlar ve benzer zararların önlemlerinin belirlenmesi amacıyla verilen Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum

Çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşan vatandaşlarımızın derdine derman olması gereken Ziraat Bankası, çiftçimizin, hayvancımızın yanında değil. Esnafa yardımcı olması gereken, esnafın dertlerine derman olması gereken Halkbankası halkın yanında değil. Çiftçiye yardımcı olması gereken, çiftçinin yoldaşı olması gereken Tarım Kredi Kooperatifleri çiftçinin yanında değil; uygun kredi verecek, yem verecek, gübre verecek ama maalesef bu da yok. Tarım Kredi Kooperatiflerinin kendi kurumsal sayfasında birinci ilkesi “Hizmetlerimizin sürekliliğini sağlamak üzere, gerekli yatırımları gerçekleştirebilmek; çiftçilerimize kullanabilecekleri kredi kaynaklarını sağlamak; çalışanlarımızın ve toplumun ekonomik ve sosyal gelişmesine yardımcı olmak üzere tüm kaynakların akılcı kullanımını sağlayarak savurganlığa ödün vermemek ana ilkelerimizdendir.” şeklinde tanımlanmıştır. Peki öyle mi? Maalesef öyle değil. Yandaşların odaklandığı, üç beş maaş alan Yönetim Kurulu üyelerinin bulunduğu bu şirketin, bu şekliyle çiftçiye yardımcı olması mümkün değil. Çiftçilerimiz bu Kooperatif için “Günümüzün en büyük tefecisi, en büyük faizcisi Tarım Kredi Kooperatifleri ile kamu bankaları olmuştur.” demektedir. Çiftçilerimizin mallarına, traktörlerine konulan hacizlerden dolayı Tarım Kredi Kooperatiflerini ne acı ki “faizci” olarak anmaktadırlar. Bunun yanında, Tarım Kredi Kooperatiflerinde yaşanan yolsuzluklar ise gündemden hiç düşmemektedir. Kooperatifin bir önceki Genel Müdürü, AK PARTİ eski Milletvekili eşinin adına aldığı daireyi Tarım Krediye kiraya vermesi, maaş, kayırmalar ve benzeri maddi konularla gündeme gelmiş ve sonunda görevden alınmıştı. GÜBRETAŞ’ın borsa üzerinde yaptığı yolsuzluklar, HEKTAŞ hisseleri satışındaki usulsüzlükler, Tarım Kredi marketlerinin yapmış olduğu zararlar, Tarım Krediye ait arsalarla yapılan plazalar ve vaktin yetmediği daha niceleri... 1863 yılında Mithat Paşa’nın kurmuş olduğu Memleket Sandıklarına dayanan, çiftçilerin sosyoekonomik güvencesi durumunda olan Tarım Kredi Kooperatifleri, bugün üzümlere söylüyorum ki, iktidar yandaşlarının çıkarları doğrultusunda yolsuzluklarla anılan bir kurum hâline gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYHAN EREL (Devamla) – Biz İYİ Parti olarak verilen önergeyi yerinde buluyor, “evet” oyu vereceğimizi belirtiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurunuz Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Değerli halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Tarım Kredi Kooperatiflerinin kökleri 1863'lere dayanıyor. Çiftçinin korunacağı, üreticinin korunacağı, doğanın korunacağı, tüketicinin korunacağı, ucuz gıdaya erişimin sağlanacağı, toplumun korunacağı, kamu faydasını gözeten sosyal bir kurum, kooperatif olarak işlevlendirilmesi gereken Tarım Kredi Kooperatifleri ne yazık ki bu rollerini üstlenmiyor. Tarım Kredi Kooperatifleri tohumda, ilaçta, kredide tekelleşmiş bir kurum olarak çiftçiye çok yönlü mağdur etmektedir. Baktığımız zaman, Tarım Kredi Kooperatifleri iktidarın özel olarak yerleştiği kurumlardandır. Başındakilerin demokratik, şeffaf, katılımcı yöntemlerle seçilmediğini biliyoruz. Tarım Kredi Kooperatifleri, iktidarın, tarımda kendine yeten ülke olmak yerine “Sen üretme, ben ithal ederim.” politikasının yani neoliberal politikaların devlet üzerinden hayata geçirildiği mekanizma hâline de dönüştürülmüştür ve Tarım Kredi Kooperatifleri, yıllardır, iktidarın alpalığı, yolsuzluğun ve usulsüzlüğün odağı olarak çarşaf çarşaf ifşa olmaktadır ve Sayıştay raporlarında da yer almaktadır. 11 maaş aldığı tespit edilen eski AKP vekili, Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü yerine gelen yeni Genel Müdür de çok sayıda yerden maaş alıyor; çiftçiler ise borç yüzünden intihar ediyor. Denizli’de 20 milyonu cebe indiren şube müdürü, Borsa İstanbul’da kurumu seksen günde 1,7 milyar lira zarara uğratanlar, Adana’da zimmetine hayalî satışla milyonlar geçirenler var ve Denizli’de, Adana’da çıkan yolsuzluklar buz dağının sadece görünen yüzü. Her türlü yolsuzluk yapıyor ve yolsuzlukların üstü örtülüyor, derine inilmiyor, soruşturulmuyor. Öte yandan, örneğin, İzmir Torbalı’da 2021 Nisan ayında, 46 yaşındaki 3 çocuk babası çiftçi Basri Yıldırım borçlarını ödeyemediği için intihar etti. Yine, Muğla Milas’ta, 2021 yılı Mayıs ayında, Yaşyer köyündeki 50 yaşındaki 2 çocuk babası çiftçi Fahrettin Aktaş “Traktörün de olmak üzere borcum çok. Traktörümü de satın, borçlarımı ödeyin. Bu onursuzluğa dayanamam.” diyerek intihar etti. 2022’de, Ardahan’ın Ömerağa köyünde Tarım Kredi Kooperatifleri borcunun faizini bile ödeyemediği için kapısına haciz dayanan Fuat Avşar intihar etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) - Borçlarını ödeyemediği için intihara sürüklenen çiftçilerin yaşamını yitirmesinden siz sorumlusunuz. Çiftçi, Ankara’da Tarım ve Orman Bakanlığı önünde muhatap bulamıyor, çiftçinin karşısına çıkamıyorsunuz. Çürümüş düzenin sorumluları olarak çiftçinin karşısına çıkacak yüzünüz yok. Köylüye, çiftçimize burada sözümüz var, diyoruz ki: Sarayın saltanatına son vereceğiz ve yaşanacak bir ülkeyi birlikte kuracağız.

Saygıyla değerli halkımızı selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Yunus Kılıç.

Buyurunuz Sayın Kılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUNUS KILIÇ (Kars) - Sayın Başkan, çok saygıdeğer milletvekilleri; Tarım Kredi, biliyorsunuz, bir çiftçi kuruluşu, bir kooperatif, bir kamu kuruluşu değil ve görevi üreticisine, ortaklarına uygun fiyatlarla girdi malzemesi temin etmek ve onların üretimlerini en kıymetli bir şekilde değerlendirmek. Bir de son zamanlarda, özellikle pandemi sürecinde, tarım marketleriyle regülasyon kurumu gibi görev yapmak gibi de vicdani bir sorumluluğu sahiplenmiş oldu.

Saygıdeğer milletvekilleri...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çiftçinin malını değil ama AKP’nin eski milletvekillerini bayağı iyi değerlendirdi maşallah. Çiftçinin falan malını değerlendirdiği yok.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Sizi muhatap almak istemiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Cesaretin varsa al, bilgi birikimin varsa al. Cesaretin varsa, bilgi birikimin varsa al.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Bak, az önce orada çok güzel, sevimli bir ekip oturuyordu, nereden geldiniz orayı kararttınız ya? Nereden geldiniz orayı kararttınız ya? Seni muhatap almıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Tam çiftliğe çevirmişsiniz. Ne kadar arsız varsa hepsi orada, ne kadar arsız varsa orada.

BAŞKAN – Sayın Kılıç... Sayın Ağbaba...

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Seni muhatap almıyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen kimsin?

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, lütfen...

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Sayın Başkan, lütfen, baştan alın. Bu kara adamı, bu kara adamı muhatap almak istemiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Keşke benimle muhatap olacak bilgi birikimin olsa, keşke cesaretin olsa, keşke bir şeyin olsa.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, lütfen...

Sayın Kılıç, Genel Kurula hitap edin.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Saygıdeğer milletvekilleri, bakın, Tarım Kredi geçen yıl 156 milyarlık üreticilerine ve ortaklarına ürün satmış ve...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Anlatsana, yönetim kurulu üyelerini anlat. Tarım Kredinin yönetim kurulu üyelerini anlat. Kimler ne yapmış?

YUNUS KILIÇ (Devamla) – ...yüzde 180 artış hızını bulmuş.

VELİ AĞBABA (Malatya) – İran'daki dönen dolapları anlat, İran'daki, anlat, anlat da bilelim. İran'ı anlat, İran'ı.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – "HEKTAŞ" diyorlar, bakın, HEKTAŞ hisseleriyle alakalı Tarım Kredinin kaybindan bahsediyorlar.

BAŞKAN – Sayın Kılıç, bir saniye efendim...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sen önce teröristin hesabını ver.

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen... Değerli arkadaşlar...

Buyurunuz efendim.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Ya, Meclisin belası, yükü müsünüz kardeşim? Geldiğiniz zaman burayı niye böyle karıştırıyorsunuz?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben Mecliste milletin hakkını savunuyorum, yetimin hakkını savunuyorum. Senin gibi yolsuzların hakkını savunmuyorum. Utanmaz!

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Burada asaletle, suhuletle ahlaklı bir şekilde yürüyen bir Meclise bu saygısızlığı niye yapıyorsun her seferinde, görevin bu mu senin ya? Senin görevin bu mu be? Saygısız adam, saygısız adam... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Senin gibi hırsızların hakkını savunmuyorum, senin gibi Tarım Kredi Kooperatifinden bedava para alanların hakkını savunmuyorum.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Ağzından köpükler fışkırıyor be, ağzından köpükler fışkırıyor.

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, lütfen, Sayın Ağbaba...

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Saygısız herif... Saygısız...

BAŞKAN – Sayın Kılıç, Genel Kurula hitap edin lütfen.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sen önce teröristin hesabını ver, teröristin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Neyin?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Doktor Özge'nin hesabını ver.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Gelsene buraya, yüreğin varsa, adamsan gel burada konuş onu; alnının ortasına yapıştırıyım, gel, adamsan gel, adamsan gel.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Gel, teröristi Meclise nasıl aldığınızı anlat.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onun cevabını on kez verdim ben.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Ya, Meclisin kara yüzüsün ya. Dua ediyordum ki, Özgür Başkan, dua ediyordum ki bu adam bugün buralarda olmasın. Terbiyesiz adam...

Sayın Başkan, lütfen, baştan almanızı istirham ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç, buyurunuz efendim. Sürenizi ilave edeceğiz.

Buyurunuz efendim.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Sayın Başkan, bu HEKTAŞ'la alakalı hisse senetlerinin devriyle...

Bakın, HEKTAŞ hisselerinin Tarım Kredideki bütün değeri, arkadaşlar, toplamda 45 milyon lira. Sattığı zaman ne kadar bir para elde ediyor biliyor musunuz? 1 milyar 105 milyon lira yani HEKTAŞ hisselerinden Tarım Kredinin kısa zamanda etmiş olduğu kâr 1 milyar 65 milyon lira.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Ya kalanların elde ettiği kâr...

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Yani yüzde 2 binlik bir artışla, kârla hisselerini devrediyor; böyle güzel bir alışveriş ortadayken tefeci misiniz, daha ne istiyorsunuz ya?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bilmiyorlar, bilmiyorlar!

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Yüzde 2 bin kârla satmış, kurumunu kazandırmış; böyle bir alışverişle alakalı eleştirilecek ne var? Arkadaşlar, Tarım Kredi yıllardır 900 bin üreticisine, ortağına en uygun şekillerde girdi temin eden ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – ...ürünlerini de en kıymetli bir şekilde değerlendirmelerine aracılık eden, üyelerinin yaşam standardını ve kalitesini geliştiren son derece önemli bir kooperatif kuruluşumuzdur ve bunu aşağı yukarı çok uzun bir süredir çok güzel bir şekilde yapıyor. Evet, kurucularından biri, ilk ortağı Mustafa Kemal Atatürk'tür ve buna uygun bir yapıyla Tarım Kredi yıllardır faaliyetini sürdürüyor.

Bakın, dediler ki: "Tarım Kredi zarar ediyor." Arkadaşlar, 2022 yılında Tarım Kredi açıkladı, hiçbir zararı olmadığı gibi bunca regülasyon görevi üstlenmiş olmasına rağmen yılı kârla kapatmış bir kuruluştan bahsediyoruz. İddia çok ama hiçbirinin ispatı yok, aslı yok. Lütfen, güzel çalışan, kooperatif mahiyetindeki, çiftçinin göz bebeği olan bu kuruluşumuzun faaliyetlerini takdirle karşılamanızı bekliyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bravo Hocam...

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Çiftçimize yapmış olduğu katkıyı takdirle karşılayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi GÜBRETİŞ’le alakalı bir iddia var. Bakın arkadaşlar, GÜBRETİŞ’in, 2019’daki değeri 780 milyon lira, bakın 2019’da. Sonra GÜBRETİŞ, bu Koza Madencilik’e redevans hakkını devretmiş olduğu altın madenini mahkemeye geri alıyor ve orada 3,5 milyon ons altın çıktığını deklare ettikten sonra değeri 25,5 milyar liraya çıkıyor.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Hisseleri kim alıyor, hisseleri kim alıyor?

YUNUS KILIÇ (Devamla) – Yahu, 780 milyon liradan 25,5 milyara çıkan bir değerden bahsediyoruz; bu, kooperatif üyelerinin müthiş bir kârı ve kazancı. Bütün şirketlerinde böyle kârlılıklar ve üretici ve üyelerinin lehine işleyen bir süreç varken bunları göz ardı edip burada haksız iddialarla böyle güzelim bir kuruluşu karalamaya çalışmanın doğru olmadığını, Tarım Kredinin güzel işler yaptığını ve yapmaya devam edeceğini ifade ediyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Hatip konuşmasında “Tefeci misiniz kardeşim?” dedi. Grubumuza bir sataşmadır, müsaadenizle Okan Gaytancıoğlu cevap hakkını kullanacak.

BAŞKAN – Şahsıyla ilgili bir şey yoktu ama...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Tefeci misiniz?” dedi efendim.

BAŞKAN – Buyurun Gaytancıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu’nun, Kars Milletvekili Yunus Kılıç’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Şimdi, niye alınıyorsunuz, ben de anlamıyorum. Biz araştırma komisyonu kuralım diyoruz. Bakın, siz de satıştan bahsettiniz, ben de şunu diyorum: Üç ayda ne oldu da 1,1 milyar lira olan bir firmanın değeri... Yani Tarım Kredi Kooperatifleri satmış. Kime satmış? Blok satış. Niye borsada satmıyor? Çünkü satarsa 3,8 milyar lira kazanç yapacak. Bu para kimin parası; bunu araştıralım diyorum. GÜBRETİŞ bu altın madenini... Neden Mehmet Cengiz bunun peşinde geziyor; bunu araştıralım diyorum. Neden fabrikası olmasına rağmen, GÜBRETİŞ gibi bir gübre fabrikası olmasına rağmen İran’da bir fabrika kuruyor? Oradan hiçbir haber alamıyoruz; kârlılık var mı, ne üretiyorlar, neden Türkiye gübre krizi çekiyor, neden benim çiftçim 1.800 lira olan üre gübresini 15 bin liradan alıyor? Bunları araştıralım diyorum. GÜBRETİŞ’in 20.20 üretim tesisleri varken ve fabrika da Derince’deyken neden Mehmet Cengiz’in yani 5’li çeteden birinin fabrikasından blok satışla gübre satın alıyorum?

Daha bitmedi, cebime koymuştum zamanım yetmedi diye. Yine, Yarımca’daki tesiste indirme, bindirme işlemleri yapılıyor. Neden burada bir firma kayırılıyor? Yani biz bunların nedenlerini araştıralım. (CHP sıralarından alkışlar) Toprak Mahsulleri Ofisini kullanarak gidip de çiftçinin malını alıyorlar ama neden ithalat yapıyor Tarım Kredi Kooperatifleri, savaşan Rusya’dan, Ukrayna’dan yağ alıp da Tarım Kredi marketlerde satıyor da Edirne’den, Samsun’dan, Balıkesir’den ayçiçeği üreticisinin ürününü değerlendirmiyor? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir önceki sayın hatip, Sayın Tarım Komisyonu Başkanı, Veli Ağbaba’ya “Aydınlık Meclise kara kâbus gibi çökmeye mi geldin?” deyip gelip kürsüde ifade ettiğim, tutanağa benim geçirmek istemeyeceğim bir dizi olumsuz söz söyledi.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Kendi saygısızlıklarını da ifade edin, kendinin oradan bağırıp neler söylediğini de söyleyin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu konuda şahsına sataşma var, cevap hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Tutanağa bakacağım efendim, izninizle bir tutanaklara bakalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki, tamam efendim, haklısınız.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve arkadaşları tarafından, Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinde yönetimin kararlarından dolayı ortakların uğradıkları zararların araştırılması amacıyla 17/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Grup önerisini oylarınıza...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, oylamaya geçmeden önce yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Özel, Sayın Ağbaba, Sayın Hancıoğlu, Sayın Kaya, Sayın Özcan, Sayın Emecan, Sayın Ünlü, Sayın Ceylan, Sayın Şevkin, Sayın Bakan, Sayın Özkan, Sayın Beko, Sayın Kayan, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Yıldız, Sayın Özer, Sayın Antmen, Sayın Ünver, Sayın İlhan, Sayın Kasap, Sayın Tokdemir.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üç dakikaya gerek yok. Zaman israfı Sayın Başkan, yoklar zaten, göz kararıyla anlaşılıyor ya. Sayın Başkanım, biz her türlü israfa “Hayır.” diyoruz, zaman israfına da “Hayır.” diyoruz, üç dakikaya yazık günah.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Başkanım, Tanal’a söz verin, anlaşılсын, ne demek istediği anlaşılıyor. Net bir şekilde anlaşılması için söz verelim, yarım saat konuşsun kurtulalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, o salatalık mı satıyor, domates mi satıyor...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Şimdi, çık, şuradan yarım saat konuş, tam anlaşılсын ne demek istediğin. Ya, ikide bir laf atma.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Domates mi satılıyor, salatalık mı? Ne satıyorsun sen?

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.45

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 16.55
BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), İshak GAZEL (Kütahya)
-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve arkadaşları tarafından, Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinde yönetimin kararlarından dolayı ortakların uğradıkları zararların araştırılması amacıyla 17/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 12 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4736) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayı:370) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 370 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz isteyen Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan.

Buyurunuz Sayın Erozan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; onayımıza sunulmuş olan anlaşmaya değindikten sonra, ben, izninizle, birkaç farklı dış politika konusuna da değineceğim.

Bir defa, Pakistan, tabii, bizim açımızdan herhangi bir ülke değil yani geçmişteki ilişkilerimizin yakınlığı, her anlamda; hem siyasi hem askerî hem ekonomik anlamda bize önemli bir derinlik veriyor ilişkilerimiz açısından. Elimizdeki anlaşma bir ticaret anlaşması olsa da ben bunun varoluş sebebinin arkasında bir siyasi motif görüyorum, bunu da şöyle bir ifadeyle; âdeta Pakistan'a bir cemile yapılmakta, bir cömertlik yapılmakta bu anlaşmayla çünkü biliyorsunuz, biz, Avrupa Birliği üyesi olma yolunda bir ülkemiz, gümrük birliğinin bir tarafıyız, dolayısıyla, ticaret açısından Avrupa Birliği normlarına uymakla mükellef bir yapı içindeyiz. Pakistan bu durumda değil ve bizim piyasamıza, bu ticaret anlaşması çerçevesinde, büyük ihtimalle AB standartlarına uymayan, bir ölçüde kalitesiz, ucuz olsa dahi kalitesiz ürünlerin girmesi söz konusu olacaktır. Bunu özellikle tekstil sektörü açısından anmak durumundayım çünkü bizim önemli bir ihracat ürünümüz olmasına rağmen Pakistan özellikle iş gücü fiyatlarının düşüklüğünden kaynaklanan sebeplerle göreceli bir avantaja sahip. Yani dolayısıyla bu anlaşmayı onaylayacağız, evet siyasi sebeplerle onaylayacağız ama sonunda bunun ekonomimiz açısından ve üreticilerimiz açısından birtakım yan etkilerinin olacağını da anmak durumundayım.

Başka bir konuya geçeyim izin verirsiniz, 6'lı masa. Şimdi, biliyorsunuz, 6'lı masa 30 Ocak tarihinde -bir ortak tutum belgesi mi dersiniz, yol haritası mı dersiniz- bir müşterek kâğıdın tanıtımını yapacak. Ben ve benim gibi diğer 6 partideki arkadaşlarım da, biz de o kâğıdın dış politika bölümünü çalıştık ve 9 Aralık tarihinde 6 partiden benim karşıtlarım olan arkadaşlarımızla bir araya geldik. Tabii, siz inanmayacaksınız ama yemek dâhil üç saat içinde biz o kâğıdı hazırladık. Ben, şimdi size sorayım: AK PARTİ sıralarından kendi siyasi açılarından dış politika kâğıdını hazırlamaya kalksalar ne kadar zamanda hazırlarlardı? Çok merak ediyorum çünkü bu bir ortak akıl, bir istişareyi gerektirir. Hâlbuki benim gördüğüm, AK PARTİ sıraları açısından o ortak akıl bu salonda değil, genel merkezde de değil, Beştepe'de yoğunlaşmış vaziyette.

Buradan Avrupa Birliğiyle ilişkilerimize geçeceğim izin verirsiniz. Özellikle, bu Ukrayna-Rusya savaşıdan sonra Avrupa Birliğinin yol haritasında önemli değişiklikler oldu. Bizim açımızdan da oldu, onlara biraz sonra değineceğim ama sırada bekleyen, sonunda bir üye olma perspektifi arayışında olan ülke sayısı 10'a çıktı, 10'a çıktı, 10'a çıktı derken bunlardan 6 tanesi Balkanlarda, 7'ncisi biz, 3 tane de eski Sovyet coğrafyasından diyeceğim hem Gürcistan hem Ukrayna hem de Moldova sıraya girdi. Şimdi, bu ülkelere baktığımızda bunların bazıları açısından şu hususun altını çizmek durumundayım: Örneğin, Sırbistan, Kosova, Ukrayna, Gürcistan ve Moldova açısından birtakım sorunlar var, hatta bu ülkelerin toprak bütünlüğünün tartışılmasına yol açacak kadar derin sorunlar var. Dolayısıyla bu 5 ülke açısından güzergâhın oldukça meşakkatli geçeceğini beklemek kaçınılmazdır. Buna mukabil Bosna Hersek, Makedonya, Karadağ ve Arnavutluk açısından biraz daha hızlandırılmış bir modelde Avrupa üyeliği perspektifinin açıldığını gözlemekteyiz. Bunun en tipik ve en son örneği Bosna Hersek. Biliyorsunuz Bosna Hersek'e yakın bir tarihte üyelik perspektifi verildi ve bu sadece Bosna Hersek'e verilen bir üyelik perspektifi değil, aynı zamanda Sırbistan'a verilen bir mesaj şeklinde tecelli etti çünkü biliyorsunuz Sırbistan'ın Rusya'yla olan yakın ilişkilerinden kaynaklanan sebeplerle Avrupa Birliği kendi hâlâ tamamlanamamış olduğu bir üyelik, tamamlanmadığı bir coğrafyadaki bu Sırbistan meselesine biraz daha fazla dikkatle eğilmek ihtiyacını da duyuyor. Ha, bizim açımızdan durum nerede? Diğer ülkeler kendilerine göre yollarını almaya çalışıyorlar. Her ne kadar Sayın Cumhurbaşkanı "Geleceğimiz Avrupa'da." diyor ise de fiiliyatta yapılanlar bunun tam aksi. Niye?

(*) 370 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Çünkü Avrupa Birliği sadece bir ekonomik birlik değil, aynı zamanda bir değerler manzumesi. Nedir o değerler manzumesinin unsurları? Demokrasi, insan hakları, hukuk düzeni, özgürlükler, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanması. Bunların hepsine, bütününe baktığınızda benim açımdan Avrupa Birliği üyeliği şu andaki iktidarın kurmaya hedef tuttuğu rejim açısından en büyük risktir. "Nereye giderlerse gitsinler." diyor Erdoğan değil mi vatandaşlara? Aslında şunun altını da söylemem lazım, Sayın Erdoğan'ın izlemekte olduğu politikalar açısından bir anlamda beyin göçü de âdeta teşvik edilmekte ve gidenler gitsin, kalanlar benimdir anlayışıyla yaklaşılmakta konuya.

Şimdi, 2000'li yıllarda bizim elimize bir bilek verdiler yani AK PARTİ'nin ilk yıllarından bahsediyorum ve o bir Brüksel'e gidecek, bizi Brüksel'e, ülkemizi Avrupa Birliğine taşıyacak bir biletti. O bilek hamiline değil üzerinde Türkiye Cumhuriyeti yazıyor, buna rağmen maalesef o günden bugüne ve iktidar dönemindeki uygulamalara baktığımızda biz o yol istikametinde, Brüksel istikametinde değil tamamen başka istikamete kaydık, gittik. Yani biz o biletle elimizdeki biletle bugün istasyona gitsek kondüktöre versek bilek üzerinde Türkiye Cumhuriyeti yazsa dahi kondüktör bize isim doğru, cisim doğru değil diyecektir çünkü biz o bileti alan Türkiye'ye artık benzemiyoruz. Bu sadece Avrupa Birliği açısından da geçerli değil bugün AKPA yetkilileri binamızın içindelerdi. Onlara bakarsanız, onların da Türkiye'ye ilişkin gözlemlerine bakarsanız Türkiye bugün neredeyse Avrupa Konseyi Parlamenter Asamblesinden dışlanmanın eşiğinde olan bir ülke durumuna düşmüş vaziyette. Bunu pek çok başka örgüt açısından da söylemek mümkün. Böyle bir Türkiye'nin ne gümrük birliğini güçlendirmesi ne Türk vatandaşlarına yönelik vize uygulamalarının kaldırılması, sonuçlandırılması mümkün değildir. İleriye doğru baktığımızda ve raporlara da bu yansıyor hem komisyonun raporlarına hem Avrupa Parlamentosu raporlarına hem de AKPA raporlarına, Türkiye'ye ilişkin tarif şu şekilde. Bir tek artı hanesi var, o da "Sığınmacılara misafirperverlik gösterdiğiniz için teşekkür ederiz." diyorlar ama onun dışında her şey eleştiriden ibaret. Ne diyorlar o eleştirilerde? "Türkiye'yi yöneten iktidar demokrasiyi ayaklar altına almıştır, insan haklarına saygısızdır, medya kontrol altındadır, özgürlükler sınırlandırılmıştır, hukuk düzeni yoktur, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmıştır, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları uygulanmıyor." diyor. Şimdi, ileriye doğru baktığımızda seçimler geliyor, dört beş ay sonra Türkiye'de başka bir iktidar olacak. Ha, şimdi, bu biraz evvel sözünü ettiğim mesela komisyonun son raporu 140 sayfadır, ben şunu iddia ediyorum: Büyük ihtimalle bir sene sonra yayınlanacak yeni bir raporda artık Türkiye'yle ilgili sayfalar ve eleştiriler herhâlde 140 sayfa değil 15 sayfa olacaktır. Avrupa Konseyi Parlamenter Asamblesinin de raporu 34 sayfadır o da büyük ihtimalle 5 sayfaya inecektir. Çünkü karşılığında bambaşka bir Türkiye bulacaklar bir sene sonra ve talepkâr bir Türkiye bulacaklar. Yani bugüne kadar açılmayan fasıllar açılıp kapanmaya başlayacak ve Türkiye, Avrupa Birliği üyeliği güzergâhında daha hızlı bir tempoda ileriye doğru bakacaktır.

Buradan, yakınımızdaki savaşa geçeyim izin vererseniz. Bu savaşın Türkiye açısından birtakım fırsatlar yarattığı doğrudur ama bu fırsatlar ile fırsatçılık arasında bir ayrıştırma yapmak gereğini ben duymaktayım. Niye bunu söylüyorum? Maalesef, iktidar hem tahıl ürünleri hem gübre hem doğal gaz hem petrol açısından âdeta Moskova'nın acenteliğini yapmaya başlamıştır. Yani pek çok ürünü piyasanın çok altındaki fiyatlarla satın almaktadır. Örnek vereceğim size; bugün uluslararası piyasalarda petrolün varilinin fiyatı 80 dolar civarındadır, Türkiye bunu aşağı yukarı 40 dolara alıyor bugün. Alsın ama ben şunun karşılığını görmek isterim: Akşama benzin, dizel almaya pompacıya gittiğinizde orada o fiyatın piyasasının yarısı fiyatına kadar inmiş olması gerekirken niye hâlâ inmediğini de sormak durumundayım. Dolayısıyla, buradan da çıkaracağım tek sonuç vardır: "Bu aradaki parayı kim götürüyor?" demem lazım.

Şey de bir hikâye dir onu da söyleyeyim: Bir de "doğal gaz 'hub'ı olmak" diye bir hayal satılıyor biliyorsunuz seçim perspektifinde. Hâlbuki Türkiye'nin bugün ne fiziki altyapısı yani boru sistemi ne hukuki altyapısı, bu konuya ilişkin hukuki altyapısı ne de ticari koşullar buna elvermemektedir. Dolayısıyla, iktidarın -daha evvelce ifade etmiştim bir şekilde- bir seçim ekonomisinin yanında yine, böyle bir hülyalar satarak dış politika açısından da kendisine bir oy devşirme çabası olduğunu da üzülerek gözlemekteyiz.

ABD'yle ilişkilerimize geçeyim. Bu, F-16 meselesi, biliyorsunuz, hâlâ askıda duruyor. Askıda duruyor dediğim zaman, her ne kadar Biden yönetimi bunların satımı konusunda yeşil ışığı yakmış olsa da neticede Kongreden bu işin bir geçmesi lazım. Ha, şimdi, Kongrede hâlâ ismi "Menendez, Pappas, Rich, Malliotakis" dediğimiz birtakım bilinen isimlerle buna sert bir şekilde müdahale etmeye devam ediyorlar ama bunun bir çözümü ulaşacağının da işaretlerini biz de gözlemliyoruz ama hangi şekilde? Yani çünkü sonunda bize ne dediler? "F-35'ten çıkardık S-400 meselesinden dolayı. Pantolon veremiyoruz, gömlek verelim." dediler. Bir jenerasyon, bir nesil eski bir uçağa mahkûm edildik ama ortada şöyle bir "şeytan üçgeni" diyeceğim bir üçgenin içine kısıldık. Niye bunu söylüyorum? Sonunda buna Kongreden "evet" çıkacaktır ama bu "evet" çıkarken buna bir F-35 paketi eklenecektir. O F-35 paketi de bizim F-35'lerimiz değil, Yunanistan'ın F-35'leri yani Kongrenin kararında sadece F-16'lar değil F-35'ler de olacaktır. "Türkiye'ye F-16, Yunanistan'a F-35" diye çıkacaktır o karar yani sonunda biz kucağımızda alkışlarla karşılayacağımız F-16 satın alımı imkânını bulsak da aynı alkışlar maalesef F-35'lerin de Yunanistan'a satılması sonucunu doğuracaktır.

Tabii, burada iktidarın ortaya koyduğu politikanın ne kadar zikzaklarla veyahut U dönüşleriyle dolu olduğunu da hepimiz maalesef yaşayarak gördük. Bunun başka bir örneğini Suriye'de yaşıyoruz hâlen. Niye Suriye'de yaşıyoruz? Biliyorsunuz ben geçmişte iktidarı motoru bozulmuş, rüzgâra göre dalgaların üstünde savrulmakta olan bir gemiye benzetmiştim. Şimdi, iktidar bu dalgalı denizden kurtulabilmek için bir kurtarma gemisi çağırısı, SOS'i yaymış vaziyette, buna da cevap veren Rusya. Yani bugün Rusya'nın cömertliklerine bakarsanız rubleyle aldığımız doğal gazı, petrolü, vadeli ödemeleri, o doğal gaz "hub"ını bunların hepsini bir anlamda iktidarın cömertlikle Rusya'dan sağladığı faydalar hanesine yazmanız gerekir. Ha, sonunda belki Esad'la, "Esad" olmayan, artık "Esad" olmaktan çıkmış olan Esad'la yeniden el sıkışma imkânını bulacaksınız ama ortada ciddi bir güven bunalımı devam ediyor yani Şam'dan gelen seslere bakarsanız evet Rusya'nın baskısını onlar da hissediyorlar iktidarın hissettiği gibi çünkü burada ana oyun kurucu hâlâ Rusya olmaya devam ediyor ve Rusya'nın da baskılarıyla Esad'ın elini uzatması mümkündür ama bunun yapılabilmesi açısından da seçim tarihi çok önemlidir çünkü Esad'a sorarsanız Esad büyük ihtimalle "Ya, bununla mı el sıkışsam yoksa bir müddet sonra başka bir iktidarla karşılaşacağım üç beş ay sonra, onlarla mı el sıkışsam?" diyor ama mesele Esad'la el sıkışmanın da ötesindedir maalesef çünkü Esad'la el sıkıştığınızda aynı anda bugün "ılımlı muhalifler" dediğimiz "Özgür Suriye Ordusu" dediğimiz "Millî Suriye Ordusu" dediğimiz "El Nusra" dediğimiz "HTŞ" dediğimiz ve diğer onların şürekâsı olarak dediğimiz birtakım muharip güçlerle aynı anda işleri götürmek mümkün değildir. Dolayısıyla, ikisinden birinden fedakârlık yapacaksınız. Bunu bir müddet evvel yaşadık, Türk Bayrağı'nın yakılmasına kadar gidecek garip olaylarla karşılaşlık. Şimdi, iktidarın son dönemde bu tepkileri yatıştırmak uğruna o muhalifleri bir araya getirerek bir ölçüde de sindirmeye çalıştığının farkındayız ama emin olun, buradan bize sizden yadigâr, miras olarak çok ağır bir posa kalacaktır. Dolayısıyla, bunun temizliğinin de maalesef pek çok açıdan, ülkenin güvenliği açısından da büyük sakıncaları olacağı kanısındayım. Son zamanlarda Süleyman Soylu'nun "120'den az terörist kaldı." dediğini mutlaka duymuşsunuzdur. Suriye artığı olanlar, o, PKK-PYD/YPG'yi kastediyor belki ülkemiz açısından 120 diye ama bizim ilimizde posa olarak kalacak yine terörist kategorisinde PKK kategorisinin dışındaki terörist olarak mutlaka elimizde kalacakların sayısı çok çok daha fazla olacaktır.

Bizim bu diyalogu aslında memnuniyetle karşıladığımızı Sayın Genel Başkan çünkü grup konuşmasında da ifade etti. Aslında Sayın Genel Başkanımız bunu Ocak 2020'den bu yana dillendiriyor ama neticede pek çok ekonomik meselede de olduğu

gibi, EYT'de de olduğu gibi sonunda bizim dediğimize gelmiş olmasından da ister istemez memnuniyet duyuyoruz. Bu arada, ne oldu diyeceğim, bir harekât vardı biliyorsunuz, "Bir gece ansızın gelebilirim." diye dillendirilen, herkesin, Amerikalıların, Rusların, İranlıların "Hayır." dedikleri bir harekât vardı, ondan da ses çıkmıyor. En son, Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'dan duyduğumuz "ABD'den anlayış bekliyoruz."du, o anlayış da gelmedi gördüğümüz üzere. Dolayısıyla şimdi, başka bir sorunla karşılaşılıyor. Çünkü Esad'la el sıkışmanın Türkiye-Amerikan ilişkileri açısından başka maliyetleri olacağı anlaşılıyor. Buradan, Türk-Yunan ilişkilerine biraz geçmek isterim.

Şimdi, iktidarın zafiyetleri maalesef pek çok alanda komşumuzu da heyecanlandırmış gözüküyor, bunu somut bir örnekle tarif edeceğim size. Yunanistan'da bizim Antalya Diploması Forumu'na benzeyen bir forum vardır "Delphi Forumu" diye, her sene yapılır, daha ekonomik içeriklidir. Türkiye'den de başka parlamenter arkadaşlar da vardı, onlarla birlikte nisan ayında yani geçen sene, 2022 Nisanında yapılan bu foruma katıldım. Burada türlü çeşitli, tabii, savaşın hemen ertesine denk geldiği için ağırlıklı olarak Ukrayna-Rusya savaşı üzerinden görüşmeler yapıldı ama bir oturumda Evangelos Venizelos... Ki bizim İstiklal Savaşı'ndan bildiğimiz Venizelos'la alakası yoktur, sadece isim benzerliğidir. Evangelos Venizelos, aslında, geçmişte hem Dışişleri Bakanlığı yapmış hem Başbakan Yardımcılığı yapmıştır. Şimdi, bu muhterem başka bir oturumda, Türkiye'yle ilgili olmayan bir oturumda sorulara cevap verirken Türkiye-Yunanistan ilişkilerine de değinmek gereğini duydu ve şöyle enteresan bir cümle sarf etti, dedi ki: "Kırk yedi sene sonra Türk-Yunan ilişkileri açısından müzakereye oturma tam zamanıdır." Şimdi, bu bizim Yunanlılardan pek duymaya alışık olmadığımız bir cümle. Niye bunu söylüyoruz? "Kırk yedi sene sonra" diyor. Bunu geriye doğru sayarsanız 74 senesine götürüyor. Yani Barış Harekâtı'ndan bu tarafa Türk-Yunan ilişkilerinin sancılı olmasından kaynaklanan sebeplerle "Oturup artık müzakere edelim." diyor ama adamın söylemek istediği başka bir şey var, adam şunu diyor: "Türkiye'yi bu kadar zayıf bir noktada bir daha bulamayız." Türkiye öyle bir zayıf noktada ki Türkiye'nin elini, belini bükebilmenin imkânı şu andır çünkü önümüzdeki dönemde yapılacak seçimden sonra Türkiye bu kadar güçsüz olmayacaktır diyor. Ne demek istiyorum ben? Komşudan al haberi demek istiyorum. Yani ileriye doğru baktığımızda maalesef iktidarın ülkemizi içine düşürmüştü olduğu dalgali denizde komşularımız, mevcut durumu kaçırmaması gereken bir fırsat olarak görüyorlar.

İzin verirsiniz Libya'yla bitireyim. Yine burada yaptığım bir konuşmada Libya'daki çöllere ve çöl kum tepelerine değinmiştim. O kum tepeleri rüzgâra göre yer değiştirir. Bir sabah sağda bulduğunuz kum tepesini ertesi gün solda bulursunuz. Bu, maalesef Libya siyasetinde de bugün aynen yaşanıyor. Ne demek istiyorum? İktidarın kankası olan, geçmiş dönemin, bir evvelki hükûmetin İçişleri Bakanı Fethi Başağa gitti, şu anda başka bir ekipte çalışıyor.

Yine son zamanlarda Mısır bizim yetki alanı anlaşmamıza rağmen kalktı, kendi deniz yetki alanının batı sınırını belirledi. Yunanistan'ın son zamanlarda kendi kara sularını 12 mile çıkarmak gibi bir çaba içinde olduğunu da biliyoruz. Şimdi, ileriye doğru baktığımızda bizim Libya'da yeni bir darboğaza girmiş olduğumuzu belirtmek durumundayım. Niye bunu söylüyorum? Son dönemdeki gelişmelere bakarsanız, biliyorsunuz, 3 Ekim 2022 tarihinde bir anlaşma yaptık biz yine petrol ve hidrokarbon kaynakları konusunda ve Sayın Çavuşoğlu da şöyle bir cümle kullandı: "3'üncü ülkelerin iki egemen ülkenin imzaladığı böyle bir anlaşmaya müdahale hakkı yoktur." dedi. Tamam, burada hiç sorun görmüyorum ben, doğru bir cümle. 3'üncü ülkelerin müdahale hakkı yoktur ama "Libya'daki hukuk düzeninin müdahale hakkı var mıdır?" diye de sormam lazım, onun herhâlde vardır ve nitekim mahkeme bu anlaşmanın geçersiz olduğunu ilan etti. Onlar geçersiz olduğunu ilan ettikleri... Libya'daki bir mahkemeden bahsediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Libya'daki bir mahkemenin geçersiz olduğunu ilan ettiği anlaşmayı Sayın Cumhurbaşkanını iki gün evvel Meclise sevk etme kararı aldı. Şimdi burada da bir çelişki var. Yani karşı taraftaki muhatap olduğumuz insanların yok saydıkları bir anlaşmanın niye ısrarla bizim önümüze getirilmeye çalışıldığını anlamıyorum. Ha, seçim... Ona da değinerek bitireyim. Biliyorsunuz, Antalya Forumu'na biraz evvel değindim. Antalya Forumu'nun tarihi 28-30 Nisandı. Sayın Çavuşoğlu bunun tarihini değiştirdi, 10-12 Marta getirdi. Niye? Çünkü "Seçim ortamında iki ayağımız bir pabuca girmesin." dedi. Buradan ne çıkıyor? Seçim, belki yarın belki yarından da yakın.

Ben şu cümleyle bitirmek isterim: Siz Atatürk'ün cumhuriyetini bir reklam arası ve parantez olarak tanımlayıp durdunuz, cumhuriyetimizin 100'üncü yılına geldik, biz halkımızın desteğiyle sizin parantezinizi kapatacak ve sizi geldiğiniz gibi uğurlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Az kaldı, hem de çok az kaldı.

Çok teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın İsmail Özdemir.

Buyurunuz Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'yle ilgili Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında çalışmalarımızı takip eden aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, bugün İsveç'in Stockholm kentinde terör örgütü PKK yandaşlarınca gerçekleştirilen çirkin gösteriyi kınıyor, yapılan saygısızlık ve saldırganlığın Sayın Cumhurbaşkanımızın şahsında tüm Türkiye'ye yapıldığını ifade etmek istiyorum.

Muhterem milletvekilleri, 21'inci yüzyılda yaşanan gelişmelerin getirmiş olduğu şartlar altında küreselleşme artık yerini daha çok yerelleşmeye doğru bırakmaya başlamış ve ülkeler artık çok kutuplu bir dünya düzenine olan inançlarını fiilî olarak göstermeye koyulmuştur. Dünyanın pek çok yerinde uzun süredir devam eden siyasi, askerî ve ekonomik gerginlikler farklı bir boyuta yönelmiş ve bu durum yeni iş birliklerini getirdiği gibi bunun bir zorunluluk olduğunu da açık etmiştir. Tabii olarak geliştirilecek iş birliklerinin benzer kültür, ortak tarih, aynı inanç ve aidiyetleri taşıyan ülkeler arasında gerçekleştirilmesi de taraflar nezdinde önem arz edebilecektir. Dünyada dengelerin yeniden tesis edilmeye başladığı bir dönemin içerisinde olduğumuz mutlak bir gerçektir. Farklı coğrafyalarda yer alsalar da her ülke kendine has potansiyeliyle önemli olmakla beraber bulunduğu konum ve sahip olduğu çeşitli potansiyelleriyle ön plana çıkmaktadır. Ukrayna-Rusya savaşının başlamasıyla beraber karşılıklı yaptırımlar neticesinde Avrupa'nın içerisine saplandığı durum ve geleceğinin de soru işaretleri içermesi, Asya coğrafyasının son dönemde daha da dikkat çekici olması sonucunu doğurmuştur. Asya coğrafyasının, Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Çin arasında bir mücadele sahası olarak görülmesi ve söz konusu ülkelerin birbirlerine karşı izledikleri politikalar neticesinde bölge ülkeleriyle geliştirmeye çalıştıkları ilişkiler, ayrıca bu ülkeleri dizayn etme çabaları, bölgenin istikrarına ve yine burada yer alan ülkelerin refahına olumlu bir katkı yapmaktan ziyade kaos ve anlaşmazlıkların yaşanması sonucunu doğurmuştur.

Türkiye, doğu ile batı arasında bir mücadele sahasına dönüştürülmeye çalışılan Asya ülkelerinin sulh ve selametinin,

kendi iradeleri ve egemenlikleriyle tesis edilmesini desteklemektedir. Uzun bir süredir Asya ülkeleri ekonomik, askerî ve siyasi sebeplerden ötürü iç karışıklıklar yaşamakta, hükûmet krizleri ve toplumsal hareketliliklerle meşgul olmaktadır. Yakın bir geçmişte Pakistan'da yaşanan ve hükûmet değişikliği sonucunu doğuran olayların etkisi hâlen devam etmektedir. Bu olaylar, bazı Batılı ülkelerin Pakistan'ın iç işlerine müdahale etmeye çalıştığı tartışmalarını da beraberinde getirmiştir. Temennimiz, Pakistan'la beraber bütün Asya coğrafyasının en kısa sürede istikrarlı bir yapıya kavuşmasıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Pakistan, köklü dostluk bağlarına sahip olduğumuz ve ilişkilerimizin tarihten bugüne kadar olumlu yönde seyrettiği yüksek önemi haiz, güvenilir ve stratejik bir ortağımızdır. İlişkilerimiz, tarihî güvenimize, karşılıklı iş birliğimize ve uzun süredir devam eden ekonomik bağlarımızı dayanmaktadır. Bununla birlikte, Türkiye ile Pakistan arasındaki kültürel, dinî ve tarihî yakınlığa dayanan kardeşçe bağlar ilişkimizin her geçen gün güçlenmesine ve olumlu yönde ilerlemesine olanak tanımaktadır. Tarihte bugüne kadar en sıkıntılı ve dayanışmaya en çok ihtiyaç duyulan dönemlerde gerek ülkemiz Pakistan'a desteğini esirgememiş gerekse de Pakistan imkânları kabiliyetinde Türkiye'nin yanında yer almıştır. Bunun en güzel örnekleri; Çanakkale Savaşı, Kurtuluş Savaşı ve 1999 depreminde Pakistan'ın göstermiş olduğu vefalı davranışa mukabil Türkiye'nin de Pakistan'da yaşanan doğal afetlerde her defasında takınmış olduğu tavır ve Pakistan'a sunduğu maddî ve manevî destekleridir. Yine, Pakistan'ın Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı gibi forumlarda Türkiye'yle tam dayanışma içerisinde hareket etmesi, küresel siyasetteki iş birliğimiz noktasında önemli bir gösterge olmaktadır. Bazı Batılı yayınlarda Azerbaycan ve Pakistan'ın "Dış politikada Türkiye'yi takip ederek ortak tutum sergileyin." yönünde çıkan haberler ise siyasi iş birliği ve dayanışmamızın küresel boyuttaki etkisini ifade etmektedir. Siyaseten tam dayanışma içerisinde olduğumuz Pakistan'la nispeten daha zayıf kalan ticari ilişkilerimizin daha da geliştirilmesi hem ülkemize hem de Pakistan'a faydalı kazanımları beraberinde getirebilecektir. Hâlihazırda Türkiye ve Pakistan arasında savunma, askerî ve ekonomi anlamında anlaşmalarımız mevcut olmakla beraber, olumlu yönde seyreden ilişkilerimiz, söz konusu anlaşmaların sonuç itibarıyla da her gün yeni bir boyut kazandığını göstermektedir. Pakistan ve Türkiye arasında 2018 yılında 4 MİLGEM korveti için imzalanan anlaşma neticesinde inşa edilen gemilerde Pakistan'ın temsil edilmesi ise ilişkilerimiz açısından önemli bir kilometre taşı olmuştur. Yakın zamana kadar Pakistan'la var olan ticaret hacmimiz 700 milyon doların altında kalarak ticaret dengesi de ülkemiz aleyhinde tecelli etmekteydi. 2017 yılında yürürlüğe giren Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşması'nın da etkisiyle, bu durum ülkemiz lehine dönmeye başlamış ve ticaret hacmimiz de 1 milyar dolar seviyesine yaklaşmış durumdadır. Pakistan ile Mal Ticareti Anlaşması'nın onaylanmasıyla beraber her iki tarafın da çıkarları gözetilerek ve ekonomilerine zarar vermeyecek imtiyazlarla hem ülkemiz hem de Pakistan önemli kazanımlar elde edebilecektir. Anlaşma kapsamında, ticaretimizdeki payı 59 milyon dolara tekabül eden ve ağırlıklı olarak sanayi malı niteliğindeki 130 üründe imtiyaz sahibi olacak olmamız yine ticari noktalarda önemli bir gelişme olacağı gibi, ülkemize fayda ve kazanımları da beraberinde getirecektir. Pakistan'a verilecek olan imtiyazlar konusu yine Pakistan'a ekonomik fayda sağlarken ülkemiz açısından da ithalat kaleminin ürünleri daha düşük fiyatla temin edilebilir kabiliyetini artıracaktır. Bugün burada görüştüğümüz kanun teklifi çerçevesinde, Pakistan'la olan ilişkilerimizde ticari engeller azaltılırken ticareti kolaylaştırıcı ilave adımların da atılacak olması ve her iki ülkeye önemli faydalar getirmesi oldukça memnuniyet verici bir durumdur.

Değerli milletvekilleri, zaman zaman bir coğrafyada yaşanan sıkıntıların yaşandığı bölgede kalmayarak başta komşu ülkeler olmak üzere, diğer bölgelere de doğrudan yahut dolaylı olarak sirayet ettiğini ifade ediyoruz. Yine, bu ifademizle belirttiğimiz üzere, yaşanan olumlu gelişmelerin de elbette, başta komşu ülkelerle olmak üzere, yapıcı etkileri olacaktır. Bugün Asya coğrafyasında yaşanan problemler hepimizin malumdur. Amerika Birleşik Devletleri'nin Afganistan'dan çekilmesinin akabinde Taliban'ın yönetime gelmesinin ardından zaten bir kaos sarmalında olan Afganistan'ın problemleri farklı bir boyut kazanmış ve ülkedeki diğer zorluklar şiddetini artırmıştır. Pakistan ve Afganistan'ın sınır komşusu olmaları ve uzun bir sürece yayılan ikili ilişkilerdeki problemleri her iki ülke açısından da olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Pakistan'ın ekonomik ve askerî altyapısının özellikle de dostluk ve kardeşlik bağlarına dayalı olarak güçlendirilmesi Pakistan açısından önemli olduğu kadar hem Asya bölgesinin hem de Afganistan'ın refaha ve istikrara kavuşabilmesi adına önemlidir. Afganistan ve Pakistan arasında dönem dönem çatışma boyutuna varan problemlerin çözüme kavuşturulmasında, Afganistan'ın ekonomik durumu da göz önünde bulundurduğunda, Pakistan'ın mevcuttan daha güçlü bir ekonomik yapıya sahip olarak Afganistan'a muhtemel ekonomik desteğiyle her iki ülke arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesinin yolu açılırken yine Kâbil'in kısa sürede toparlanma sürecine girmesine de imkân tanınabilecektir.

Öte yandan, Pakistan ve Hindistan arasında tarihsel bir problem olan Cammu Keşmir sorununun da aşılması adına yine Pakistan'ın askerî altyapısı kadar ekonomik durumunun da önemli olduğu göz ardı edilmemelidir. Türkiye ve Pakistan arasında ticari ilişkilerin gelişmesi, ülkemizin Asya bölgesindeki pazarlara ulaşım imkânlarını da kolaylaştıracak, bununla beraber bölgede vasat bulan problemlerin çözümü noktasında manevra kabiliyeti sağlayabilecektir. Sadece Asya değil, küresel siyasetimizde önemli bir yere sahip olan Türk dünyası ülkeleriyle ilişkilerimizin Pakistan'ı da asla dışlamayacak ve müşterek ortaklıkları beraberinde getirecek mahiyette olmasına özen gösterilmelidir.

Sayın milletvekilleri, Suriye'de var olan iç savaş 2011 yılından beri devam etmektedir. Krizin başladığı dönemden bugünlere kadar geline süreçte çokça acılar yaşanmış, bununla beraber bölgeyi ve sınırları yeniden çizmek isteyen karanlık emellerin uğraşlarına hedef olunmuştur; aynı gelişmelerin hâlen mevcut olduğu da malumdur. Rejim ve muhalefet arasında başlayan krize DEAŞ ile PKK-PYD terör örgütlerinin de maksatlı ve planlı olarak dâhil edilmesi sorunun boyutunu daha da derinleştirmiştir. Yine, Suriye'yle sınırı bulunmayan ve bölgeye dışarıdan gelen diğer ülkelerin varlıkları da aynı meselenin daha da çetrefilleşmesine sebebiyet vermiştir ve nihai olarak Suriye krizi sadece yaşadığı coğrafyayla sınırlı kalmamıştır. Hayatını kaybeden on binlerce insan, yerlerinden edilen milyonlarca sivil ve sayısı bini aşan silahlı gruplar ile terör örgütlerinin varlığı dünyanın genelini etkileyen sonuçlardan olmuştur. Sığınmacı akınları Avrupa'nın en uzak hudutlarına kadar ulaşmıştır. Silah kullanma ve çatışma becerisine sahip olan ve zaman içerisinde "yabancı savaşçılar" olarak tanımlanan kesimler hemen hemen her ülkeyi tehdit eder hâle gelmiştir. Terörle mücadele gelişen yeni şartlar sebebiyle küresel boyutta çok ciddi meydan okumalarla karşı karşıya kalmıştır. Bütün bu yaşananlar 911 kilometrelik toplam mesafeyle Suriye'ye en uzun sınıra sahip olan Türkiye'yi en fazla etkileyen neticelere yol açmıştır. Suriye'de yaşanan iç savaş nedeniyle vasat bulan sığınmacı akınları da yine en yoğun olarak ülkemize yönelmiştir. Bugün sayıları 3,5 milyon civarındaki Suriyeli misafir kardeşlerimiz hâlen bizim topraklarımızda yaşamaktadır. Ayrıca, aynı anda DEAŞ, El Kaide ve PKK-PYD gibi çok sayıda terör örgütü ülkemize karşı açıktan tehdit oluşturmıştır. Bununla beraber yine PKK-PYD çatısı altında buluşan sol fraksiyondaki çok sayıda terör örgütü de bu tehdit dalgasına dâhil olmuştur. Suriye'deki sözde kazanımlarını ülkemize taşımak isteyen bu terör örgütleri gerçekleştirdikleri eylemlerle millî güvenliğimize doğrudan ve en yüksek seviyede tehdit oluşturmıştır. Birbirini takip eden zamanlamalarla yaşanan terör saldırıları sonucunda güvenlik güçlerimiz ve sivil vatandaşlarımız şehit edilmiştir. Bu şartlar altında, Sayın Genel Başkanımız yaklaşan tehdidi çok önceden görmüş ve Suriye iç savaşının başlarında, 2012 yılının başlarında yaptığı bir açıklamada "Batı ucu Afrin'i, doğu ucu da Kandil'i içerisine alacak şekilde hilal biçimindeki güvenlik kuşağı oluşturulmalıdır." önerisini getirmiştir.

15 Temmuz 2016 tarihinde ülkemizde darbeye kalkışan ve kutlu çatısı altında bulunduğumuz Meclisimizi de

bombalayan FETÖ terör örgütü dâhi Suriye'deki gelişmelere paralel olacak şekilde karanlık maksadını hayata geçirmek istemiştir. Ne hazin bir tesadüftür ki FETÖ'nün taşeronluğunu yaptığı ülke ile PKK-PYD terör örgütünü destekleyen ve DEAŞ terör örgütünün ilk liderlerinden Bağdadi'yi palazlandırıp ortalığa salan ülke aynı adrese çıkmaktadır. Sözde müttefikimiz olan Amerika Birleşik Devletleri'nin bu konudaki sorumluluğu hepimizce malumdur.

DEAŞ'ın vahşet görüntüleri altında Suriye'de kolaylıkla alan kazanmasına müsaade eden Amerika Birleşik Devletleri'nin yine bu terör örgütüyle sözde mücadele anlamında bir başka terör örgütü olan PKK-PYD'yi "saha partneri" olarak benimsediğini duyurması ülkemizi de içerisine alan ve Orta Doğu bölgesinde yeniden sınır tanzim etmek isteyen karanlık hesapları açık etmiştir. 4 parçalı sözde Kürt devleti için Suriye'nin kuzeyi boyunca uzanan sahada bir terör koridoru kurulması planı ise ayyuka çıkmıştır.

Bu şartlarda ülkemiz, uluslararası hukuktan doğan meşru hakkını yerine getirmek üzere, ilki 24 Ağustos 2016 tarihinde başlayan, toplamda 4 askerî harekât düzenlemek durumunda kalmıştır. Bu askerî harekâtlarla küresel bir tehdit olarak görülen DEAŞ'a karşı göğüs göğüse çarpışan tek ülke Türkiye olmuştur.

Yine, PKK-PYD terör örgütünün ülkemize yönelik gerçekleştirdiği saldırılara son vermek, yerlerinden zorla çıkarılan Kürt, Arap, Süryani, Ermeni ve Türkmenlerin de yine huzur içerisinde kendi topraklarına dönmesi için sadece Türkiye sorumluluk üstlenmiştir. Kendisine biat etmeyen herkesi hedef alan, bölgenin demografik yapısını değiştiren ve Suriye'nin bölünmesine uğraşan PKK/PYD terör örgütü ise hâlen Suriye ve bölgenin geri kalanı açısından en büyük tehdit konumundadır. Ülkemizin, askerî harekâtlarıyla terör unsurlarından arındırılan bölgelere geri dönüşlerin gerçekleşmesi ve hayatın normalleşmesi ise Türkiye'nin samimiyetinin açık bir göstergesi olduğu kadar, Suriye krizine taraf olmuş hiçbir ülkenin şu ana kadar başaramadığı bir mesele olarak da karşımızda durmaktadır. İşte, böylesine zorlu bir bölgesel ve küresel dosya konusu olarak Suriye meselesinin bir an evvel siyasi çözüme kavuşması herkesten çok ülkemizin lehinedir. Şimdiye kadar Birleşmiş Milletler bünyesinde Suriye'de yaşanan iç savaşı sonlandırmak üzere faaliyete geçen Cenevre toplantılarından herhangi bir sonuç alınamamıştır hatta krizin yoğunlaştığı 2013-2016 döneminde Cenevre sürecinin öldüğüne dair yorumlar da yapılmaktaydı. Buna karşılık Rusya ve İran'la beraber hayata geçirdiğimiz Astana süreci ise yaşanan iç savaşa son verebilmek adına öldüğü ifade edilen siyasi süreç için yeni bir umut kapısı olmuştur. Böylelikle, Cenevre süreci tekrar canlanmaya başlamış ve rejim güçleri ile muhalifler arasındaki görüşmeler gerçekleşebilmiştir. Bu sebeple, geline aşamada ülkemizin Suriye'den kaynaklı yaşadığı tehdit ve kayıplar olduğu gibi, kazançların da vasat bulduğunu ifade etmemiz gerekir. Dünyadaki hiçbir sıcak çatışma yahut hiçbir iç siyasi savaş herhangi bir siyasi çözüm olmaksızın neticeye vordırılamamıştır. Suriye krizinin de artık nihayete erdirilme vakti gelmiştir. Her ne kadar DEAŞ gibi laboratuvarı türetilen bir terör örgütünü sahaya süren ve ardından da PKK-PYD terör örgütüne meşruiyet kazandırmak üzere bu yapıyı DEAŞ'ın üzerine salarak kirli oyunlar kuran ülkeler rahatsız olsa da ülkemizin Suriye rejimiyle görüşmesinin zamanı gelmiştir.

Bizim ülke olarak Suriye krizinin çözümünde başından beri 3 temel hassasiyetimiz mevcuttu. Bunlardan ilki, Suriye'nin toprak bütünlüğünün korunmasıydı; ikincisi, Suriye'nin demografik yapısının muhafaza edilmesi; üçüncüsü ise, başta PKK-PYD terör örgütü olmak üzere terör örgütlerinin tamamının meşruiyet bulma çabalarına engel olunmasıydı.

Dolayısıyla, nihai aşamada ortak görüşe sahip çevrelerin krizin sonlandırılmasına yönelik çabaları gayet müspettir. Suriye muhalefeti ile rejim güçlerini kendi topraklarında huzurla yaşayabilecekleri ve her iki tarafın da hassasiyetlerinin birbirleri nazarında karşılanabildiği bir çözüm yolunun aranması bölgemizin barış ve istikrarı açısından önemlidir.

Bu kapsamda, geride bıraktığımız günlerde Millî Savunma Bakanımız ile Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanımızın Moskova'ya giderek Suriye rejiminden muhataplarıyla görüşmelerinin olumlu sonuçlar doğuracağına inanıyoruz. Temennimiz, Suriye'de yaşanan krizin siyasi olarak barışla sonuçlanması, terör örgütlerinin bu ülkede barınmaması ve Suriye'nin geleceğine okyanus ötesinden gelerek buralarda ahkâm kesenlerce değil, bölgenin asli sahiplerince karar verilmesidir.

Yine bize göre, Sayın Cumhurbaşkanımızın Suriye Arap Cumhuriyeti Başkanı Beşar Esad'la görüşmesinin yolu da böylelikle açılmıştır. Bu yolla hem Türkiye hem Suriye hem de tüm insanlık için ana tehdit olan terör örgütlerine karşı ortak bir irade oluşturulmalıdır. Unutulmasın ki biz bu görüşmeleri başlatmazsak, kendi sorunlarımızı halledecek kudret ve iradeyi ortaya koyamazsak bozguncular yol alacaktır. Ülkemizin, komşularıyla yapıcı, müspet, geliştirici ve samimi diyaloglar kurması aynı zamanda millî hedeflerimizle de uyumludur, bekamız açısından değerlidir.

Bu vesileyle sözlerime son verirken ilgili anlaşmaya Milliyetçi Hareket Partisi olarak olumlu yönde oy vereceğimizi belirtiyor, Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurunuz Sayın Paylan. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, coğrafya kaderdir, meşhur laf. Coğrafya kaderdir ve bu coğrafyada yaşamak da bizim kaderimiz. Atalarımız binlerce yıl bu coğrafyada yaşadılar, Anadolu'da, Mezopotamya'da, Balkanlarda yaşadılar; hep medeniyet ürettiler ve dünyanın en iyilerinin medeniyetleri bu coğrafyada üretildi, Anadolu'da, Mezopotamya'da üretildi. Urartu'dan tutun, Asur'dan tutun, Hitit'ten tutun, değerli arkadaşlar, Selçuklu'dan Osmanlı'ya kadar gelin, Roma'yı, Bizans'ı da buna katın; bunların hepsi bizim atalarımız değerli arkadaşlar. Elbette bu coğrafyaya başka yerlerden de göç edenler, gelenler oldu ama şu anda, değerli arkadaşlar, Göbeklitepe'de o medeniyeti üretenler bizim atalarımızdı, Truva uygarlığını üretenler bizim atalarımızdı.

Değerli arkadaşlar, iddiayla bir şey söyleyeceğim: Bu coğrafya, on iki bin yıllık medeniyet tarihinin en karanlık dönemini yaşıyor; en yoksul, medeniyetten en uzak dönemimizi yaşıyoruz. Neden diye, şapkeyi önümüze koyup bir düşünmemiz lazım. Her zaman en refah içinde olan toplumlar, en medeniyet üreten, sanatta, bilimde en ileri olan toplumlar bugün niye en geri durumdalar? Şapkeyi önümüze koyup bir düşünmemiz gerekiyor değerli arkadaşlar.

Bakın, imparatorluklar vardı bu coğrafyada, öyle değil mi? Roma'dan bahsettik, Bizans'tan bahsettik, Selçuklu'dan bahsettik, Osmanlı'dan bahsettik; hepsi medeniyet ürettiler. Sonra, imparatorluklar dönemi sona erdi -Avrupa'da da imparatorluklar dönemi sona erdi, burada da sona erdi- ulus devletler dönemi başladı ve ulus devletler dönemi bu coğrafyada kan döktü değerli arkadaşlar, bu coğrafyada bir arada kardeşçe yaşayan halkları birbirine düşürdü; Türk'ü, Kürt'ü, Ermeni'yi, Süryani'yi, Arap'ı, Acem'i birbirine düşürdü değerli arkadaşlar ve bir baktık ki Anadolu'nun kadim haklarından olan Rumlar yalnızca Yunanistan coğrafyasında yaşamaya başladılar. Yine, Anadolu'nun kadim halklarından olan Ermeniler, Kafkaslarda küçük bir ülkeye dönüştüler ve değerli arkadaşlar, Anadolu'da geriye kalan halklar da tekçiliğe mahkûm edildiler. Yalnızca Türkçü ve İslamcı bir ideoloji yüz yıldır bu ülkede asimilasyon dayatıyor maalesef. İşte, biz bu yüzden belki çok gerideyiz değerli arkadaşlar.

Komşularla sıfır sorun vizyonu vardı, değil mi? Niye şimdi hiçbir komşumuzla iyi ilişkimiz yok değerli arkadaşlar? Çünkü AKP yedi sekiz yıl önceye kadar sürdürdüğü çoğulcu politikadan tekçi politikaya yeniden döndü. Hem içeride barıştan uzaklaştık hem de bölgemizde barıştan uzaklaştık değerli arkadaşlar. Bakın, kuzeyimizde Rusya ve Ukrayna birbirleriyle savaşıyor, değil mi? Bu savaş sonucunda ne oluyor? Karadeniz bir Rusya denizi olmaya doğru gidiyor değerli arkadaşlar. Kırım işgal edildi ve ilhak edildi ve Karadeniz'de Rusya'nın hegemonyası var.

Gelelim batımıza, batımızda Yunanistan var, değil mi? Ege'de bir sorun var, öyle değil mi? Değerli arkadaşlar, Yunanistan'la olan gerilimimizden kim kazanıyor, kim kaybediyor? Gelin, bir muhasebe yapalım; kim kazanıyor, kim kaybediyor. Bak, Yunanistan'la olan gerilimimizde, işte, efendim "Sizi gene yüzdürürüz." atarlanmalarından, Yunanistan'daki o milliyetçi Başbakanın karşı atarlanmalarından kim kazanıyor, kim kaybediyor? Amerika bölgeye daha fazla yerleşti. Bak, üslerinin sayısını 4 kat artırdı, Amerikan askerleri çoğaldı. Niye? Çünkü Yunanistan'da şöyle bir tehdit algısı var -değil mi- ne diyor? "Türkiye bizi tehdit ediyor. Ne yapmamız lazım? Büyük ağabeyi çağırmamız lazım." Oysa Yunanistan'daki sol Amerikan varlığına karşıdır, Syriza Amerikan varlığına karşıydı ama Miçotakis Hükümeti Amerika'yı davet ediyor. Niye? Türk tehdidi var, bunun üzerinden de politika yapıyor ve bu yıl onlarda da seçim var -tırnak içinde söylüyorum- seçimleri Türk tehdidi algısı üzerinden yeniden kazanmak istiyor. Bak, bu kime kazandırıyor? Oradaki milliyetçilere kazandırıyor ve buradaki milliyetçilere kazandırıyor. Kime kaybettiriyor, onu da söyleyeyim; Yunanistan köylüsüne kaybettiriyor, Türkiye köylüsüne kaybettiriyor. Nasıl kaybettiriyor biliyor musunuz arkadaşlar? Yunanistan koşuyor Fransa'ya: "Bana Mirage uçağı ver, daha çok uçak almam lazım." Amerika'ya koşuyor, Amerikan Kongresine Miçotakis: "Bana F-35 ver, daha çok silah ver, milyarlarca dolarlık silah almam lazım." diyor. Niye? "Türkiye tehdidi var." Halkına da böyle satıyor. Niye? "Tehdit var. Ben köylüye destek vermeyeyim, ben oradaki işçiye destek vermeyeyim; daha çok silah almam gerekiyor." diyor. Ne oldu? Yunanistan köylüsü kaybetti. Burada ne yapıyoruz? "Bizim de F-35 almamız lazım, F-16 almamız lazım." diye Sayın Mevlüt Çavuşoğlu bu hafta Amerika'ya gidiyor, Washington'da "Aman da bana F-16 ver." Yani iPhone'un bir üst versiyonu yerine bir alt versiyonunu istiyor, milyarlarca dolar para verecek. Ne için? "Çünkü Yunanistan F-35 alıyor, bizim de F-16 almamız lazım." diyor.

Değerli arkadaşlar, kim kazandı, kim kaybetti? Hadi, buyurun, muhasebesini yapalım. Bak, Tansu Çiller 90'lı yıllarda 2 tane kayalık için Kardak krizinde -değil mi- bir gerilim çıkarmıştı, onun sonucunda feribotlar alındı, fırkateynler alındı; silahlar, F-16'lar alındı. Ne oldu? Amerika düdüğü çaldı ama her iki taraf da silahlar almıştı sonuç olarak. Değerli arkadaşlar, şapkayı önümüze koyup düşünelim. Dedemin bir lafı vardı -çok önemlidir, hep kulağıma küpedir- demişti ki: "Eşek olana semer vuran çok olur oğul; eşeklik etme." İşte, bu coğrafyada da değerli arkadaşlar -sözüm meclisten dışarı- eşek olana semer vuran çok oluyor; eşeklik etmeyelim değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, Amerika batımıza da yerleşti, değil mi? Kuzeyimizde, Karadeniz'de Rusya hegemonyası; gelelim güneyimize, Suriye politikamız. On yıldır bir Suriye politikası sürdürüyoruz, değil mi? On bir yıldır Suriye iç savaşı. Ne yaptık? Suriye iç savaşında yangına benzin döktük, değil mi? Ne için? Esad rejimini devirecekti bu iktidarın desteklediği yapılar, cihatçı yapılar Esad rejimini devirecekti. Başka bir hedefi daha vardı: Kürtler diğer halklarla birlikte orada demokratik özerk yapılar kurmak istiyorlardı, bunu da yıkmak istiyorlardı cihatçı yapılarla birlikte. Ne oldu? Suriye yangınına benzin döktük. Hadi, buyurun, on yıllık bir muhasebeyi yapalım; kim kazandı, kim kaybetti: Suriye'deki bütün halklar kaybetti; Arap'ı, Süryani'si, Ermeni'si, Türkmen'i, Kürt'ü tüm halklar kaybetti. Kim kazandı arkadaşlar? Kim yerleşti Suriye'ye? Rusya yerleşti, öyle değil mi? Rusya Suriye'de hegemonyasını kurdu. Yani lise kitaplarında bize hep okutulan Rusların sıcak denizlere inme hayali Türkiye eliyle maalesef gerçekleşti. Hani, deniyordu ya, Rusya'nın en büyük tehdidi ne gösteriliyordu? Rusların sıcak denizlere inme hayali, değil mi? Ne oldu? Rusya daha hâkim bir şekilde Akdeniz'e yerleşti, Suriye'ye yerleşti ve Suriye'de tek belirleyici neredeyse. Başka kim yerleşti? Amerika yerleşti, Fırat'ın doğusuna da Amerika yerleşti değerli arkadaşlar. Bakın, 2 tane emperyal güç; bizim politikalarımız sonucu kuzeyimizde Rusya, batımızda Rusya, güneyimizde Amerika ve Rusya. Oysa ne yapmamız gerekiyordu değerli arkadaşlar? Suriye'de demokratik çözümü desteklememiz gerekiyordu, öyle değil mi? Bakın, Suriye sınırımızın öbür tarafında hangi halklar var ya? Türkmenler var, Kürtler var, Araplar var, Süryaniler, Ermeniler var. Ya, sınırın bu tarafında hangi halklar var arkadaşlar yani Urfa'da hangi halklar yaşıyor ya? Kürtler yaşıyor, Araplar yaşıyor, çok az sayıda Ermeni ve Süryani yaşıyor, Türkmenler yaşıyor. Aynı halklar sınırın bu tarafında da varken sınırın iki tarafındaki halklara biz barışı değil çözümsüzlüğü dayatıyoruz maalesef ve Sayın Mevlüt Çavuşoğlu Washington'a gidiyor. Niçin gidiyor biliyor musunuz? Washington'da Suriye'nin çözümünü konuşacak. Sonra Moskova'ya uçacak biliyor musunuz? Moskova'da Suriye'nin çözümünü konuşacak. Değerli arkadaşlar, ya, Allah'ınızı severseniz, sorarım: Suriye'nin çözümü Washington'da mıdır, Moskova'da mıdır? Nerededir biliyor musunuz? Ankara'dadır, Ankara'da. Türkiye anahtar bir ülkedir, anahtar. Türkiye ne zaman çoğulcu politikalara dönmüş, eşitlikçi politikalara dönmüş, barışçı politikalara dönmüş tüm bölgeye barış götürmüş, Osmanlı zamanında da bu böyle olmuş, Selçuklu zamanında da bu böyle olmuş; ne zaman ki tekçi politikalara dönmüş o zaman emperyal güçler bundan nemalanmışlar, halkları birbirine düşürmüşler, birbirlerine kırdırmışlar değerli arkadaşlar.

Bakın, değerli arkadaşlar, Suriye politikası böyle de gelelim Kafkaslara, bir de doğumuza gelelim. Yani kuzeyimizde Rusya yerleşti, batımıza Amerika yerleşti, güneyimize Rusya ve Amerika yerleşti. Şimdi, bir de doğumuza gelelim, Kafkaslara gelelim değerli arkadaşlar. Azeri ve Ermeni halkları binlerce yıl Kafkaslarda bir arada yaşadılar biliyor musunuz? Hani bugünlerde birbirlerini boğazlıyorlar, birbirlerini öldürüyorlar; hamaset var diyoruz ya, sanki hiç bir arada yaşamamış gibi biliyor değiller mi Türkiye'nin gençleri? Binlerce yıl bir arada yaşadılar, yalnızca otuz yıl önceye kadar Karabağ'da, Şuşa'da, Bakü'de Ermeniler, Azeriler yan yana, komşu olarak yaşıyorlardı, aynı köylerde yaşıyorlardı, aynı sudan içiyorlardı, aynı ekmeği yiyorlardı, aynı halayı çekiyorlardı, aynı barı oynuyorlardı biliyor musunuz? Hâlâ da öyledir. Kültürleri ortak bir kültür, aynı kaptan harmanlanmış bir kültür; aynı kaptan mayalanmış ama otuz yıl önce bu iki halk birbirine düşürüldü Sovyetlerin dağılma zamanında. Sovyetler dağılırken Rusya çok önemli bir politikayı ortaya koydu. Ne yaptı biliyor musunuz? Bütün eski Sovyet cumhuriyetlerinde -dağılırken- sorun alanları bıraktı, özerk bölgeler bıraktı. Kırgızistan'da da aynısını yaptı, Kazakistan'da da aynısını yaptı, Gürcistan'da da aynısını yaptı, Ermenistan'da ve Azerbaycan'da da aynısını yaptı. Ne yaptı biliyor musunuz? Azerbaycan'ın batı illeri ile doğu illerinin arasındaki ilişkiyi kesti; aynı şekilde, Ermeni çoğunluğun yaşadığı Karabağ ile Ermenistan'ın ilişkisini kesti. 2 tane sorun alanı bıraktı, dedi ki: "Ben bu 2 sorun alanı üzerinden Kafkaslardaki hegemonyamı sürdürürüm." "Ne zaman bu halklar çözüm isterse ben buradan bir nifak sokarım ve buradaki hegemonyamı sürdürürüm." dedi.

1990'larda çok kara bir savaş yaşandı, Karabağ Savaşı yaşandı; binlerce Azeri ve Ermeni hayatını kaybetti; hepsinin anısı önünde saygıyla eğiliyorum ve hem Ermenistan'ın hem de Azerbaycan'ın o dönemdeki insanlık suçlarıyla yüzleşmesi gerektiğini düşünüyorum. 1990'lardaki savaştan sonra bir fırsat penceresi doğmuştu Kafkaslarda barış için biliyor musunuz? Bir fırsat penceresi vardı ama Türkiye sınırı kapattı. Kime bıraktık biz çözümü? Minsk üçlüsüne, değil mi? 15 bin mil ötedeki Amerika'ya bıraktık, 6 bin mil ötedeki Fransa'ya bıraktık bu çözümü ve aynı zamanda, yine, 10 bin mil ötedeki Moskova'ya bıraktık bu çözümü. Ne oldu, çözdüler mi arkadaşlar? Otuz yıl geçti, çözdüler mi? Çözmediler çünkü çözmek istemediler; zaten Rusya çözmek istemiyordu, Amerika ve Fransa'nın da çözmeye gücü yoktu çünkü orası daha çok Rusya'nın arkabahçesi. Biz ne yaptık? Kapıyı kapalı tuttuk. Dedik ki: Kardeşim, bu kapı kapalı kalacak. Ne oldu, çözüm oldu mu? Olmadı arkadaşlar. Oysa biz irade koyabilseydik bu çözüme ulaşabilirdik. 2008'de bir fırsat penceresi doğdu arkadaşlar -öyle değil mi- futbol diplomasisi. O dönem Türkiye bir irade koyuyordu ama maalesef o fırsat penceresini kaybettik. O günlerde ben de çok uğraştım bir genç olarak, çok uğraştım bu sınır açılsın diye, Hrant Dink'in öldürülmesinden sonra. En büyük hayaliydi Hrant'ın, "Bu sınır açılacak ve ben o sınırdan Azeriler, Ermeniler ve Türklerle birlikte halay çekeceğim." diyordu, en büyük hayaliydi; hayali gerçekleşmeden maalesef öldürüldü ama 2008'deki fırsat penceresi de akamete uğradı.

Daha sonra, arkadaşlar, on yıl daha geçti, sorun çözülmedi ve İkinci Karabağ Savaşı, Azerbaycan-Ermenistan arasındaki ikinci savaş gerçekleşti. Yine binlerce Ermeni ve Azeri hayatını kaybetti, hepsinin anısı önünde saygıyla eğiliyorum. O günlerde Türkiye'de savaşa bir tek ben karşı çıktım, beni hain ilan ettiler.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Daha önce niye çıkmadın?

GARO PAYLAN (Devamla) – Dediler ki: “Ya, sen nasıl bu savaşa karşı çıkıyorsun?” Dedim ki bu savaşın kazananı ne Azerbaycan olacak ne Ermenistan olacak ne de Türkiye olacak. Tek bir kazananı olacak; tek bir kurşun atmadan Rusya bu savaşın kazananı olacak. Ve maalesef, dediğimde haklı çıktım; bazı AKP'liler geldiler, söylediler, dediler ki: “Garı, sen haklı çıktın.” Ne oldu? “Rusya geldi, Karabağ'a yerleşti.” Rusya geldi, Karabağ'a yerleşti yani Azerbaycan'a yerleşti. Zaten Ermenistan siyasetinde büyük bir etkisi vardı, Rus ordusunun Ermenistan'da zaten üsleri var, Azerbaycan'da da üsler kurdu.

Şimdi, Rusya “Tavşana kaç, taziya tut.” siyaseti oynuyor arkadaşlar, biliyor musunuz? Ve asla çözüm istemiyor, niye çözüm istesin ki! Çözüm olursa bu halklar barışacak, Türkiye'yle sınırlar açılacak, Azeri ve Ermeni halkları binlerce yıl olduğu gibi kardeşçe yaşayacaklar ve Rusya'nın hegemonyası Kafkaslardan gerileyecek. Peki, biz ne yapıyoruz arkadaşlar? Bakın, size iddiayla söylüyorum, çözüm ne İran'a yarar ne Amerika'ya yarar ne Fransa'ya ne Rusya'ya. Kafkaslara çözümün yarayacağı tek bir ülkeyi bana söyleyin. Ben size söyleyeyim: Türkiye, ülkemiz. Türkiye'miz bundan faydalanacak, Kafkaslardaki Rus hegemonyası gerileyecek, biz bu işi Amerika'ya ve Fransa'ya bırakmayacağız ve biz çözeceğiz arkadaşlar, biz çözeceğiz çünkü biz bölgenin büyük güçlü bir ülkesiyiz. Ama böyle bir iddiamız var mı? Vardı arkadaşlar. 2020 yılındaki savaştan sonra Türkiye de anladı kaybettiğini ve bölgesel bir barış vizyonunu ortaya koydu, “Türkiye-Ermenistan normalleşmeli, normalleşme adımları atmalıyız ve Azerbaycan ile Ermenistan da barışmalı.” dedi, “barışmalı” dedi. Bu yönde bir irade koyuyordu, ne zamana kadar koydu bu iradeyi, biliyor musunuz? Çünkü Türkiye uluslararası alanda sıkışmıştı. Ne yaptık biliyor musunuz arkadaşlar? Ukrayna-Rusya savaşı başlayınca bir anda Türkiye'nin bölgesel önemi arttı ve Rusya'nın hegemonyası arttı tabii ki, Türkiye üzerindeki etkisi arttı çünkü Türkiye yüzünü Batı'ya dönmekten tamamen vazgeçmişti, otokrat ülkelerle beraber yol yürüyordu ve değerli arkadaşlar, otokrat ülkelerden kendini finanse etmeye başladı yani Rusya'dan kendini finanse etmeye başladı; Arap ülkelerinden, otokratik ülkelerden kendini finanse etmeye başladı. Ülkemize kaynağı belirsiz paralar girmeye başladı ve sonrasında enerji hattı Rusya üzerinden kesildi, şimdi Azerbaycan üzerinden Avrupa bir anlaşma yapmaya gitti. Avrupalılar barıştan çok anlarlar ya, yeniden geldiler Azerbaycan'la gaz anlaşması yaptılar ve Türkiye'nin de Azerbaycan'ın da barış isteği kayboldu. Nasıl ki 90'lı yıllarda Ermenistan'ın maksimalist beklentileri barışın önünde en büyük engel idiyse, Birinci Kafkas Savaşı'ndan sonra Ermenistan'ın maksimalist beklentileri barışın önündeki en büyük engellerden biri idiyse şimdi de Azerbaycan maksimalist beklentiler içinde, diyor ki: “Zengezur'dan koridor olacak, Karabağ'da da Ermeniler isterse yaşasın, istemezse yaşamassın.” Bu, kimin ekmeğine yağ sürüyor? Rusların ekmeğine yağ sürüyor. Değerli arkadaşlar, ya, Azerbaycan coğrafyasında da Ermenistan coğrafyasında da bu Azeri ve Ermeniler bir arada yaşadılar, bak, şimdi ayrı ayrı yaşıyorlar. Tek bir yer kaldı biliyor musunuz bir arada yaşayabilecekleri, tek bir yer kaldı; Karabağ coğrafyası. Tek bir yer kaldı, başka bir yerde Azeri'nin ve Ermeni'nin tek bir ilişkisi yok. Bilir misiniz, Şuşa'da Ermeniler ve Azeriler bir arada yaşadılar. Şimdi, orayı yeniden iki halkın bir arada yaşayabileceği bir cennet mi yapacağız? Orayı gören var mı bilmiyorum, bir cennet coğrafyadır. Orayı iki halkın yeniden bir arada yaşadığı bir cennet coğrafya mı yapacağız yoksa orayı da bir halklar mezarlığına mı çevireceğiz, bir Rusya garnizonuna mı çevireceğiz; buna biz karar vereceğiz, Türkiye karar verecek ve Azerbaycan karar verecek ve Ermenistan karar verecek ama bu konuda irade koymamız gerekiyor değerli arkadaşlar, irade koymamız gerekiyor.

Bakın, bu meselede özel temsilcileri atadık, değil mi? Sayın Ruben Rubinyan ve Sayın Serdar Kılıç özel temsilciler olarak atandılar, görüşmelere başladılar. Ne dendi? “Türkiye-Ermenistan sınırını yılbaşına kadar açacağız.” dendi, değil mi? Yani, 2022 sonuna kadar açılacaktı. Niye açılmadı arkadaşlar? Niçin açılmadı? Bak, Karabağ'da, Azerbaycan topraklarında süren işgaldi otuz yıllık sebep. “O işgal bitsin, sınırı açacağız.” deniyordu, değil mi? Niçin açılmıyor? Çünkü “Rusya bunu henüz istemiyor, Azerbaycan da ‘Daha fazlasını elde ederim.’ diye bastırıyor, Türkiye'ye de ‘Gazi ucuza veriyorum, o yüzden sen bu sınırı açma.’” deniyor. Bu mudur bizim oyunumuz arkadaşlar? Oysa büyük bir ülkenin ne yapması lazım? “Hayır, bu sınır açılmalı, ilişkiler başlamalı; Ermenistan, Azerbaycan masaya oturup sorunlarını barış içinde diplomatik yollarla çözmeli.” dememiz esas değil midir? Ama hayır, bu konuda aktif bir rol almıyoruz, meseleleri Ruslara bırakıyoruz ve değerli arkadaşlar, ne oluyor biliyor musunuz...

Ermenistan'ı Karabağ'a bağlayan Karabağ'ın tek nefes borusu var, biliyor musunuz? Laçın Koridoru. Laçın Koridoru tam otuz bir gündür kapalı ve Karabağ'da 120 bin Ermeni şu anda açlıkla karşı karşıya. Biliyor musunuz, insanlar ölüyorlar, sağlık gerekçesiyle ölüyorlar ve çok yakında kıtlık nedeniyle ölecekler; elektrikleri kesiliyor, doğal gazları kesiliyor, bu soğukta perişanlıkla karşı karşıya bırakılıyor. Bu mudur bizim çözümümüz arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

GARO PAYLAN (Devamla) – İki halk arasına -Rusya'nın sokmaya çalıştığı- daha fazla nifakın sokulması mıdır bizim çözümümüz değerli arkadaşlar? Oysa oyunu biz kurabiliriz öyle değil mi?

Bakın, bu konuda Dışişleri Bakanına da Hükûmete de çağrı yaptım, Meclise de çağrı yapıyorum: Gelin, bu Laçın Koridoru'nun açılmasını biz sağlayalım, iki ülkeyi yeniden masaya oturtmayı biz sağlayalım, sınırın açılmasını biz sağlayalım değerli arkadaşlar.

Bakın, unutmayalım; bölgesel sorunların çözümü ne Washington'dadır ne Paris'tedir ne Londra'dadır ne Moskova'dadır; bölgesel sorunların çözümü tam bu coğrafyanın merkezinde, Ankara'dadır, Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Ama maalesef çoğunuz bunun farkında değilsiniz, tarihin size anlatmaya çalıştığı büyük sorumluluğun farkında değilsiniz. Büyük düşünmüyorsunuz değerli arkadaşlar, dar düşünüyorsunuz, dar düşündüğünüz için de bu sefalet, bu savaşlara mahkûm kalıyoruz ve hep beraber kaybediyoruz. Hep beraber kazanmak için hepinizi sorumluluk almaya davet ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Diyarbakır Milletvekili Garı Paylan'ın 370 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, çok uzun bir konuşmaydı hatibin konuşması fakat, hani, cevap niteliğinde söylenecek, konuşulacak şeyler var. Ancak şunun altını çizmek gerekiyor herhâlde -tutanaklara geçtiği için, rahatsız olduğumuz için söz aldık- yani yüz yıllık Türkçü, İslamcı, asimilist, asimileci bir devlet yönetimi yüzünden bu sıkıntıların içerisinde olduğumu ifade etmek ve yüz yıllık cumhuriyetimizde, özellikle 2023 yılında büyük bir bahtiyarlık içerisinde olduğumuz bir dönemde, bu dönemi âdeta insanlara

zulmedilen kara birtakım yıllar olarak ifade etmek son derece yanlış, en hafif tabirle, işte, kasıtlı olduğunu düşündüğümüz bir açıklama şekli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Buna “Bu cumhuriyet benim.” diyen, “Bu devlet benim.” diyen, “Bu ülke, bu devlet, millet birlikte bu mücadeleyi verdik ve bu devleti kurduk.” diyen herkesin aynı tepkiyi göstermesi gerektiği kanaatindeyim. Şimdi, işte, kendi dedesinin ifadesiyle “Eşek olursan semer vuran çok olur.” Evet, bu, bizim bir deyimimiz, bir atasözümüz. Bunları bizler de biliyoruz ancak Türkiye’nin... “Eşek olmayalım.” ifadesini yanlış, haddini aşan bir ifade olarak görüyoruz. Türkiye, tarih boyunca, özellikle millî mücadele döneminde, daha sonrasında, işte, birtakım emperyalist odakların Türkiye’nin iç dinamiklerini bozmaya yönelik girişimlerinde, vesair birtakım saldırılarında kendisine vurulmaya çalışılan semeri, Türkiye’ye karşı böyle bir muamele yapılma ihtimalini göz önünde bulundurarak milletin, devletin koymuş olduğu tavır sayesinde o semeri bize vurmaya çalışanların sırtına vurmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Dolayısıyla bu hadiseleri doğru okumakta, doğru izah etmekte yarar vardır.

Ankara merkezli siyaset, Ankara merkezli diplomasi, dünyaya Ankara’dan 360 derece bir bakış açısıyla yaklaşmak, bizim Genel Başkanımızın ifade ettiği gibi Selçuklu kartalı gibi bir başı doğuya, bir başı batıya bakar şekilde bir siyasi anlayışla hareket etmek bizim de temel felsefemizdir. Ancak burada bütün kötülükleri veyahut da kötülüklerin sahibi olarak Türkiye’yi veya acziyeti sayesinde bütün bu sıkıntılar bu coğrafyaya gelmiş gibi göstermek Türkiye’ye yapılabilecek en büyük haksızlıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Türk milleti bu coğrafyada etrafındaki bütün devletlere ve milletlere nazaran son yüzyılda en fazla kırıma uğramış, en fazla kıyımına uğramış, en fazla acı çekmiş bir millet olarak hâlâ kurmuş olduğu devlette ve Anadolu coğrafyasında, etrafına da faydalı olacak adalet ve merhamet duygularıyla yaklaştığı bir, süreçte, güçlü olmaktan başka bir çare olmadığını idrak etmiş; bağımsız siyasetin, bağımsız politikanın, insan merkezli bir diplomasi anlayışının ancak güçlü, kudretli ve hiçbir şekilde gücü tartışılmayan, caydırıcı bir ülke olmakla mümkün olduğunu görerek bu yönde hareket etmektedir. Dünyanın kuralının bu olduğunun farkındayız fakat Türkiye’nin bu yönde kapasitesinin artması, bu yönde gücünün artması, anlaşılıyor ki dostane sohbetlerde konuşuyormuş gibi gözüküp de bundan çok ciddi rahatsızlık duyanları görmemize sebep oluyor. Bu noktada Türkiye’nin yolu doğru bir yoldur. Türkiye’nin güçlü olması demek, bölgede adaletin, huzurun varlığı demektir; insanların huzur içerisinde, onurlu bir şekilde yaşaması demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Türkiye sadece kendi topraklarında değil, çevresinde ve gönül coğrafyasında da bu manada bir düzenin tesis edilmesi için her zaman samimi katkı sağlayan bir devlettir. Bunun altını çiziyorum, saygıları sunuyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Bülbül sözlerimi çarpıtarak Türkiye Cumhuriyeti’ne bir laf etmişim gibi bir algı yarattı. Sataşma...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır, çarpıtmadım.

BAŞKAN – Bir cevap...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tamam da ben sözünü aktardım, sözünü aktardım ben.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bülbül, kendimi katarak bütün ifadeleri kullandım. Ben de bu ülkenin bir vatandaşıyım ve hep beraber bu yaşadıklarımızdan sorumluyuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – “Vatandaş değilsiniz.” demedik.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ve şunu da söyleyeyim: Ben Türk milliyetçiliğini de suçluyorum, Ermeni milliyetçiliğini de suçluyorum, Yunan milliyetçiliğini de suçluyorum, Arap milliyetçiliğini de suçluyorum çünkü bütün milliyetçilikler kan dökmüştür arkadaşlar. Bütün milliyetçilikler mesela “Bu coğrafya Türk’ün.” demiştir, Kürt milliyetçisi bazıları “Bu coğrafya Kürt’ün.” demiştir, Ermeni milliyetçisi bazıları da “Bu coğrafya Ermeni’nin.” demiştir, Azeri milliyetçisi bazıları “Burası yalnızca Azeri’nin.” demiştir.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığının ne olduğunu bilmiyorsun sen.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ben de şunu diyorum, biz şunu diyoruz: Burası ortak vatanımızdır. “Burası benim.” “Burası senin.” dediğimiz sürece kan dökmeye, birbirimizi kırmaya, dökmeye devam edeceğiz değerli arkadaşlar.

İşte, milliyetçilikler yıkıcıdır. Ulus devletler Avrupa’da da çıktı, 2 dünya savaşı yaşattı, 100 milyondan fazla insanı öldürdü ama sonra ders çıkardı yaşadıklarından, demokratik yönetimlere doğru geçti ulus devletler...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Geç bunları, geç.

GARO PAYLAN (Devamla) – ...ve şimdi birbirlerini kırmıyorlar; çoğulcu demokrasiler kurdular; birbirlerine saygısı olan, birbirinin inancına, kimliğine, diline, kültürüne saygısı olan demokratik yapılar kurdular. Bizim de tarihten ders çıkararak -şimdi aynı Avrupa’da olduğu gibi- demokratik, çoğulcu, birbirine saygısı olan yapılar kurmamız lazım. Aksi takdirde değerli arkadaşlar, on iki bin yıllık medeniyetimize ihanet etmiş olacağız. On iki bin yıllık medeniyetimize ihanet ediyoruz. O yüzden diyorum, kendimi de katıyorum: Eşeklik etmeyelim, bize semer vurmasınlar.

Bak, coğrafyamızı Amerika ve Rusya sarmış Sayın Bülbül. Amerika ve Rusya bütün coğrafyamızı, Türkiye’nin etrafını sarmış. Ben bunda büyük bir tehdit görüyorum, siz bunda tehdit görmüyor musunuz?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Görüyoruz, görüyoruz.

GARO PAYLAN (Devamla) – Onlar yalnızca halkları birbirine kırdırarak kendi hegemonyalarını sürdürüyorlar; bu oyunu bozmalıyız. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, bize de bir sataşma oldu bu noktada.

BAŞKAN – Sataşmadan ziyade bu, biraz, sanıyorum...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yok, “Milliyetçilik kandır.” dedi ya, “Kan dökmektir.” dedi ya. Bizim parti programımız milliyetçilik üzerine kurulu ya Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbul.

3.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul’ün, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, bu, HDP’li hatibin ifade ettiği husus tarihî bir hatadır. Bir sefer, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş felsefesinin içerisinde milliyetçilik vardır. Bugün Cumhuriyet Halk Partisinin de altı okundan bir tanesinin milliyetçilik olduğunu biliyoruz. Milliyetçilik, sadece bir partiye veya siyasi anlamda bir güruha hasredilecek, onunla sınırlandırılacak bir husus değildir. Biz, bu vatan içerisinde vatanseverlik duyguları içerisinde olan, bu millete “Benim milletim.” diyen, “Bu memleket benim.” diyen kim varsa bunda şuur anlamında, tasasıyla tasalanan, sevinciyle sevinen kim varsa bunu biz bu milletin bir parçası olarak görürüz, hiç kimseyi de bu noktada ayırmayız. Burada bir ırk yoktur, burada bir mezhep yoktur, burada bir etnisite yoktur. Bu, sosyolojik anlamda, zaten çok uzun yıllardır tarif edilmiş bir hadisedir. Bizim milliyetçiliğimiz, kaynağı Batı’da olan ve kan ve gözyaşından ibaret, buna sebep olan ırkçılıktan başka bir meseledir. ırkçılıkla milliyetçiliği birbirine karıştırmak da çok büyük bir sıkıntıdır.

Şimdi, Türkiye’nin millî anlamda değerlendirdiği, millî anlamda bir devlet kurduğu bir ortamda, geçmişte Ermeni çetelerinin yapmış olduğu Ermeni çeteciliklerinden, Rumların yapmış olduğu çeteciliklerden bahsederek bunlar birbiriyle bağdaşır hususlar değildir. Şimdi, kan ve gözyaşı yaşatan, getiren hususlar bunlardır. Türk milletinin nerede bu anlamda kan ve gözyaşına sebep olduğunu söyleyebiliriz? Bu noktada, Türk milletinin hakkını da herhâlde teslim etmemiz gerekiyor bu hususta.

Avrupa’yla alakalı olarak değerlendirmeler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Efendim, bir dakika müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Sataşma efendim, sataşma.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bir dakika müsaade ederseniz, bir daha yerimden söz almayayım.

BAŞKAN – Siz “sataşma” dediniz ama.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bu konu önemli ama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Başkan binde bir kürsü kullanıyor, bu olur yani.

BAŞKAN – Buyurunuz, buyurunuz.

Siz “sataşma” dediğiniz için efendim.

Buyurunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Şimdi, Avrupa devletleriyle alakalı yapmış olduğunuz değerlendirme, Avrupa’ya özenme veya Avrupa’yı bu noktada bir model alma ise ayrıca bir sıkıntı olarak biz değerlendiririz. Ankara merkezli bakışın Avrupa’yı bu manada değerlendirmesi büyük bir sıkıntıdır, büyük bir yanlışlıktır. Zira bugün dünyada Fransa’sından İngiltere’sine, Hollanda’sına, İspanya’sına, Avrupa’da, dünyadaki emperyalizmin tarihi eğer yazılacak olursa -bunu Garo Paylan da çok iyi bilir fakat nedense konuşmaz- sadece başkentlerden bahsetmektense onların kendi aralarında kurdukları aldatma olan o demokratik düzenin başka insanların kanı ve gözyaşı üzerinden, onların varlıkları üzerinden tesis edildiği şerhini düşerek bunları anlatmak lazım. Bu noktada, bu özelliği ortaya koyduğunuz zaman sıkıntı ortadan kalkar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bizim model olabileceğimiz, bizim model alabileceğimiz şey; bizim kendi değerlerimizdir, medeniyet değerlerimizdir. Bu medeniyet değerlerinin içerisinde Ermeni kardeşlerimizle, efendime söyleyeyim, Rum kökenli kardeşlerimizle, Müslim’iyle gayrimüslimiyle bu memlekette, bu coğrafyada tarihsel anlamda paylaştıklarımızın hepsi mevcuttur; bunu dışlayan veya onun dışında bir başka yaklaşım getiren kimse yoktur. Bu anlamda bir sorgulamaya girdiğimiz zaman bunun sonucunun çıkması mümkün değildir. ırkçılık bu noktada büyük bir tehlikeydir ama milliyetçilik bu memleketi bir ve bir arada tutacak olan bir çimentodur, bir harçtır. Bu tehdit değil, temelinde insana, insan sevgisine dayanan çok önemli bir meseledir; bunu ifade etmek istiyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oluç...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul’ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, çok güzel bir tartışma oluyor şüphesiz fakat tabii ki bu tartışmayı burada çözmemiz, bitirmemiz mümkün değil ama şunu söyleyeyim: Elbette ki Milliyetçi Hareket Partisi ile bizim partimizin bu konulardaki teorik yaklaşımı ve tarihsel bakışında farklılıklar vardır; bu çok doğal. Hem milliyetçilik konusunda hem ırkçılık konusunda milliyetçiliğin pozitif bir milliyetçi anlayışı vardır ama çok negatif bir milliyetçi anlayış da vardır ve bu, dünyanın birçok yerinde insanlık açısından çok ciddi bedellerin ödenmesine neden olmuştur. Ama bu tartışmayı bu şekilde sürdürülem diye söylemiyorum, bir cevap da kullanmıyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yok, sataşma falan yok bizim partimizden.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yok yok, hayır.

Sadece hani bu, güzel, iyi bir tartışma, ilerletici de olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Keşke böyle bir oturum açabilsek burada ve çok demokratik bir şekilde bu konuları hep birlikte konuşabilsek yani güzel olurdu, sadece onu kayıtlara geçirmek istedim. Yani farklı tarihî ve teorik yaklaşımlarımız vardır, bu da doğaldır. Bunun için herhangi bir tartışmanın kilitlenmesine de ihtiyaç yoktur, sadece kayıtlara geçirmek için bunu söyledim.

Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4736) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayı:370) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIROZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün uluslararası anlaşmalar için bir aradayız. Her biri ülkemizin çıkarları açısından önemli, her biri bu ülkede yaşayan 84 milyon insanımızın güvenliği, huzuru ve refahı açısından önemli. Doğal olarak, bu anlaşmaları imzalayanların Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil eden isimler olarak, işte Cumhurbaşkanının, işte Meclis Başkanının, bakanların, hepsinin omuzlarına da önemli bir sorumluluk yükleniyor. Bunu neden anlatıyorum? Tabii ki gündemde önümüzdeki anlaşmalar üzerinde de konuşacağız ama önce değinmek istediğim önemli bir mesele var. Bu anlaşmalar yapılırken anlaşma yaptığınız ülkenin iç işlerine karışmamak ilkesi çok önemlidir. Biz bunun ülkeye, milletçe zararlarını nerelerde gördük, hatırlayalım.

İşte, Suriye'de gördük: "Esad gitsin, İhvacılar gelsin." dediniz, olan ülkemize oldu, gelenler Türkiye'ye geldi. Kim geldi? Eli kanlı teröristler elini kolunu sallayarak ülkemize geldi; asker, sivil yüzlerce canımızı şehit verdik. Başka? 5 Milyon Suriyeliyi getirip başımıza sardınız. Şimdi, seçim yaklaşınca "Gönderiyoruz." havalarındasınız; siz bunu yapamazsınız. Çıkmış "500 bin kişiyi gönderdik." diyorsunuz; ya Türkiye'de doğan 1 milyon çocuk ne olacak? Bu işin ana sorumlusu sizsiniz, siz bu işi çözemezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Başka nerede gördük? Başkalarının iç işlerine karışmanın başımıza açtığı sorunları nerede gördük? Mısır'da gördük. "Darbeci Sisi gitsin, Mursi gelsin." diyordunuz. Mursi'nin yolundan giden İhvacıları Türkiye'den kovdunuz, "Kardeşim Sisi" deyip kol kola girdiniz. Hani ilke, hani Rabia? Hepsu unutuldu tabii.

Başka nerede gördük? Irak'ta gördük. Oraya da müdahale edip hükümet kurmaya kalktınız, elinize yüzünüze bulaştırdınız. Ve tabii, işte Libya'da izlenen politika. Biz her seferinde bu kürsüden ne dedik? "Eğer Türkiye'nin ulusal çıkarlarını düşünüyorsanız, aman, savaşı iki taraf arasında taraf tutmayın, özellikle de askerî olarak taraf tutmayın." dedik ve oraya asker gönderilmesine karşı olduk, hâlâ da karşıyız, bu iktidar ise hep taraf olmayı tercih etti. Peki, taraf oldu da ne oldu? İşte son gelişme ortada: Geçen yıl Libya Hükümetiyle yaptığınız enerji anlaşmaları. Siz daha anlaşmayı bu Meclise getiremeden Libya yargısı tarafından askıya alındı, iptal edildi çünkü siz taraf tuttuğunuz ve tuttuğunuz tarafa askerî destek sağladığınız için karşı taraf her türlü imkânı seferber etti. Bu çift başlılık içinde Libya Parlamentosundan da geçmesi ve yürürlüğe girmesi mümkün değildi. Daha önce yaptığınız, deniz yetki alanlarını belirleyen anlaşma da, biliyorsunuz, Libya tarafından yürürlükte değil; Parlamentolarından geçmedi.

Değerli milletvekilleri, biz bu uyarıları size başta yaptık; ben hatırlıyorum, Grup Başkan Vekilimiz Sayın Engin Altay ve milletvekili arkadaşlarımla bu kürsüden defalarca uyardık, "Yapmayın, etmeyin; bu çatışmaya, bu ikiliğin içine girmeyin; taraflardan birisine asker göndermeyin." dedik. "Ülkemizin çıkarlarını, askerimizin güvenliğini riske atmayın." diye söylediğimiz sözleri bile çarpıtıp bizi askerle karşı karşıya getirmeye bile çalıştınız. Ama ne oldu? Gerçeklerin er ya da geç ortaya çıkma gibi bir huy vardır değerli arkadaşlarım.

Bir: İmzaladığınız ve bizim de desteğimizle bu yüce Meclisimizden geçen ilk anlaşmayı yani deniz yetki alanlarını belirleme anlaşmasını hâlâ Libya Meclisi onaylamış değil. Nereden biliyoruz? İşte, AK PARTİ'li, MHP'li Dışişleri Komisyonu Başkanı ve üyeleri şahit; bizler de öyle. Buraya geldi Libyalı parlamentolar, mevkidaşlarımız ve dediler ki: "Biz bu anlaşmayı görmedik bile, Meclisten geçmedi. Seçimler olsun, sonra bakarız."

Şimdi, değerli arkadaşlarım, ülkemizi böyle bir duruma sokmaya ne hakkınız var? İtibarımızı bu kadar zedelemeye kimsenin hakkı yok değerli arkadaşlarım. Bir anlaşma imzalıyorsunuz, bölünleniyorsunuz ama muhabatınız, anlaşmanın onay sürecini tamamlamış değil. Neden böyle? Çünkü siz o deniz yetki anlaşmasını yaparken taraflardan birini askerî olarak destekleyecek bir de askerî iş birliği anlaşması yaptınız, "Yapmayın, etmeyin." dememize rağmen. Siz, iç savaş yaşanan bir ülkede askerinizle taraf tutacaksınız, sonra da diğer tarafın yaptığınız tüm anlaşmalara rıza göstermesini bekleyeceksiniz(!) Olmazdı ve nitekim olmadı.

İkincisi: Son olarak imzaladığınız ve hâlâ ne Meclise ne de biz muhalefet partilerine, liderlerimize bilgi verme ihtiyacı dahi duymadığınız son anlaşma vardı; o da Libya'da askıya alındı. Kaç ay olmuş? Bakın, fotoğrafı burada, durumun vahametini bakınız. Türkiye Cumhuriyeti'nin Dışişleri, Savunma, Enerji ve Ticaret Bakanları, Genelkurmay Başkanı, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü, İletişim Başkanı, hepsi atlayıp gidiyor, anlaşmaları imzalıyor ve bizim Meclis olarak ne zaman haberimiz oluyor biliyor musunuz? O anlaşma Libya'da yargı tarafından iptal edildiğinde tüm dünyayla birlikte duyuyoruz. Şimdi soruyorum değerli arkadaşlarım: Böyle bir tutum uygun mudur? Reva mıdır Gazi Meclisimize, yüce Meclisimize? Buradan çağırda da bulunuyorum, o anlaşmaları kim imzaladıysa Dışişleri Bakanı orada, Savunma Bakanı orada, Enerji Bakanı orada, Ticaret Bakanı orada, Cumhurbaşkanı danışmanı orada; gelsinler Meclise bilgi versinler. Biz mecbur muyuz bu fiyaskolarınızı, bu rezaletlerinizi yabancı ajanslardan okumaya? (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, görün, ülkemizi içine düşürdüğünüz vahim durumu; hamasetle, hesapsız uygulanan dış politikanın ülkemizi ne kadar sıkıştırdığını görün. Biz bunları gördükçe üzülmüyoruz; ülkemiz adına, dış politikamızın düşürüldüğü konum adına üzülmüyoruz ama sizin umurunuzda bile değil, umurunuzda olsa bir kez olsun ama bir kez olsun bizi dikkate alırdınız; ne gezer!

Bakın, Suriye'de on bir yıldır dinlemediniz Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun çağrılarını, İhvacılık uğruna burnunuzun dikine gittiniz. On bir yıl önce yapacağınız işi yani Suriye'yle konuşma işini bugün yapmaya çalışıyorsunuz. Onu da beceremiyorsunuz, Rusya'nın aracılığına muhtaç hâle geldiniz. Tatil arkadaşınız Esad, "katil Esed" olmuştu, şimdi yeniden "dostum Esad" olacak ama orada da sorun var. Bir yandan Esad'ın peşinden koşuyorsunuz, bir yandan onu devirmeye çalışanlara güvenceler verip tatmin etmeye, sakinleştirmeye çalışıyorsunuz. On iki yıldır maaş verip beslediğiniz rejim muhalifleri şimdi tepkili size. Bakan Çavuşoğlu sakinleştirmek için çağrı yapıyor "Rejimle yapacağımız siyasi görüşmeler öncesinde muhalefetle de görüşeceğiz." diyor. Başka ne diyor? "Biz, muhalefetin garantörüyüz." diyor, tekrar ediyorum "Biz, Suriye muhalefetinin garantörüyüz." diyor.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, ne zaman, hangi uluslararası anlaşmayla Suriye muhalefetinin garantörü oldu? Genel Başkanımızın yurt dışı ziyaretlerine dil uzatanlar, o ziyaretlerden hainliğe kadar çıkarımda bulunanlar çıkın konuşun, bu ne demek, komşu ülkenin muhalefetinin garantörü olmak ne demektir? Hani iç işlerine karışmama ilkesi nerede kaldı? Çıt yok.

Değerli arkadaşlarım, bu sözlerden anlıyoruz ki sadece biz değil, bunları dinleyen tüm dünya da görüyor ki bu saray yönetimi, bu AK PARTİ ve destekçileri hiç ama hiç akıllanmamış, akıllanmayacak. Esad'a yapılan şirinlikler, bakan göndermeler, aracı koymalar, Sisi'ye yapılan şirinlikler, el sıkışıp mango suyu içmeler, dün "hain" dedikleriyle, "15 Temmuzun arkasında" dedikleriyle canciğer kuzu sarması kucaklaşmalar, bunların hepsi ama hepsi göstermelik, şu seçimleri atlatma derdindeler. Zaten dış politikada ne çekiyorsak sizin bu iç politika ve koltuk kaygınızdan çekiyoruz. Dış politikada her adımı, her kararı iç politika malzemesi yaptığınız, seçim malzemesi yaptığınız için Türkiye böylesine yalnız, böylesine dünyadan dışlanmış hâlde, böylesine Ege'de, Akdeniz'de, Orta Doğu'da çıkarlarımızı koruyamaz hâldesiniz.

Değerli milletvekilleri, dış politikada yaşanan tüm fiyaskoların tek sorumlusu yürütülen ideolojik, İhvacı, mezhepçi, maceraperest dış politikadır. Siz ne kadar "Biz tövbe ettik, döndük." deseniz de dünya artık size güvenmiyor, Doğu'suyla Batı'sıyla güvenmiyor. Bir tek Putin, evet, bir tek Putin ki o da ambargo altındaki ülkesine Türkiye sayesinde nefes aldrabildiği, suç ortağı

oligarkların yatlarına liman bulabildiği ve Türkiye sayesinde hâlâ NATO'da, Batı'da gedik açabildiği için sırtınızı sıvazlıyor. Buradan, iktidar partisindeki arkadaşlarımıza soruyorum: Dünya size nasıl güvensin? Ülkesinde demokrasiyi hiçe sayan, yargıyı siyasetin baskısına almış, denge ve denetlemeyi yok etmiş, millet iradesini yok sayan bir iktidara nasıl güvensin?

Bakın, elimde bir Dışişleri Bakanlığı açıklaması var, bu hafta yapıldı. Ne diyor? Brezilya'daki seçimlerde, biliyorsunuz, Devlet Başkanı değişti; yönetimdeki Jair Bolsonaro seçimi kaybetti, rakibi Lula da Silva kazandı ama Bolsonaro taraftarları seçim sonuçlarını kabul etmedi, Brezilya'da Kongre ve Anayasa Mahkemesini bastılar. Ankara'dan Dışişleri Bakanlığımız açıklama yapıyor: "Brezilya'da halkın iradesini yansıtan seçim sonuçlarına ve demokratik süreçlere saygılı olunması önem taşımaktadır." diyor. Başka? "Brezilya Devlet Başkanı Lula da Silva Hükümeti ve Brezilya halkıyla dayanışma içerisindeyiz." diyor. Bakın siz şu işe! Saray Hükümeti, Brezilya'daki seçimin sonuçlarına, orada, Brezilya halkının iradesine, maşallah, çok saygılı. Tabii ki Lula'ya destek olalım, seçilmiş bir Devlet Başkanı var ortada. İyi ama adama sormazlar mı, "Sen Brezilya'da demokrasi havarisi kesileceğine önce kendi ülkeni bak, Brezilya'ya gelene kadar İstanbul'da millet iradesine sahip çık." demezler mi? "Önce, İstanbul'da 2019'daki seçim sonuçlarına saygılı ol. Kayyum atadığın 48 il ve ilçede millet iradesine saygılı ol." deseler ne diyeceksiniz? (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, bir değil, iki değil, üç değil, tam dört kumpas çıktı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız İmamoğlu'na karşı yapılan. Ne için? Yandaş giden rant hortumlarını kestiği için; her gün başka suçlama, her gün başka iftira. 16 milyon İstanbullunun seçimini o kadar dert ettiniz ki kendinize, neredeyse her gün ayrı bir kumpas davası başlatıyorsunuz. Adama sormazlar mı "Sen önce kendi seçim sonucunu, hezimetini içine bir sindir de öyle gel." diye. Brezilya'da Lula'ya sahip çıktığınızı kadar İstanbul'da İmamoğlu'na da sahip çıksanız; çıkamazsınız. Görüyorsunuz, nereye baksanız çifte standart, nereye baksanız ilkesizlik.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, önümüzde Pakistan'la yapılan bir ticaret anlaşması var. Pakistan bizim çok değerli dostumuz, kardeşimiz "Cive Pakistan" köklü dostluklarımızın olduğu bir ülke. Pakistan'la ilişkilerimizin gelişmesini, uluslararası forumlarda birbirimizi ilgilendiren konularda ortak çıkarlarımız için hareket edilmesini Cumhuriyet Halk Partisi olarak destekliyoruz, Pakistan'la her zaman dayanışma içinde hareket edilmesinden yanayız. Geçen yıl yaşanan o büyük sel felaketinde dünyanın dört bir yanından ülkeler Pakistan için seferber oldu, bir kez daha "Geçmiş olsun." diyoruz. O afette afetzedeler için ülkemizden de yardım gönderildi, heyetler gitti; emeği geçenlere buradan teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, Pakistan'a verdiğimiz önem nedeniyle, ülkemizin ticaretine verdiğimiz önem nedeniyle bu anlaşmaya şerh düşmedik ama bu demek değildir ki burada sıkıntılı bulduğumuz konular bulunmuyor. Aslında bu sıkıntılı bulduğumuz konular sadece Pakistan'la yapılan anlaşmaya özel de değil. Tarım ve hayvancılık alanında ithalat yaptığımız; buğday için, mısır için, canlı hayvan için gümrükleri sıfırladığımız tüm anlaşmalarda biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu konuyu sürekli gündeme getirmeye çalışıyoruz.

Değerli milletvekilleri, kendi ülkemizde çiftçimiz on yıllardır emek verdiği toprağına küstürülmüş durumda, artan maliyetler nedeniyle üretimden vazgeçmiş durumda. Artık kesecek hayvan, içecek süt bulamıyorsa, bir yıl önce kilosu 5 liraya satılan yoğurt şimdi 25 liraya çıkmışsa, 20-30 liraya satılan peynirin kilosu 150 lira ise, 50-60 liralık tereyağı 200 liraya dayandıysa biz bu tarım ürünleri ithalatına göz yumamayız değerli arkadaşlarım. Biz elbette Pakistan'la ticaretimiz gelişsin, sanayimiz gelişsin isteriz, istiyoruz ama bakın, diğerlerinde olduğu gibi bu anlaşma kapsamında da Pakistan'a verilen, Türkiye'ye gümrüksüz tarımsal ürün satışı tavizleri bulunmakta. Anlaşmayla mısır, pirinç, hurma, bağırsaklar ve gıda müstahzarlarını kapsayan 261 ürün listesinde gümrük vergilerinin sıfırlanması söz konusu.

Değerli arkadaşlarım, Pakistan'dan mısır gelsin, pirinç gelsin; Rusya'dan, Brezilya'dan buğday, şeker gelsin; Hırvatistan'dan arpa gelsin; Amerika'dan mısır, Çin'den fasulye, Kanada'dan mercimek gelsin diye siz taviz verirken, ithalat anlaşmaları imzalarken Anadolu'muzda tarım yok oluyor, çiftçilerimiz feryat ediyor, kan ağlıyor. Daha iki gün önce, Milletvekilimiz Sayın Jale Nur Süllü'yle Eskişehir'imizin Çifteler ilçesinde çiftçilerimizi dinledik. Çayımızdaki şekerin, tatlımızdaki şekerin ham maddesi pancar... Eskişehir'imizde, Anadolu'nun dört bir yanında binlerce pancar üreticisi var; her türlü zorluğa, ağır maliyetlere rağmen ekip biçmek istiyor, hem kendi kazansın hem ülke kazansın hem vatandaş şekersiz kalsın istiyor. Ama bu beceriksiz iktidar; tohum, gübre, mazot, ilaç, enerji maliyetlerinde yaşadığı olağanüstü zamlar yetmezmiş gibi şimdi de -dikkatle dinleyin- bu üreten, çalışan pancar çiftçilerimize yüz milyonlarca liralık ceza yazmış ki bu zalim iktidar. Ne cezası? Kötü cezası. "Şu kadar koton vardı, onu niye doldurmadın, al sana ceza." Çiftçinin alacağı üç kuruşu ipotek koyuyor, gasbediyorlar. Sırf bu yüzden, Sivrihisar'ımızda 2021 yılında 1.287 olan pancar üreticisi sayısı, 2022 yılında yarı yarıya azalarak 677'ye düştü.

Başka? Çiftçiler şikâyetçi. Abbashalimpaşa, Saithalimpaşa, Yıldızören, Zaferhamit, Körhasan, Gerenli, Eminekin ve diğer köylerden yüzlerce çiftçimize "Sen bundan sonra sulu tarım yapamazsın; pancar, mısır, ayçiçeği ekemezsin." diye mektup göndermiş Devlet Su İşleri. "Ekersen sana su vermeyiz." diye tehdit ediyorlar. Sakarya Nehri tarlaların dibinden akıyor ama o suyu kullanmasına izin vermiyorlar çiftçinin.

Dahası da var: Çifteler'de çiftçilerimizin on yıllardır ekip biçtiği vakıf arazilerinde meralardan aldığı kirayı yüzde 800, yanlış duymadınız, yüzde 800 artırmış bu devlet; 1.800 lira ödeyen çiftçiden şimdi 17 bin lira kira bedeli isteniyor. Bunun adı insafsızlık, bunun adı vicdansızlık değildir de nedir değerli arkadaşlarım, nedir?

İşte, bizim Çifteler'de onlarca köyde 2 binden fazla çiftçimiz, bir yandan işgaliye kira artışlarındaki fahiş zamlar karşısında, bir yandan kendilerine "Üretmeyin." dercesine kesilen kota cezaları karşısında, bir yandan dibinden geçen nehirden "Su kullanamazsın." tehditleri karşısında ne yapacağını şaşırılmış durumda.

Eskişehir böyle de gerisi farklı mı? Hayır, Anadolu'nun her tarafı aynı, Konya'sı, Afyon'u, Edirne'si, Erzurum'u hep aynı. Çiftçiler üretmek, her şeye rağmen üretmek istiyor, her şeye rağmen ekmek istiyor ama iktidarın umurunda değil.

Antalya'da, gördünüz, bir kadın besicimiz "1 bardak çay bile 5 lira ama 1 kilo süt 10 lira, biz destek bekliyoruz." diye derdini anlatmak istiyor, Erdoğan çıkıp ne diyor: "Bu hayvanları sana kim veriyor?" diye başına kakıyor; olmaz, değerli milletvekilleri, olmaz.

Anadolu'nun dört bir yanında besicilerimiz maliyetlerdeki artış nedeniyle süt ineklerini kesime gönderiyor, hâl böyleyken biz buradan Türkiye'ye, tarım ürünlerinin, hayvansal ürünlerin ithalatının önünü açan anlaşmalar geçirdikçe; kendi çiftçimiz yerine başka ülkelerin çiftçilerine imtiyazlar sağladıkça çiftçimiz, besicimiz öksüz kalıyor, yetim kalıyor, sahipsiz kalıyor.

Rakamlar korkunç... İnekler kesime gönderilince inek sütü miktarı sadece ekim ayında yüzde 10 düşmüş, tereyağı üretimi yüzde 27, içme sütü yüzde 24 azalmış. Hâl böyleyken besicimize yem desteği, saman desteği vermesi gerekenler "O inekleri sana biz verdik." diye üreticinin başına kakamaz. Madem inek veriyorsunuz, onu verirken o ineğin yemi, samanı için de destek verin, veteriner desteğini de verelim, ineklerini otlatacağı meraları peşkeş çekmeyelim.

Türkiye'de, resmî verilere göre kayıtlı çiftçi sayısı son beş yılda yaklaşık yüzde 29, son on yılda ise yüzde 55 civarında azalmış durumda; tarım alanları on yılda yüzde 5, on dokuz yılda yüzde 12 gerilemiş. Böyle giderse etten, süten, peynirden, yoğurttan sonra artık marketlerden arpa, buğday, pirinç, domates, mısır da alamayacağız. Artık çiftçinin, besicinin feryadına kulak tıkamayalım, göz yummayalım, başka ülkelere imtiyazlar sağlayacağımıza gelin, kendi çiftçimizi, kendi besicimizi destekleyelim, kalkındıralım, hem ülkemiz kazansın hem 84 milyon kazansın. Buradan bir kez daha sesleniyorum: Meclis olarak hepimizin

sorumluluğu var, iktidara her seferinde, bu anlaşmaları yapanlara her seferinde hatırlatma sorumluluğumuz var; bu ticaret anlaşmalarında Anadolu çiftçimizi, besicimizi üzen, onları canı gibi sevdiği toprağına küstüren, üretemez hâle getiren bu ithalat kararlarından vazgeçelim.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurunuz Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; Pakistan’la yapılması öngörülen anlaşmaya olumlu baktığımızı belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

Sözlerimi aslında ulusal hukuktan uluslararası hukuka götürmek suretiyle sürdürmek istiyorum. Anayasasızlaştırmanın on yılı nerede başladı? Anayasasızlaştırmanın zirve yaptığı dönem Gezi, demokrasinin postmodern mantığının ortaya konduğu dönemdir. On yılın son beş yılı burada geçti, burada aynı zamanda yasasızlaştırmaya da tanık olduk. Peki, başka neye tanık olduk son beş yılda? Esasen, uluslararası hukuktan uzaklaştırmaya yani uluslararası hukuk bakımından hukuksuzlaştırmaya tanık olduk. Neden ve nasıl oldu bu? Evrensel ölçekte İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, uluslararası ölçekte BM belgeleri açısından ve kıta ölçeğinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi yani insan hakları Avrupa anayasası, Avrupa Konseyi ve tabii ki Avrupa Mahkemesi kararlarını uygulamakla uzaklaştık. Bugün ihlal prosedürü devam ediyor, Türkiye’nin Avrupa Konseyi önündeki ihlal prosedürü ve hiçbir biçimde Avrupa Mahkemesi kararlarını, karşılıklılık ilkesine dayandırarak uygulamaktan kaçınamayız; bunu askerî dönemde bile yapmadık, zira bu bağlayıcıdır, insan haklarında karşılıklılık ilkesi geçerli değildir. Neden peki? Acaba anayasasızlaştırma sürecinde rol oynayan etken ne oldu? 2 büyük etken var: 2017 kurgusu ve 2018’de yürürlüğe konulmuş olan parti başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütme. Peki, burada acaba anayasal andın bir anlamı yok mu? Bunun için bir hatırlatma yapmak gerekir; doğru, Anayasa’da egemenliğe ilişkin hükümler var, devam ediyor; 6’ncı madde, 7’nci madde yasama yetkisinin kullanılmasına, 8’inci madde yürütmenin Anayasa’ya ve yasalara göre uygulama yapmasına ve 9’uncu madde yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığına ilişkin olmak üzere ama gelin görün ki ortak ant, Anayasa’ya, üzerine ant içtiğimiz metin gerek norm olarak gerek ahlaken gerek etik açıdan vekillerin çoğu tarafından ya isteyerek veyahut da belki 2017 kurgusu nedeniyle uygulanamaz durumda. Bu nedenle, aslında Anayasa’mızda madde 12 ve 74 arasındaki hak ve özgürlükler, dört bölüm altındaki hak ve özgürlükler geniş bir yelpazeye yayılmaktadır ve birçok Avrupa devleti anayasasından daha ileridir ama gelin görün ki 2017 kurgusu nedeniyle yasama, yürütme ve yargı ilişkileri yalnızca biçimsel kaldığından hak ve özgürlüklerin sistematik ve yaygın bir biçimde ihlal edilmesine tanık olmaktadır. Zira, yasama kendi gündemine hâkim olamamakta, özgür bir biçimde burada yasa oylaması yapamamakta; yargı bağımsız ve tarafsız bir biçimde karar verememekte ve yürütme belki tek kişi -yürütme tek kişi, siyaset yapan tek kişi- ama tek kişinin de ötesinde atanmış bürokratlar, Meclisin iradesini ve yargıların vicdani kanaatlerine göre karar verebilen olanaklarını büyük ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Bunun çok somut örnekleri var, bir örneğini biraz sonra sizinle paylaşacağım. Buradaki en büyük çöküş, en büyük kırılma şudur: Görev, yetki ve sorumluluk halkasının 2017 kurgusuyla kırılması. Evet, yürütme bir kişide fakat o kişi herhangi bir biçimde siyasal sorumluluğa sahip değil. Siyaset bir kişiye indirgenmiş bulunuyor yürütme olarak ama herhangi bir sorumluluk bulunmuyor; görev var, yetki var ama sorumluluk yok, hesap verebilirlik yok. O nedenle, biz buradan öneriyoruz muhalefet partileri olarak ama çoğunluk “Hayır, sizin önerilerinizi kabul etmeyiz.” diyor. “Peki, sizin önerilerinizi tartışalım.” diyoruz, “Hayır, bizim önerilerimizi tartıştırmayız çünkü dışarıdan geliyor o öneriler, biz aynen bunları kabul ettirmek durumundayız.” diyor. O nedenle burada bir müzakere süreci oluşmuyor, sayı haklılık ölçütü olarak alınıyor. Ne zamana kadar? Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilene kadar ama edildikten sonra da geçen hafta oyladığımız, önceki hafta oyladığımız yasada olduğu gibi Anayasa Mahkemesi kararı bile etkili olamıyor.

Şimdi, peki, burada nedir bu görev, yetki, sorumluluğu kıran halka? Bakın, Özlem Hanım hatırlayacaktır -diğerleri de vardı, Ramazan Bey de vardı galiba- ilk yasayı sayın vekiller, ilk yasayı 27’nci Dönemde 7145 sayılı Yasa olarak yaptık; OHAL’in üç yıl daha uzatılmasına dair yasa. Sabahlara kadar tartıştık, konuştuk. Bana, benimle dalga geçer gibi “Hocam, Anayasa dersi vermeyin.” dediler. Bu sabah bir karar yayınlandı; tabii, altı ay önce verildi de bu sabah yayınlandı. Özgür Özel hatırlayacaktır; önceki yıl, 16 Temmuz gecesini 17 Temmuzla bağlayan gece yirmi beş saat burada mesai yaptık, yirmi beş saat. 7333 sayılı Yasa; bunu birleştiriyor Anayasa Mahkemesi ve 10 kalemde çok önemli iptaller var. Peki, o iptallerin altında kimin imzası bulunuyor biliyor musunuz? Adama göre iş olarak telakki edilen, Anayasa Mahkemesine Yargıtay üzerinden gönderilen üye de ona “Evet, iptal edilmesi gerekir.” diyor. İşte, sayın vekiller, burada pasaportlar var, burada sökülen rütbeler var, burada üniversitelerinden atılan, üniversitelerine değil, başka üniversitelere gönderilmesi kararlaştırılan öğretim üyeleri var, burada askerî bölgede aramaya dair sınırların kaldırıldığı düzenlemeler var.

Burada, evet, 10 kalem çok önemli ama zamanım olmadığı için sayamayacağım, sonuncusunu okuyayım; 13’üncü madde. Biraz önce hak ve özgürlüklere yollama yaptım, hak ve özgürlükler var; en önemlisi 13’üncü madde, en çok da 13’üncü maddenin ihlal edildiğini Anayasa Mahkemesi saptıyor. Tabii ki 19’uncu madde var, tutuklama; 20’nci madde var, özel yaşamın korunması. Şöyle son kalem: “TMSF’nin kayyum olarak atandığı dosyalarla ilgili olarak hak, yetki, sorumluluk ve muafiyetleri düzenleyen kuralların yürürlüğünü uzatan kuralın belirlilik bulunmadığı gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.” Görüldüğü gibi, bunlar çok geç olmuştur. Şu çelişkiye bakın ya da rastlantıya bakın, Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonunun tarihe gömülmesine dair rapor da bugün yayımlandı; Anayasa Mahkemesi kararı ve OHAL’İK. OHAL’İK yani hukukun külliyyen küllendirildiği bir komisyon. Anayasa Mahkemesinin bu kararı olağanüstü hâl hukukunu belli ölçüde aşmaya yarayacak bir karardır ama çok geç olmuştur. Ders olur mu sayın vekillere, çoğunluğa, AKP-MHP koalisyonuna, Cumhurbaşkanlığı güç birliğine? Dilerim ders olur. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü bu gerçekten Türkiye’de beş yıldır hukuku donduran bir kurul, hukuk dışı bir kurul ve Anayasa Mahkemesinin beş yıllık gecikmeyle de olsa verdiği bu önemli karar.

Peki, o zaman, yaşadığımız süreç nedir? Yaşadığımız süreç... Evet, “Gündemine hâkimdir.” sözleri burada söyleniyor, burada Anayasa’ya bağlılığa ant içiyoruz ama biz ne gündemimize hâkimiz ne de Anayasa’ya uygunluk andımıza bağlı kalabiliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu itibarla, siyasal davaları, siyasal davalar zincirini 2023’e girerken çoğaltmış bulunuyoruz. İşte bunlardan biri... Geçen hafta İstanbul Büyükşehir Belediyesine ilişkin olarak ilk 2’sine değinmiştim. Şimdi, 3’üncüsü: Bu ihale sekiz yıl önce yapılmış oysa bu dosya yıllar önce müfettişlerce incelenmiş ve Danıştaya gönderilmiş, Danıştay idari açıdan incelemesini tamamlanmış ve sorun görmemiş; 3’üncü dava, İçişleri Bakanlığı tarafından tezgâhlanan 3’üncü dava. Burada bu sabah Sevgili Özgür Özel beyan etti onunla bağlantılı; somut kısımları atlıyorum. Trol ordusu komutanlarının, kendi müşavir görünümü emir erine verdiği ihaleler ve kamu kaynaklarının nasıl kullanıldığı ortada olduğu hâlde -ki bunu ayrıntılı olarak Özgür Özel açıkladı- böyle bir dava açılabilir ve 3’üncü halkası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Şimdi, peki, acaba nedir burada? 2023’e geldiğimiz zaman, 2017 kurgusu, bilindiği gibi, Anayasa kurgusu; istismarcı Anayasa değişikliği yapılarak demokratik düzen ortadan kaldırılmıştı. Peki, şimdi yeniden bir Anayasa gündemi var, seçime yönelik bir gündem söz konusu ve 2023 yılı siyasal münavebenin gerçekleşeceği bir yıl.

Siyasal münavebe aslında yalnızca sandığın kurulmasına değil, sandığa giden yolun demokratik siyaset ve demokratik toplum olarak açık tutulmasına bağlı. Şu anda tanık olduğumuz 2023 itibarıyla bütün yapılanlar, dokunulmazlıklar, Anayasa gündemi, siyasal davalar hep bilgi kirliliği eşliğinde, dezenformasyon eşliğinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, son bir teşekkür için...

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada yapılmak istenen, esasen 2023'te kurulacak olan sandığa giden yolun dikenlerle kaplanmasıdır. Zira bugüne kadar hep 18 Haziranda yapılacaktı; nereden çıktı mevsim kaygısı, mevsim kaydırması, nereden çıktı güncelleme? (CHP sıralarından alkışlar) Anayasa'da var mı böyle bir şey, var mı böyle bir şey? Hani Anayasa'ya ant içmiştik? Dolayısıyla biz burada kişi, parti, devlet birleşmesini görmediğimiz sürece, kişi, parti, devlet birleşmesinin demokratik siyaset önünde başlıca engel olduğunu görmediğimiz ve demokratik toplumu işletmediğini görmediğimiz sürece siyasal münavebe üzerinde içten bir biçimde, dürüst bir biçimde konuşamayız.

Bu nedenle, 2023 siyasal münavebenin ve demokrasinin yılı olsun dileğiyle hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.47

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

370 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin tümü üzerinde şahsı adına Denizli Milletvekili Ahmet Yıldız konuşacaktır.

Buyurun Sayın Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET YILDIZ (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; esasında bugün bir konuşmacının söylediği gibi Avrupa Konseyinden misafirlerimiz vardı, konuşmayı düşünmemiştik ama diğer hatipler tarafından söylenen bazı hususlar nedeniyle hem bilgi vermek hem cevap vermek gereği hasıl oldu.

Şimdi, öncelikle dış politika analizleri burada iyi oluyor Mecliste ve sık sık yapmak lazım. Fakat bu kadar da kendi ayranımıza ekşi demek biraz fazla oluyor, bizleri yurt dışında zor durumda bırakıyor. Eleştirinin de dozunu iyi ayarlamak lazım, iç politika saiklerinden uzak durmak lazım; ben öyle yapacağım konuşmamda.

Şimdi ilk olarak, çok yanlış anlaşılabilir diye düzeltmek istiyorum: Libya'yla yapılan son anlaşma gizli falan yapılmadı. Ben, Libya Dostluk Grubu Başkanıyım, dış politikayı genelde de takip ederim. Biz bunları basından okuduk, bu, bütün haberlerde yer aldı. Anlaşmaların yapılma ve onaya sunulma usulleri bellidir; yürütme yapar, onay gerektiriyorsa onay için Meclise getirir; önceden hiçbir anlaşmayı getirip Mecliste onay almak diye bir usul bugüne kadar zaten yok.

İkincisi: Bu anlaşmanın iptal edildiği de doğru değil; Trablus'taki Temyiz Mahkemesi yürütmeyi durdurmayla ilgili bir ara karar vermiş. Libya'daki karışıklıkta bunu da normal karşılamak lazım, çok olağanüstü bir şey değil bu, paniğe de kapılmamak lazım; biz arkasındayız, Libya Hükümeti arkasında, nihai karar değil.

Ayrıca, burada her zaman söyleniyor: "Libya'da anlaşmalar onaya sunulmadı, bizde niye sunuluyor?" Libya'daki olağanüstü durum nedeniyle, hiçbir ülkeyle imzalanan bu tür metinler Temsilciler Meclisinde onaya sunulmuyor; Libya'daki durum bu. Birleşmiş Milletler de bu tür eleştirilere karşı bunu zaman zaman teyit etmek gereğini duyuyor; Trablus'taki Hükümetin meşruiyetini, bu tür metinleri imzalama yetkisi olduğunu onlar da teyit ediyor. Dolayısıyla, bizim için de önemli olan ama bizim kadar Libya için de önemli olan, onların da haklarını koruyan bu anlaşmalar üzerinde şüphe yaratmak doğru değil.

Bir düzeltilmesi gereken husus da -bu, geçmişten kalan bir söylem- evet, bir zamanlar Libya'da ilişkilerimiz sadece batıyla idi çünkü boğu tarafı Birleşmiş Milletler süreci hilafına saldırgan bir tutum içindeydi ama bu büyük ölçüde değişti. Şimdi, artık yürütmemiz, makamlarımız batıyla da ilişki içinde, Birleşmiş Milletler yolunu takip ediyor ama doğuyla da temaslarımız sürüyor, inşallah biz de Dostluk Grubu olarak ilk fırsatta Bingazi'yi ziyaret edeceğiz yani doğuyu ziyaret edeceğiz.

İkincisi, gene benim görev alanım olduğu için Avrupa Konseyi konusu. Evet, Türkiye'nin bazı sorunları olduğu kesin ama bir imaj problemi olduğu da kesin. Bunun önemli bir kısmı diyalog eksikliğinden kaynaklanıyor. Allah'a şükür, biz, bütün partilerden heyetimiz, bu eksikliği bir ölçüde giderdik Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde. Hiçbir zaman, ben Heyet Başkanı olarak veya bizim heyetimiz "Başkaları uygulamıyor diye biz de AİHM kararlarını uygulamayacağız." demedik. Sadece bize yapılan ayrımcı muameleler karşısında onları da hatırlattık. Bugün de Avrupa Konseyi rapörtörleriyle, Adalet Bakanlığımızın temsilcileriyle görüştük, oradan da rakamı hatırlıyorum, Türkiye'nin AİHM kararlarını uygulama ortalaması yüzde 89, Avrupa Konseyi ortalaması yüzde 80. Tabii ki bazı eleştiriler var ama ona benim cevabım her zaman: Bunu Türk yargısı düzeltecektir, Türk yargısı çözecektir. Görüşmelerin özeti aslında şu: Evet, sorunlar var onların da söylediği, bizim de aslında anlatmaya çalıştığımız ama onların da idrak ettiği; evet, bu ihlal süreci var ama onlar da farkında ki Türkiye'siz bir Avrupa Konseyi olamaz, Türkiye de Avrupa Konseyi dışında olmamalıdır; bu anlayış için de denetim sürecini götürüyoruz.

Tabii, bulunduğumuz parlamenter ortamlarda gerek AKPM de gerek NATO Parlamenter Asamblesinde Ermenistan-Azerbaycan tartışmalarına biz de şahit oluyoruz, her zaman gündemi işgal ediyor. Biz hiçbir zaman orada da Ermenistan karşıtı bir söylem içinde olmadık, doğru söylem içinde oluyoruz. Bir doğru var ki o da herkesin kabul ettiği, artık bu anlaşmadan sonra Azerbaycan'da bir tek Ermeni askeri olmamalıdır. Aksi takdirde nasıl olacaktır, döşediğiniz mayınların haritasını vermezseniz Azerbaycan size nasıl güvenecektir?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Verdi, verdi.

AHMET YILDIZ (Devamla) – Çoğunu vermedi, çoğunu vermedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsini verdi, hepsini verdi. Yanlış biliyorsunuz.

AHMET YILDIZ (Devamla) – Ama biz gene de Ermenistan heyetiyle, heyet başkanı Sayın Rubenyan'la da diyalogumuzu sürdürüyoruz yani doğru olan bir şey var ki bölgede barış, iş birliği herkesin lehine ama bunun da şartları belli. Artık Ermenistan'ın da onda ısrar etmemesi gerekir. Doğru, adres Ankara'dır, İstanbul'dur. İnşallah, onlar da bunun farkındadır.

Bir başka konu -ona üzöldüm- tabii, Türkiye'nin enerji "hub"ı, doğal gaz "hub"ı olma hedefi aslında hem coğrafyasından kaynaklanıyor hem bölgesel çıkarlarından kaynaklanıyor hem de dünyadaki ihtiyaçtan kaynaklanıyor. Bu yeni değil, biz buna Bakü-Tiflis-Ceyhan'la başladık, maalesef Ermenistan bu sorun nedeniyle bunların dışında kaldı. O zaman da deniliyordu ki: "Bu

olmaz.” Özellikle bütün Avrupa ülkeleri diyorlardı ki: “Böyle bir hat olmaz, biz bunu istemeyiz, kârlı değil, güvenli değil.” Ama oldu, şimdi bütün dünyanın istifadesinde. Aynı şekilde TANAP’ı yaptık. Sayın Erozan’ın dediğine şaşırdım; nasıl Türkiye’nin imkânı yok, hukuki altyapısı yok? Bence hepsi müsait. Tabii ki çaba gerektiriyor. İnşallah, Türkmen gazını da Kazak petrolünü de Türkiye üzerinden hatlara dâhil ederek Türkiye’nin bu konudaki konumunu güçlendireceğiz. Bakın, buna artık kimse itiraz etmiyor, Avrupa da bunu istiyor. Yaptırımlar var şu anda ama inşallah bunlar da savaş bittiğinde çözülmüş olacak.

Şimdi, diğer bir konu: Tabii, dış politika eleştirilerini hepimiz dikkate alalım, bunlar önemli şeyler fakat bir şey var ki son bir yıldır muhtemelen sizin partinizden arkadaşlar da bulundukları parlamenter komisyonlarında kendilerini daha iyi hissediyorlar çünkü Türkiye’nin itibarı gerçekten arttı. Türkiye’nin sorunları var ama yetenekleri var ve son dönemde yeteneklerini -gerek askerî gerek diplomatik- kullanma becerisi de arttı, bunların sonuçları ortada. Sorunlarımızı da görmezden gelmeyelim, imaj problemimizi hiçbir zaman görmezden gelmeyelim tabii ki ama kendimize de çok haksızlık etmeyelim. Dış politikamız ülkenin politikasıdır, ben Parlamentonun dahlini de tabii ki önemli görüyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tutanağa geçmesi açısından, yanlış anlaşılmasın...

UTKU ÇAKIROZER (Eskişehir) – Sayın Başkanım, Ahmet Bey sağ olsun dış politikada çok donanımlı bir isimdir, çok da dikkatli inlediğini biliyorum ama ben “Bu anlaşma gizli.” demedim, “Bu anlaşmanın iptal edildiğini biz dünyadan öğrendik.” dedim, birincisi.

İkincisi, yine Ahmet Bey, Sayın Büyükelçi dedi ki: “Biz doğuyla da batıyla da görüşüyoruz.” Keşke şunun yanıtını da verseydi: Madem öyle, bu anlaşmayı yargıya kim götürdü? Madem iki tarafla da görüşüyoruz, bu anlaşma niye yargıya gitti ve iptal edildi, keşke onun da yanıtını verseydi.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiş oldu efendim.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE PAKİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA MAL TİCARETİ ANLAŞMASININ

ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 12 Ağustos 2022 tarihinde İslamabad’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde söz isteyen Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Buyurunuz Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle Sayın Başkanın anlayışı için teşekkür ediyorum. Ayrıca İYİ Parti Grubuna da teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, bu anlaşmaya geçmeden önce, temsil etmekten büyük onur duyduğum, Türkiye’nin en güzel kentlerinin başında gelen Malatya’nın sorunlarıyla ilgili birkaç konuyu dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, “Malatya” deyince akla kayısı geliyor, “kayısı” deyince akla Malatya geliyor. Ancak her şeyin fiyatı artıyor, maalesef geçen yıldan beri kayısının fiyatı artmıyor. Zaman zaman Malatya için “sahipsiz şehir” derler. Hatta şöyle bir hikâye vardır: Erzurum’da ağustosta kar yağmış, birisi gitmiş Ayşe teyzeye “Ayşe teyze, ağustosta kar yağıyor.” demiş, “Ne yapalım gurban, sahipsiz şehir.” demiş. Malatya da iktidar tarafından maalesef sahipsiz bırakılmış bir şehir. 2023 yılına girdik değerli arkadaşlar, geçtiğimiz yıllarda AKP milletvekilleri davulla zurnayla ilan ettiler, dediler ki: “Toprak Mahsulleri Ofisi ilk kez kayısı fiyatı açıklayacak, kayısı fiyatını ilan edecek.” 2022 geldi geçti, hâlâ kayısı taban fiyatı açıklanabilmiş değil. Defalarca bu kürsüden ifade ettik, defalarca Malatya’da ticaret borsası, tarım örgütleriyle beraber ifade ettik; maalesef, hâlâ kayısı fiyatları açıklanabilmiş değil. Geçtiğimiz yıl Toprak Mahsulleri Ofisi ilk kez kayısı almasına rağmen bugün hâlâ körleri, sağırları oynamaya devam ediyor. Üreticiler dertli, üreticiler isyanda. Değerli arkadaşlar, mazot 7 liradan 22 liraya çıktı, hatta bazı günler 30 lirayı geçti; DAP gübresinin torbası 250 TL’den 900 TL’ye çıktı, 225 TL olan bakırın tonu 1.800 TL’yi geçti, ana girdi ücretleri ortalama yüzde 300 arttı ama kayısının 200 TL olması gerekirken geçtiğimiz günlerde 70-80’di, bugün de 90 ile 100 arasında değişmekte.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bizim kayısıcımız öyle çok zengin değil, ürününü satıyor, borçlarını öyle ödeyebiliyor, işçi parasını, mazotunu, gübresini vesaire. Maalesef, Toprak Mahsulleri Ofisi fiyat açıklamadığı için, alım yapmadığı için -onu bekledi birçok çiftçi- şimdi çiftçi icraya mı düşsün, ne yapsın? Toprak Mahsulleri Ofisi hâlâ fiyatı açıklayabilmiş değil, üreticinin elindeki kayısı bitecek, ondan sonra herhâlde Toprak Mahsulleri Ofisi fiyat açıklayacak. Maalesef, iktidar kayısı konusunda, tarım konusunda Malatya’ya ilgi göstermiyor. Umarım, Malatyalılar da AK PARTİ’nin bu ilgisizliğini seçimde onlara ilgi göstermeyerek gösterir. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bizim Malatya’mız önemli bir tarım kenti, su kenti, önemli bir kültür kenti, müthiş bir kent. Şimdi, bugün, önemli bir sitede “Nezir Kızılkaya” isminde değerli bir yazar Malatya’da Ozan Anıtı’nın unutulmaya yüz tuttuğunu ve çürümekte olduğunu ifade ediyor. Milattan önce 50 yılında yapılan yani yaklaşık iki bin yetmiş yıllık bir tarih Darende ilçemizin Ozan köyü içerisinde çürümeye terk edilmiş durumda. Malatya’da -dediğim gibi- Arapgir’inde, Darende’inde, Yeşilyurt’unda, Arguvan’da birçok yerde tarihî eserimiz çok ama maalesef Kültür Bakanlığı ilgi göstermediği için bu konu... Ozan Anıtı çürümeye terk edilmiş durumda. Umarım bu sesimizi duyarlar ve Malatya için önemli olan -Malatya’nın medeniyeti yedi bin yılı aşiyor- bu anıta da sahip çıkılır.

Şimdi, hepiniz biliyorsunuz, Malatya önemli tarih kenti dedim, bunların başına Arslantepe geliyor değerli arkadaşlar. Geçtiğimiz yıllarda UNESCO Geçici Dünya Mirası Listesi’ne alınan... Pardon, geçtiğimiz yıl temmuz ayı içerisinde UNESCO Kalıcı Lisetsi’ne giren Arslantepe Höyüğü’yle ilgili gelişmelerin kağıdı hızında olmasından dolayı da büyük üzüntü duyduğumuzu belirtmek istiyoruz. Arslantepe’nin Kalıcı Dünya Miras Listesi’ne girmesinde emeği olan herkese, siyasetçisinden belediye başkanına, valisine kadar herkese buradan Malatya Milletvekili olarak teşekkür borç biliyorum. Ancak maalesef, Arslantepe’deki o müthiş kalıntıdan Malatyalıların bile haberi yok ve Kültür Bakanlığı bu konuda bir çaba göstermiş değil. Bu konuda Kültür Bakanlığından mutlaka dünyanın en önemli eserlerinden olan Arslantepe Höyüğü’ne de sahip çıkmasını bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, Malatya, geçtiğimiz yıla kadar çevre yolu olmayan tek şehirdi. Geçtiğimiz yıllarda Kuzey Çevre Yolu’nun bir kısmı açıldı; 53,5 kilometre uzunluğundaki Malatya Kuzey Çevre Yolu’nun 32 kilometresi açıldı. Vekilin biri yapımı devam eden yola gidip açıklama yaptı, yolun tamamının 2023 yılında bitirileceğini söyledi. Beş yılda yüzde 60’ı bitirilen Kuzey Çevre Yolu’nun geri kalanını, bir kısmını da vadediyorlar, Malatya’yı kandırmaya devam ediyorlar çünkü alıştılar. Hani AKP’nin bir

sloganı var ya: “2023” “2053” “2071” Ben milletvekili olduğumdan beri -AK PARTİ milletvekilleri değişiyor- daha önce “Hızlı tren gelecek Malatya’ya, hızlı tren gelecek...” Hızlı tren en son 2017, 2018, 2019, 2020, 2021... “Hedef 2023.” diyorlardı, Malatyalılara herhâlde “Hedef 2053.” diyecekler hızlı tren konusunda. Bunu da bu arkadaşların yüzüne vurmak istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlar, geçtiğimiz günlerde Darende-Hacılar Şeyhli yolu, Hacılar Şeyhli Mahallesi’nde ulaşımın sağlandığı yol bölgede etkili olan yağış sonrası çökmeye başladı, yolun bir kısmı tamamen göçerken gün geçtikçe kullanılamaz hâle geldi. Geçtiğimiz günlerde, geç saatlerde yaşanan göçük sonrası polis ekipleri tedbir amaçlı bir bölümünü kapattı ama hâlâ tehlike saçıma devam ediyor. Darende Hacılar Şeyhli Mahallesi demişken bu meşhur santralin olduğu köyde, maalesef Hacılar Santrali’nin olduğu köyde Hacılar HES Santrali köyü ortadan 2’ye bölmüş, insanlar cumadan cumaya camiye bile gidemiyorlar, köyün içindeki camiye gitmek için bir saat yol katediyorlar; onu da belirtmiş olmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu ara anketler geldikçe her gün yeni müjdeler açıklanmaya devam ediliyor. Açıklanan müjdelerden biri de EYT. Şimdi, biliyorsunuz, EYT, beylerin, hanımefendilerin keyfiyle gelmedi, bir ikram değil. Bu konuda -hakkını yemeyelim- EYT dernekleri onlarca miting yaparak gündeme getirdiler. Yine -hakkını yemeyelim- Cumhuriyet Halk Partisi Grubu, onun Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu yıllardan beri EYT meselesinin çözümü için uğraşüyor. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, uğraşıyoruz; ne oldu? Baktılar ki gidiyor iş, hemen hızlıca “Kasım ayında EYT çıkacak.” dendi, bütçede söylendi, “Aralıkta çıkıyor.” dendi, “Ocakta çıkıyor.” dendi, ortada hâlâ bir şey yok. Değerli arkadaşlar, şimdi, martta maaş bağlamayı düşünüyorlar. Yazıktır, günahtır, insanlar sizin sayenizde, sizin sözlerinize güvenerek hayal kurdular, bu hayalleri yok etmeyin.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Sosyal Güvenlik Kurumu, devlet memurları içerisinde en az maaş alınan kurumlardan biri. Sosyal Güvenlik Kurumu ortalama yıllık 350 ile 400 bin kişiyi emekli etme kapasitesine sahip. Şimdi, anlaşılıyor ki bu yıl 2 milyonun üzerinde insan emekli olacak, bu yükü SGK personelinin bu yapısıyla kaldırması mümkün değil. Ayrıca -buradan söyleyelim, belki duyarsınız- 666 sayılı KHK’yle gasbedilen hakları var SGK çalışanlarının, bunların da mutlaka ikramiye, ek ödenek haklarının da verilmesini bekliyoruz. Ayrıca, yine, sözleşmelerle ilgili nutuklar atıldı, ortada yine bir şey yok.

Bir de değerli milletvekilleri, hepinizin -AK PARTİ, MHP, HDP, İYİ Parti- herkesin yanında, birlikte çalıştığı danışman arkadaşlarımız var, onlarla ilgili de sözler söylendi; maalesef Meclis danışmanlarıyla ilgili de bir adım atılabilmiş değil. Sizin yanınızda mesai harcayan, sizinle beraber emek harcayan insanların hiçbir hakkı yok ve maalesef iş güvenceleri yok, kıdem tazminatı yok. Mutlaka Meclisin kendi personeline sahip çıkması gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, biraz önce sayın hatip dedi ki: “Biz dış politikada çok iyiyiz.” Ona benzer sözler söyledi. Ya, ben hiç uzağa gitmiyorum, hemen şu Suriye’ye bakıyorum, Esad’a bakıyorum; o politikanın ne anlama geldiğini, nasıl bir tutarlı politika izlediğimizi sizin takdirlerinize sunmak istiyorum.

2010’da Suriye’de başlayan bir karışıklık... Daha önce beraber tatillere gidilen, beraber denize girilen “dostum Esad” ardından “katil Esad” oldu arkadaşlar. Şimdi, tekrar Rusya’nın ev sahipliğinde Esad’la buluşmak için mesajlar gönderiliyor, Esad’la buluşmak için âdeta yalvarılıyor. Araya sokmadıkları kimse kalmadı; bir Putin’e gidiyorlar, bir Putin’in Dışişleri Bakanına gidiyorlar, utanmadan Esad’la barışmaya çalışıyorlar. Değerli arkadaşlar, Emevi Camisi’nin önünde namaz kılacaklardı, anlaşılıyor ki Esad’ın önünde diz çökecekler. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bakın, bu ülkeye yazık oldu. Ben 2016’da bir konuşma yapmışım, demişim ki: “Katil Esad’ ‘dostum Esad’ olursa şaşırmayız.” Değerli arkadaşlar, barışmanıza bir şey demiyoruz ama bu küsmenizin bedeli Türkiye’ye ağır oldu; çocuklarımızın, ülkemizin yüzyıllık geleceğini kararttınız. O benzine ateşle giderek, orada “Orta Doğu’nun lideri” hayalini kurarak izlediğiniz yanlış politikalarla bu ülkeyi Suriye’nin mülteci kampına çevirdiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bugün -yüzyıl boyunca- hem paramız gitti hem de ülkemiz artık eskisi gibi olmayacak ve maalesef bu durumla baş etmeye çalışacağız. Ülkeyi âdeta Avrupa’nın mülteci kampına çevirmiş durumdasınız. Bunu da ne için yaptınız? Avrupa’dan aldığınız üç beş kuruş para için ve Avrupa bizim insan haklarımıza, yolsuzluğumuza, hırsızlığımıza müdahale etmesin diye yaptınız ama maalesef kararın bu ülkenin geleceği oldu. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Başkanım, teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.18

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İshak GAZEL (Kütahya)

---0---

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

370 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin 1’inci maddesi üzerinde gruplar adına ikinci söz İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Ayhan Erel’e aittir.

Buyurunuz Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; 370 sıra sayılı -uluslararası anlaşma- Yasa Teklifi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu üyelerinden oluşan benim de üyesi olduğum Karma Komisyona dün İYİ Parti Kocaeli Milletvekilimiz Lütfü Türkkan ile Cumhuriyet Halk Partisi Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın dokunulmazlık dosyaları geldi. Karma Komisyonunda fezleke sayısı 1 Ocak itibarıyla 1.798 adet; 1.304’ü HDP’li vekillere, 271’i CHP’li vekillere, 21’i AK PARTİ’li, 15’i İYİ Partili, 9’u da MHP’li vekillere ait.

Komisyonadaki dosyaların içeriğine baktığımızda, hakaret fiilinden bekleyen dosya sayısı 158. Son on yılda Komisyon gündemine alınan dosya sayısı ise sadece 1. Bugün ise 2 dosya birden gündeme alınıyor ve her 2 milletvekili de muhalefet partilerine mensup milletvekilleri. İktidar partisi milletvekillerine ait hakaret dosyaları ise Komisyonunda bekletilmektedir. Sevk edilen dosyaların gerekçelerini ya da bekletilen dosyaların bekletilme gerekçelerini sevkleri yapan makam izah etmelidir.

Değerli milletvekilleri, hukukun güvenliğini sağlayacak olan unsurlar, bağımsızlık ve tarafsızlık sorunu çözülmüş olan yargı organları ile yasama ve yürütme organları arasındaki denge ve denetleme sistemidir. Hukuk devletinin temel direği olan yargı aynı zamanda devletin vicdanıdır. Bu vicdanın siyasi ve ideolojik vesayet odaklarının işgaline uğratılması, toplum hayatına verilen zararların acı örnekleri hafızalardan silinmemiştir, işgal ettiği sürece de bunları yaşamaya devam edeceğiz. Yargının vicdanını işgal edenlerin kimliği, düşüncesi ya da kusurları ne olursa olsun sonuç değişmeyecektir. Bugün itibarıyla bırakınız ceza

davalarını, en basit alacak davasına ilişkin kararlar bile tartışmaya açılmakta, yargıya olan güven çok ağır yaralar almaktadır. Hatalarınızdan dönmenizi tavsiye ediyoruz, hukuk devletini tahrip etmekten artık vazgeçin. İktidarınız kurumların bağımsızlıklarını ellerinden almak ve iktidarınızın emrinde kurumlar yaratmak amacına hizmet etmenin ötesine gidememiştir. Milletin oyuyla gelmekle övünen iktidarınız ne yazık ki millettten aldığı destekle Anayasa'nın dışına çıkmıştır. Bu taşkın, önüne milletimizi almış ve uçuruma doğru sürüklemektedir. Bu taşkın, milletimizin umutlarını söndürmektedir. Bu taşkın, devletin dengesini bozmaktadır. Bu kutsal çatı altında AK PARTİ iktidarını bir kez daha uyarıyoruz: Hukuk devletini daha fazla zedelemeyin, yargının bağımsızlığına daha fazla ilişmeyin. Altını çizerek ifade etmek isterim ki AK PARTİ iktidarı yargıyı yani hâkim ve savcılar, kurdukları otoriter, tek adam sisteminin sonucunu yarattıkları korku imparatorluğu neticesi bağımsız ve tarafsız görev yapamaz hâle getirmiştir. Bu durum vicdan sahibi her vatandaş tarafından üzüntüyle gözlemlenmekte, insaf sahibi kurum ve kuruluşlarımızca teyit edilmekte ve hatta uluslararası kuruluşlar dahi raporlarında durumun vahametini gündeme getirmektedir. Her konuşmamızda dile getiriyoruz, yapılan objektif araştırmalara göre, Türk milletinin yargıya olan güveni, yargının adaletle karar vereceğine olan inancı maalesef yüzde 20'lere düşmüştür.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de demokrasinin ve hukuk devletinin karşısındaki en büyük tehditlerden biri, millî irade adına hareket etme iddiasıyla siyaseti ve devleti tekeline alan AK PARTİ'dir. AK PARTİ'nin getirdiği bu sistem demokrasilerin olmazsa olmaz erkler ayrığı sistemini yok etmiş, tüm erkleri birleştirip tek kişiye bağlamıştır. Böylece her alanda olduğu gibi yargı sisteminde de "O ne derse olur." hâle gelmiştir. Bağımsız olmayan yargının tarafsızlığından söz etmek mümkün değildir. İktidara ilk geldiğiniz yıllarda yargı bağımsızlığı ve adalet konusunda en çok şikâyet eden de sizdiniz, bu sebeple de yargıyı ele geçirilmesi gereken bir hedef hâline getirdiniz. Başta kumpas davaları olmak üzere her türlü operasyonla bunu başarıp tek adama teslim edince sizden başka adaletten memnun olan kimse kalmadı. Yirmi yıl içerisinde tüm ülkede olduğu gibi yargı bürokrasisini de korku sarmış oldu. Bu durum hâkim ve savcılar, Danıştay, Yargıtay üyelerini, hatta kâtip ve mübaşirleri bile etkisi altına aldı.

Değerli milletvekilleri, adaletin, devletin idari yapısında ve faaliyetlerinde yeniden tesis edilmesi şarttır. Mevcut iktidarca planlı ve örgütlü biçimde örselenip zedelenen, hatta yok edilen demokratik hukuk devletini, İYİ Parti iktidarında tüm anayasal ve yasal düzenlemeleri hukukun üstünlüğü anlayışıyla ele alıp evrensel hukuk kurallarına göre yeniden düzenleyeceğiz. Bu kapsamda, Türk milleti adına devletin hukuka uygun olarak işleyişi temin edilecek, anayasal sistemin denge denetim mekanizması yeniden tesis edilecektir. Bağımsız ve tarafsız bir yargı sistemiyle, demokratik düzen içinde, toplumun ve bireyin geleceğine dair hukuk güvenliği sağlanacaktır. Ceza yargılamalarında "masumiyet karinesi" "suç ve cezaların şahsiliği" "şüpheden sanık yararlanır" gibi evrensel hukuk ilkelerine uyulması sağlanarak adil yargılanma hakkı ilkelerine tekrar geri dönecektir. Soruşturma, kovuşturma ve infaz aşamasında yasa dışı usul ve yöntemlere asla izin verilmeyecektir. Demokratik hukuk devletinin sigortası temel hak ve özgürlükler teminatı altına alınacak, Anayasa Mahkemesi adalet hükmeden bir yargı düzenine, en yüksek mahkeme kimliğine kavuşturulacaktır. Yargı bağımsızlığını ve yargıç teminatını temin ve tesis etmekle görevli ve sorumlu olan Hâkimler ve Savcılar Kurulu yapısı yeniden düzenlenecek "Hâkimler Kurulu ve Savcılar Kurulu" olarak ikili sistem tesis edilip siyaset vesayeti kurullar üzerinden kaldırılacaktır. Adalet erişim hakkı yasalarda ve uygulamalarda kolaylaştırılacak, hızlı ve etkin bir adil yargı düzeni sağlanacaktır. Hâkim ve savcılarının sınavlarında mülakat mutlaka kaldırılacaktır.

Değerli milletvekilleri, dünyanın tüm ülkelerinde yargı bağımsızlığı ve hâkimlik teminatına verilen değer ile hâkim ve savcılarının sosyal ve ekonomik hakları paralellik arz etmektedir. Bu durum ülkemizde de aynıdır. Nitekim, hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı konusunda neredeyse hâkimlere verilen değer de aynı yerdeyiz yani diplerdeyiz.

Son olarak, Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in ifade ettiği gibi, güçlendirilmiş parlamenter sistemle birlikte Türkiye'yi şahsım devletinden kurtarıp hukuk devletine dönüştürecek, yargıyı da siyasetin gölgesinden çekip çıkaracağız. Kuvvetler ayrılığını yeniden tesis edecek, kurumlarımızı şeffaf, denetlenebilir hâle getireceğiz; çok az kaldı, inanın çok az kaldı.

Sayın milletvekilleri, bugün -sizlerin de bir kısmını ziyaret ettiği- sağlık meslek liselerinin ebelik bölümünden, hemşirelik bölümünden mezun gençler Meclis koridorlarında bir ümit gezmektedirler. Talepleri şöyle: "Özel meslek liseleri açıldı, 'Devletin hemşireye ihtiyacı var.' düşüncesiyle köyde babamız -affedersiniz- ahırdaki hayvanları sattı, anamız kolundaki bilezikleri çıkarıp sattı. Bizi bu özel okullarda okutarak bir an önce meslek sahibi olmamız ve ekonomik anlamda kendilerine katma değer sağlamamız beklentisi içerisine girdiler. Anamız babamız bu kadar fedakârlık yapıp bizi okuttuğu hâlde, bugün geldiğimiz noktada sayıları 100 bini bulan bu ortaöğretim mezunu hemşirelere atamalarda gerekli öncelik ve değer verilmemektedir." Bu çocukların umutlarının yeşermesi, devlete olan gönül bağının güçlenmesi adına yapılacak atamalarda ortaöğretim mezunu hemşire gençlerimize bir imkân tanınmasını buradan AK PARTİ'li yetkililere, komisyon üyelerine iletiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Bitlis Milletvekili Sayın Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurunuz Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, partim ve grubum adına görüşülmekte olan 370 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin kaderini yakından ilgilendiren seçime artık birkaç ay kaldı. Bu seçimler ülkenin demokrasiyle mi, yoksa otokrasiyle mi yönetileceğinin belirleneceği bir seçim olacaktır. Yirmi yıllık iktidarı boyunca AKP yönetimi bir kavram kargaşası yaratmıştır. Türkiye halklarına hukuksuzluğu hukuk, adaletsizliği adalet, zorbalığı demokrasi, köleliği ise özgürlük olarak dayatmıştır. Dolayısıyla aslında bu seçim, bu kavramların ya özülle ya da tersiyle kullanılacağı bir dönüm noktası olma özelliğini taşımaktadır.

Yirmi yıllık iktidarınız boyunca tahrip etmediğiniz alan, çiğnemediğiniz kanun, ezmediğiniz sınıf kalmadı. Oturduğunuz ve kök saldığınızı düşündüğünüz koltuklarınızdan aldığınız yetkiyle başta Kürt halkı ve onun iradesi ve temsilcilerine etmediğiniz zulüm, çektimediğiniz cefa kalmadı. Koltuklarınızı korumak adına insanların iradelerini kayyumlarla gasbederek bir halkı ve onun temsilcilerini kriminalize ettiniz. Bu ülkede barış için gövdesini siper etmiş, savaşın son bulması adına kendini feda etmekten çekinmeyen başta Sayın Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ olmak üzere, pek çok yol arkadaşımızı uydurma delillerle, talimatla, yönlendirilmiş yargıçlarla cezaevine gönderdiniz; bununla Kürt siyasal hareketini bitireceğinizi sandınız, karşınızda çığ gibi büyüyen bir iradeyle karşılaştınız. Bu irade, rantın merkezine dönüştürdüğünüz belediyelerinizi bir bir kaybetmenizi sağladı. Şimdi, aynı irade saraydaki koltuğunu kaybetmesin diye bir dava ortaya çıkardınız: HDP'yi kapatma davası. Bunun ilk adımı olarak da HDP hesaplarına bloke kondu. HDP'nin kapatılmasının istenmesi, HDP'nin olmadığı bir siyaset dizaynı kurma çabası aslında yaşadığınız korkunun, içinde bulunduğunuz açmazın bir yansımasıdır. Korkmakta da haklısınız, sizin yeni zannettiğiniz bu oyunu Kürt halkı son yirmi beş yılda defalarca gördü. Dolayısıyla, sizin, ne sahte delilleriniz ne de uydurma yargılama anlayışınız bizi endişelendirmiyor. Bizim, bu ülkede davamız hâlâ demokrasi, hâlâ insan hakları, hâlâ özgürlükler, hâlâ inatla barış davasıdır. Biz, bu halka güzel bir yarın sözü verdik ve o sözü yerine getirinceye kadar bu mücadeleden bir adım geri atmayacağız. Gandhi diyordu ki: "Dünya üzerinde vicdanımdan başka kimseden korkmayacağım." İşte, HDP'nin de tek korkusu kendi vicdanıdır. Sizin zulmünüzün bir sınırı ve sonu vardır ama bizim kararlılığımızın hiçbir sınırı ve sonu yoktur. Unutulmamalı ki bu zorbalık günlerinde

ortaya koyduğunuz tüm hukuksuz işlerin hesabı yarına kalır ama kimsenin yanına kalmaz.

Değerli milletvekilleri, demokratik değerler ve hukuk alanında yarattığınız tahribatın etkileri sadece özgürlükler açısından değil, toplumu ilgilendiren tüm alanlarda da çürüme yaratmıştır. Bu çürümüş ve kokuşmuş düzen de toplumun geneline yansıyan bir güvensizlik hâline dönüşmüştür. Mutlu bir toplum yerine korku dolu bir toplum yarattınız, bu korkuyu da toplum üzerinde hegemonya kurmak için bir silah gibi kullandınız. Size karşı çıkan her sesi bastırmak, sizi eleştiren herkesi kriminalize ederek cezalandırmak adına bir korku devleti oluşturdunuz fakat gariptir ki topluma yaymak istediğiniz korkunun asıl kölesi sizler oldunuz; iki kişinin yan yana yürümesinden dahi korkar oldunuz, toplumu ezdikçe kendiniz sıkıştınız, insanları yok saydıkça kendiniz kayboldunuz. İşte, önümüzdeki seçimler de bu yok oluşunuzun resmî kanıtı olacaktır.

Kendinize kurduğunuz bu refah alanını kaybetmemek, koltuklarınızı koruyarak bu çarpık düzeni sürdürmek adına da dün sarf ettiğiniz beylik sözlerinizi bugün yutmanızda hiçbir beis görmüyorsunuz. 2019 yılında EYT için ne diyordu Cumhurbaşkanı? "Seçim kaybetsek de ben bu işte yokum. Biz bunu politik hesaplarla yapmayız ve yapmayacağız da." Geline noktada korkunuzun sözünüzün önüne geçtiği gözüküyor.

Bu ülkede en önemli krizlerden biri de TÜİK'in hatalı verileriyle, oynanmış yanlış istatistiklerle gizlemeye çalıştığınız ekonomik krizdir. Bu kriz ise basiretsiz ve beceriksiz ekonomi yönetiminizin bir sonucu olarak karşımıza çıkmıştır. Kendi ellerinizle bir canavar yarattınız, adı enflasyon, "Ezdirmeyeceğiz." dediğiniz halkı ise bu canavara kurban ettiniz. Asgari ücrete yapılan zam, memura ve emekliye verilen zam cebe girmeden eridi bile. Hâlâ bir müjde olarak bu sahte sayıların gururunu yaşamaya çalışıyorsunuz. Özellikle memur ve emeklilere yönelik açıklanan önce yüzde 25, ardından yüzde 30 zam sözleri geçim sıkıntısı içinde çırpınan halkın, memurun ve emeklinin derdine çare olmamıştır. Bu durum aklıma Malcolm X'in şu sözünü getirdi: "Bıçağı size 9 santim saplayanın bıçağı 6 santim geri çekmesi lütuf değildir." (HDP sıralarından alkışlar) Halktan almaya gelince yüzde 120 zam, halka vermeye gelince yüzde 30 zam. Gerçekten bu samimiyseniz ve anlamsız gerçekliğiniz karşısında hayret etmemek mümkün değil.

Bakınız, toplum geçinemiyor, geçinemediği gibi iktidarınızın, temel sıkıntılara yönelik palyatif çözüm anlayışı karşısında her gün daha da eziliyor, daha da ufalıyor. Faturalar artık bırakın cep yakmayı yürekleri yakacak duruma gelmiş durumdadır. Kışın ısınamayan, akşam evini aydınlatamayan, gündüz arabasını çalıştıramayan ve sonuçta geceleri dertten uyuyamayan bu halk sizin ustalık döneminizin eseridir ama kimse sizin esiriniz değildir. Bu sebeple, gidişinizi ne güvendiğiniz sermaye sahipleri ne hormonlu ihalelerle beslediğiniz müteahhitler ne milyonlarca liralık vergisini affettiğiniz holdingler ne de satın alınmış gazetecileriniz durduramayacaktır, çünkü toplumdan koptunuz, halkın gerçeklerinden ve temel beklentilerinden bihabersiniz; kaşıkla verip kepçeyle toplamak sözünün tam karşılığısınız. Halk asgari ücret zammı değil, alım gücü istiyor; geçinebilmek, ailesiyle dertsiz, tasasız yaşamını idame ettirmek, kimseye muhtaç olmadan yaşamak istiyor. Peki, siz ne yapıyorsunuz? Bu Meclisi halk için çalıştırmak yerine, onların sorunlarına çözüm olabilecek politikalar üretmek yerine, öncelikle Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz. Belki de haklısınız çünkü tarımı ve çiftiği bitirdiğiniz için başta pirinç olmak üzere, tahıl ürünlerini -Sayın Erozan'ın da bahsettiği gibi- kalitesi düşük, en ucuza Pakistan'dan temin edebilirsiniz, hatta belki de veresiye elde edebilirsiniz.

Değerli milletvekilleri, bu ülkede var olan sorunların çözüm adresinin artık AKP iktidarı olmadığı çok açık bir şekilde ortadadır. Onun da onun küçük ortağının da mini ortağının da mikro ortağının da toplumun geleceği adına bir şey ortaya koyamayacağı kesindir.

Toplum üzerinde kirlî oyunlarla yaratmaya çalıştığınız bu korku zinciri de kırılmıştır. Yirmi yıllık iktidarınızda yediğinizin de içtiğinizin de hesabını ödeme vakti yaklaşıyor. Umarım hesabı ödeyecek gücünüz, hesap verebilecek yüzünüz kalmıştır diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına Kırklareli Milletvekili Sayın Türedi Kayan.

Buyurunuz Sayın Kayan. (CHP sıralarından alkışlar)

TÜREDİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, uluslararası sözleşme hakkında söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, diplomasiye temel bir kural vardır, o temel kural da önce dinleyeceksin ama ondan önce de bu diplomasi konusunda bilgi edineceksin. Şimdi, 2002 yılından bu yana, yaklaşık yirmi-yirmi bir yıldan beri iktidarda bulunan AKP'li değerli arkadaşlar, özellikle sizlere söylüyorum. Şimdi, diplomasi neyle yapılır? Diplomatlarla yapılır. Diplomatlarla sağlıklı bir ilişki kurarsanız sağlıklı diplomasi yaparsınız ama siz kalkıp da geldiğiniz günden bu yana diplomatlarla "monşer" diye alay ederseniz, dalga geçerseniz, ciddiye almazsanız diğer ülkeler de kurduğunuz diplomasilere sizi dikkate almazlar değerli arkadaşlar; bunu hiçbir zaman unutmayacaksınız.

Şimdi, biliyorsunuz hepiniz, Yüce Önder'imiz sayesinde uluslararası ilişkilerde bizim bir temel felsefemiz vardı "Yurtta barış, dünyada barış." diye. "Yurtta barış, dünyada barış."ı "Yurtta kavga, dünyada kavga."ya çevirdiniz değerli arkadaşlar. Dünyada kavga değişimiz, komşularımızla olan kavga. Komşularımızla olan kavga geldiğiniz günden beri maalesef hiç bitmedi değerli arkadaşlar. Niye bitmedi? Çünkü komşuların kendi aralarındaki husumet sizi ilgilendiriyor, birisinin tarafını tutuyorsunuz. Taraf tuttuğunuz zaman onların iç işlerine karışmış oluyorsunuz. İç işlerine karıştığınız zaman o da ne yapıyor? O da sizin iç işlerinize karışıyor değerli arkadaşlar. Sonra bu problemler bir türlü çözülüyor, daha da büyük bir hâl alıyor; bunu düzeltmek için başka bir çaba içine giriyorsunuz ama bu sefer kimse tarafından da ciddiye alınmıyorsunuz. Yirmi yıldan beri Türkiye diplomasisini getirdiğiniz nokta bu değerli arkadaşlar. Evet, getirilen nokta bu. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlar, benden önceki arkadaşlarımız da söyledi, Suriye'de Esad'la önceden tatil kardeşiydiniz, beraber tatiller yaptınız ve "Aradan sınırları kaldıracakız." dediniz; "tatil kardeşi"ni çevirdiniz "katil kardeş"e. (CHP sıralarından alkışlar) Bu sınırları gene kaldırdınız ama nasıl kaldırdınız? Suriye'deki teröristlere ülkenin sınırlarını açtınız değerli arkadaşlar. Oradan hiçbir kayda fırsat vermeden, hiçbir kayda geçirmeden aldınız ülkemize, onları bir de beslediniz, onları bir de yetiştirdiniz, onları bir de eğittiniz; Suriye Hükümetine karşı bir cephe aldırır hâle getirdiniz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – "Katil kardeş"i bir izah edebilir misin?

TÜREDİ KAYAN (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bizim ülkemize dışarıdan birisi aynı şeyi yaşatsa hoşunuza gider mi, beğenir misiniz? Ya, bunun sayesinde ne oldu biliyor musunuz?

Değerli arkadaşlar, ben Lüleburgazlıyım. Lüleburgaz'da 65'inci Mekanize Piyade Tümeni vardı, şimdi, tugay oldu, 65'inci Mekanize Piyade Tugayı Suriye'ye gitti; sizin o becerikli diplomasınız, becerikli ilişkileriniz sayesinde 34 askerimiz şehit oldu değerli arkadaşlar. O annelere, babalara sordunuz mu hiç? Bir gidin, sorun bakalım ne diyecekler size. İlişkileri bu hâle getirdiniz maalesef.

Aynı zamanda, Libya'da Mursi'yi tutarsınız, Sisi'ye... Ne diyorsunuz Sisi'ye? Sisi'ye "darbeci" diyorsunuz. Peki, "darbeci" diye diye Sisi'yle Akdeniz'de komşularımızın, diğer komşu ülkelerin arasını son derece iyileştirdiniz; bizim aramızda düşmanlık oldu. Libya bizim eskiden vilayetimizdi biliyorsunuz değerli arkadaşlar. Böyleyken bunu elinizde tutmayı beceremediniz; gittiler, Akdeniz'de petrol aramayı Yunanistan'la, Güney Kıbrıs'la yapmaya çalışıyorlar, uğraşıyorlar ve bu işi de becerdiler biliyorsunuz.

Aynı şekilde, değerli arkadaşlar, bu şekilde Irak'ta da sorun yaşadınız. Bu şekilde, değerli arkadaşlar, Yahudilerin memleketinde, orada da yaşadınız sorunlar. Değerli arkadaşlar, onlar da bizim içimizde kaç yüzyıl yaşadılar biliyor musunuz? Beş yüzyıl yaşadılar, dört yüzyıl yaşadılar.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ya, Osmanlı halkı... Nereden çıkarıyorsunuz şimdi bunları?

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Osmanlı'dan sonra da vardı, ondan sonra da yaşadılar, hâlâ içimizde yaşayanlar var. Ama gidiyorsunuz, dalga geçer gibi "one minute", dalga geçer gibi "Katil Esad.", dalga geçer gibi... (CHP sıralarından alkışlar) (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Ne oluyor peki, ne oluyor söyleyin bana? Hepsini katil yaptınız, daha sonra hepsinin ayağına gitmediniz mi? Hepsinin ayağına gittiniz. Peki, bir şey elde edebildiniz mi? Edemezsiniz. Bu kadar beceriksiz bir diplomasiyle ancak bu kadar olur değerli arkadaşlar.

Şimdi, değerli MHP'li arkadaşlar, sizlere de bir sitemim var. Bir diplomasiyi, bir konuyu, bir sorunu çözmeyi bilemeyebilirsiniz ama bunun bilenleri vardır, bunun bilenleri de diplomasidir.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – MHP'ye sen mi öğreteceksin?

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Diplomasiyi sağlıklı bir şekilde işletirseniz bu sorunların hepsini çözersiniz değerli arkadaşlar. Çözemezseniz iş savaşa gider, çözemezseniz kavgaya gider. Bugün kavga zamanı mı?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Çözeriz, çözeriz.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Türkiye'yi ne hâle getirdiğinizi biliyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlar, Esad'ı bir kenara ittik, IŞİD yarattık. IŞİD ne yaptı? Askerimize kuyruk takarak, ateşe vererek canlı canlı yaktı arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Diplomasi mi bu, uluslararası ilişki mi bu? (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, bir dakika rica ediyorum.

ORHAN SÜMER (Adana) – Tamam, yeter Türesi ağabey. Ne yapıyorsun, yeter.

BAŞKAN – İlave süre verdim size efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Verdi Türesi ağabey.

ORHAN SÜMER (Adana) – Yeter Türesi ağabey, yeter, sıra bizde.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, tamam artık yani.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Verdim bir dakika efendim, verdim efendim.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Ya, mikrofonu açın Sayın Başkan...

ORHAN SÜMER (Adana) – Tamam, yeter Türesi ağabey.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Efendim, Antalya Diploması...

ORHAN SÜMER (Adana) – Türesi ağabey, yeter, gel gözünü seveyim ağabey.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Antalya Diploması Forumu'nu konuşacağım.

BAŞKAN – Bir dahaki sefere inşallah.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, "Antalya Diploması Forumu" diye bir şey çıkardılar. Bu ne biliyor musunuz?

ORHAN SÜMER (Adana) – Türesi ağabey, yeter.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Bilmiyorsunuz değil mi?

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Bilmiyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hiçbir şey bilmiyoruz, her şeyi Türesi Bey biliyor, biz hiçbir şey bilmiyoruz.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Bunlar aslında paralel devlete... Önceden, biliyorsunuz, FETÖ'yle paralel ilişkiler kuruyorlardı, bir paralel devlet yarattılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kayan.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Şimdi de Antalya Forumu'yla paralel diplomasi yaratıyorlar Türkiye'de. Paralel diplomasiyi ne yapacağız?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, devam edecek mi böyle?

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Bizim resmî diplomasimizin arkasında kendi dümenlerini çevirecekler diyor.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zengin...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Kırklareli Milletvekili Türesi Kayan'ın 370 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; doğrusu ben bugünü söz almadan bitirmeyi planlamıştım fakat sayın hatip konuşmasıyla bizi fevkalade aydınlattı. Bir defa konuyu bir hatırlatmak istiyorum. Biraz evvel Ahmet Bey arkadaşım "Biz hâlâ Pakistan'la ilgili anlaşmayı mı görüşüyoruz?" dedi. Yani biz şu anda aslında Pakistan ile Türkiye arasında mal ticaretiyle alakalı uluslararası bir sözleşme görüşüyoruz, bunu bir hatırlatma ihtiyacı duydum.

Şimdi, sayın hatip, tabii, kelimeleri uyumlu bulunca anlam muhakemesini kaybetmiş, dedi ki: "Tatil kardeşiydiniz, şimdi katil kardeşi oldunuz." Yani bilmiyorum, bu sözlerin nereye gittiğinin farkında mı? Bu söylediği sözler bence hukuken neredeyse suç teşkil eden sözler, o yüzden bu kelimelerin muhakkak burada düzeltilmesi lazım yani hiç akılla, mantıkla olacak iş değil bu söylediği şeyler. Neyi kastediyor bunları söylerken? Konuşulan konuşmaların sadece ahenkli değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – ...aynı zamanda makul, mantıklı bir izahının, bir açıklamasının olması lazım. Bu spesifik bir konu, mümkünse konuya hâkim olan arkadaşların kürsüde olmaları fevkalade faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo Başkanım, çok doğru!

BAŞKAN – Sayın Özel...

35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın mevkidaşımın talebi üzerine söz almış bulunuyorum ancak son cümlesine söyleyeyim. Konusuna son derece hâkim, belagati yüksek, liyakati tam arkadaşlarımızı kürsüde görevlendiriyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yalnız, Sisi Mısırlıdır, Libyalı değil!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O anlamda hiçbir eksikliğimiz yok. Onun değerlendirmesi de bir başka partinin Grup Başkan Vekili tarafından değil, Türk milleti tarafından önümüze seçim sandığı konulduğunda gelecektir. Türedi Bey'in seçim bölgesinde aldığı oy oranına bakarsanız imrenirsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

2'nci husus şudur: "Tatil kardeşliği"nden "katil kardeşliği"ne noktasında geçmişte birlikte tatil yapılan Esad'a sonra "Katil." demenizi kastediyor, bunun dışında bir kastı yok.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Güzel bir tevil! Güzel bir tevil!

Sayın Başkanım, bir cümle söyleyeyim, Genel Kurul biraz hareketlensin.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Zengin.

36.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şimdi, Sayın Başkanım, doğrusu, Özgür Bey de bugünkü performansı ile beni şaşırtıyor çünkü şu sebeple: Burada söylemeye çalıştığım şey, konuya hâkimiyet. Eminim, Türedi Bey fevkalade iyi bir milletvekilidir; eminim, bizim de pek çok arkadaşımız gibi, her bir arkadaşımızın bir alanı var ve nihayetinde de her bir arkadaşımız seçilme yeterliliğiyle buraya geliyor fakat bunlar spesifik konular, o sebeple konuya hâkimiyeti kastediyorum. Zaten ben gerekli tepkileri de kendi arkadaşlarımdan da görüyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tutanağa geçsin, Türedi Bey Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görevlidir. Adalet ve Kalkınma Partili Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyelerine Türedi Bey'le ilgili kanaatlerini sorarsa burada hani siyaseten hakka girdiğini kabul edecektir.

Teşekkür ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Allah Allah!

Sayın Başkanım, ben konuşmaya binaen cevap veriyorum. Oradaki şeyleri burada görmek isteriz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yalnız, Sisi'yi Libya'ya monte etti, haberiniz olsun!

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Burada insanları tebessüm ettirmeden ciddi bir konuşma bekliyoruz, ciddi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Burada yapılan konuşma...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Konuya uygun bir konuşma, ciddi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Burada yapılan konuşma, kim neye tebessüm ediyor... Bir hatibin konuşması üzerinden yapılan bu değerlendirme saygı sınırlarını aşmıştır.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Kürsüde süreye bile riayet edilmeyen, en temel hakka bile riayet edilmeyen bir konuşma yapamaz sayın hatip, yapamaz! Süreye bile riayet edilmedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Saygı sınırlarına davet ediyorum Sayın Mevkidaşım, sizi saygı sınırlarına davet ediyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben kendisini davet ediyorum, ben davet ediyorum. Arkadaşlarınız bile tebessüm ediyor, rica ediyorum... Burası şey alanı değil. "Katil kardeşliği"ymiş...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E, değil mi?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Söylenen lafın ne anlama geldiği...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E, onu diyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ne münasebet ya... Siz tevil ediyorsunuz konuşmayı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dünkü tatil yaptığınız adama bugün "Katil." demiyor musunuz?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Anlamı tevil ediyorsunuz, arkadaşınızın lafını çeviriyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne kadar güzel...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ha, bir de güzelmiş. Yazık ya! Memleket görüyor lafları.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4736) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S.Sayı:370) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci konuşmacı Denizli Milletvekili Ahmet Yıldız.

Buyurunuz Sayın Yıldız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET YILDIZ (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben gene konuya döneyim.

Ben, Utku Bey'in konuşmasında devletimizle ilgili bir yanlış intiba yaratılacağını düşündüğüm için kendisine bir cevap vermiştim; o da bir karşı cevap verdi, dedi ki: "Ben anlaşmaların gizli saklı yapıldığını söylemedim, sadece mahkemenin kararında, ajanslardan duyduğumuzu söyledim." Ben dikkatli dinlerim, yanlışlığı düşünerek tutanağı istedim; okuyorum Utku Bey'in sözünü: "Türkiye Cumhuriyeti'nin Dışişleri, Savunma, Enerji ve Ticaret Bakanı, Genelkurmay Başkanı, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü hepsi atlayıp gidiyor, anlaşmaları imzalıyor ve bizim Meclis olarak ne zaman haberimiz oluyor biliyor musunuz? O anlaşma Libya'da yargı tarafından iptal edildiğinde tüm dünyayla birlikte duyuyoruz." Ben bunun doğru olmadığını söylemiştim, Utku Bey de onu söylemek istemediğini söyledi. Demek ki yazılı metinde bir hata varmış, onu okuduğu için ben bu yanlışlığı düzeltme gereği duydum.

Şimdi, ikinci sorusu Utku Bey'in: "Madem hem batıyla hem doğuyla iyi ilişkilerimiz var, bu anlaşmayı kim mahkemeye götürdü?" 5 Libyalı avukat götürmüş; onlardan başka sahiplenilen yok Libya içinde. Ama kuşkucu olmak lazım çünkü biz, Libyalılardan özel konuşmalarımızda şunu duyuyoruz: "Bu anlaşmaların bizim lehimize olduğunu biz de biliyoruz ama bir siyasi rekabet var, onay sürecine götürmüyoruz." Orada Libyalıların dışında birçok aktör var, bunların ismini burada zikretmek doğru değil ama bir örnek vermek doğru: Yunanistan Dışişleri Bakanının yaptığı görüşme; Trablus'a gitti, uçaktan inmedi. "Ben sizi tanımıyorum, karşılamanızı da kabul etmiyorum. Ben bir tek Cumhurbaşkanını tanırım Libya'nın..." Dolayısıyla, buna benzer, bunlardan rahatsız olan birçok aktör var ama ön yargıda bulunmayalım. Bu 5 avukatın da -herhâlde- sadece Libya menfaatlerini düşürerek organize olduğuna ihtimal veremiyorum ben. Tabii, ben hem Libya'da hem Suriye'de hem de Irak'ta görev yapmış bir diplomatım, bu bölgeleri iyi bilirim; keşke kapsamlı bir tartışma olsa da değinsek.

Şimdi, dış politikada hedefler, ilkeler bellidir ama tavırlar döneme göre değişir. 2010'daki Esad ile 2015'teki Esad aynı

Esad mıdır? Suriye'ye Amerika, Rusya geldikten sonra Suriye aynı Suriye midir? Beş altı yılda dış politikada neler olur, neler? Altı yılda İkinci Dünya Savaşı başlamış, bitmiştir; dolayısıyla, o şekilde bir tezat olduğunu düşünmek...

Ben Suriye'de diplomatken çok memnun olurdum bu ilişkilerin gelişmesinden, liderler düzeyindeki temaslardan ama daha sonra olanlar da bellidir. 400 bin kişinin ölümünden sonra alınacak tavır da hiçbir şey olmamış gibi olamazdı; dolayısıyla "İŞİD'i yarattık." demek ülkemize, insanımıza haksızlıktır. İŞİD'in oluşmasının bambaşka sebepleri var. Tabii ki Suriye'deki kaostan nema bulmuştur ama "Bunu biz yarattık." demek hem doğru değil hem de ülkemize büyük bir itham, bir daha kullanılmayacağını ümit ederim.

Antalya Diplomasi Forumu gibi bir organizasyona ülkemizin uzun süre ihtiyacı vardı. Aslında daha önce de buna benzer girişimler denendi, çeşitli sebeplerle başarılı olmadı. Şimdi bunun benzerleri var, biz de zaman zaman gidiyoruz, katılıyoruz ve takdir ediyoruz. Buraya katılanlar da yabancılar da bunu takdir ediyor, hep beraber gelişmesine katkıda bulunalım.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi...

Sayın Özel...

III.- YOKLAMA

(CHP ve Bağımsız sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Özel, Sayın Açıkel, Sayın Sümer, Sayın Arık, Sayın Kayan, Sayın Şevkin, Sayın Barut, Sayın Öztunç, Sayın Tanal, Sayın Bayraktutan, Sayın Bakan, Sayın Gürer, Sayın Tuncer, Sayın Keven, Sayın Özdemir, Sayın Hakverdi, Sayın Yeşil, Sayın Yavuzylmaz, Sayın Erdoğan, Sayın Kılınc.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.29

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.39

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Sevdâ ERDAN KILIÇ (İzmir), İshak GAZEL (Kütahya)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 49'uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 370 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekilleri lütfen ayrılmasın.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı bulunamadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 17 Ocak 2023 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.43